

Kutatási jelentés a
GINOP 5.3.5-18-2018-00045 számú
„Minőségi munkát minőségi
munkahelyeket!” című projekthez

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Tartalomjegyzék

Bevezetés.....	3
1. Nagykép.....	4
A minta demográfiai jellemzői	4
A munkához kapcsolódó jellemzők, attitűdök	5
2. Részletes bemutatás.....	12
Mennyire érzi munkáját hasznosnak?.....	12
Mennyire megterhelő a munkája fizikailag?	16
Önt érzelmileg mennyire terheli meg a munkája?.....	22
Milyen gyakran dolgozik este/éjszaka/hétfégen/ünnepeken?	27
Milyen gyakran dolgozik heti 40 óránál többet?.....	32
Milyen a viszonya kollégáival, amennyiben vannak?	37
Milyennek értékeli a vezetők munkahelyi magatartását?	42
Önnek adottak-e lehetőségei tanulni, fejlődni a munkahelyén?	46
Tapasztalt-e hátrányos megkülönböztetést a munkahelyén neme, származása, vallása, fogyatékosága, nemi orientációja vagy egyéb tulajdonsága miatt?.....	51
Mennyire gondolja úgy, hogy a szakszervezet/munkavállalói képviselőn keresztül lehetősége van kifejezésre juttatni javaslatait, igényeit, problémáit a munkáltató részére?.....	56
Összességében mennyire érzi elégedettnek magát a munkájával?.....	61
3. További összehasonlítások	66
Kik a leginkább elégedettek?.....	67
További érdekes összehasonlítások	77
Összefoglaló.....	79

Bevezetés

A 2000 fős reprezentatív mintán alapuló telefonos adatfelvétel során rögzített válaszokat IBM SPSS Statistics 25 programmal elemeztük. A szignifikáns különbségeket a kérdéseket kategoriális változóként kezelve, a lekért oszlopok százalékának összehasonlításával, 0,05-ös szignifikancia szint mellett határoztuk meg. Egyes esetekben (jellemzően pl. a megyei bontásban, vagy a 8 általánosnál alacsonyabb iskolai végzettségűek vizsgálatánál) a csoportokra jutó alacsony elemszám miatt nem lehet szignifikáns különbségeket kiemelni.

A „nem tudom”/ „nem válaszolok” állítások nem szerepelnek az ábrákon, ezzel szemben a középső válaszként értelmezett „nem tudom eldönteni” (mint pl.: Egyáltalán nem hasznos / Inkább nem hasznos / Nem tudom eldönteni / Inkább hasznos / Teljes mértékben hasznos) megjelenítésre került az elemzésben. Az ábrákon látható elemszámok a 2000 fős mintából kivont nem válaszolóknak számát mutatják meg.

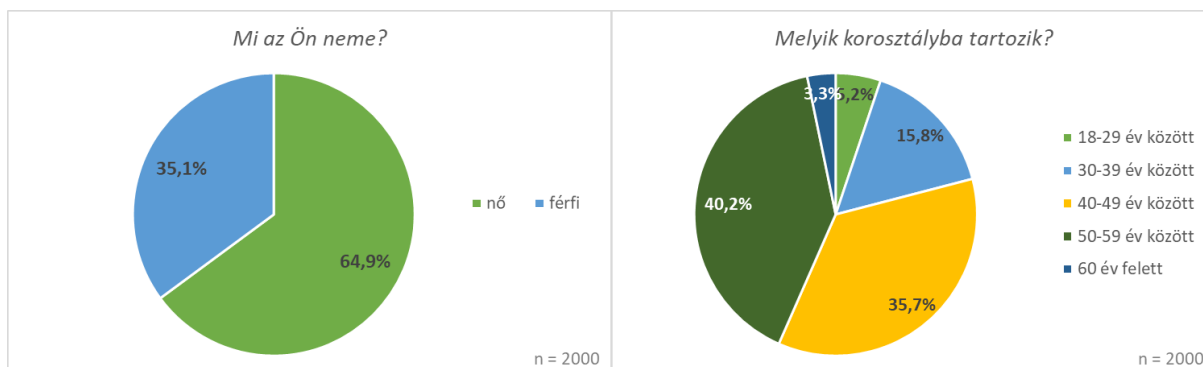
A megoszlások mellett a skálaként is vizsgálható változók esetében, a különböző elemzett csoportok összesített véleményének összehasonlítására súlyozott átlagokat használtunk, aminek célja, hogy az egyes csoportokat, bontásokat összességében is összehasonlíthatóvá tegyük. (A súlyozott átlag minél magasabb, annál inkább jellemző a kérdéssel való egyetértés az adott csoportra.)

A kutatási jelentés első részében az összes kérdés bemutatása szerepel, a teljes mintára vonatkozó megoszlásokkal. A második részben az egyes, munkához kapcsolódó attitűdöket vizsgáltuk, első körben a különböző demográfiai változókhoz mérten, illetve a foglalkoztatás formájához viszonyítva. Az utolsó fejezetben az egyes változók további kibontása látható, mint például a munkával való elégedettség demográfiai változókon túli bontása.

1. Nagykép

A minta demográfiai jellemzői

A kutatás során elemzett minta válaszadóinak (1. ábra) 35,1 százaléka férfi, 64,9 százaléka nő. A korcsoportos bontást (2. ábra) tekintve a kutatásban résztvevők 5,2 százaléka 18 és 29 év, 15,8 százaléka 30 és 39 év, 35,7 százaléka 40-49 év, 40,2 százaléka 50 és 59 év közötti, 3,3 százaléka pedig 60 év feletti.

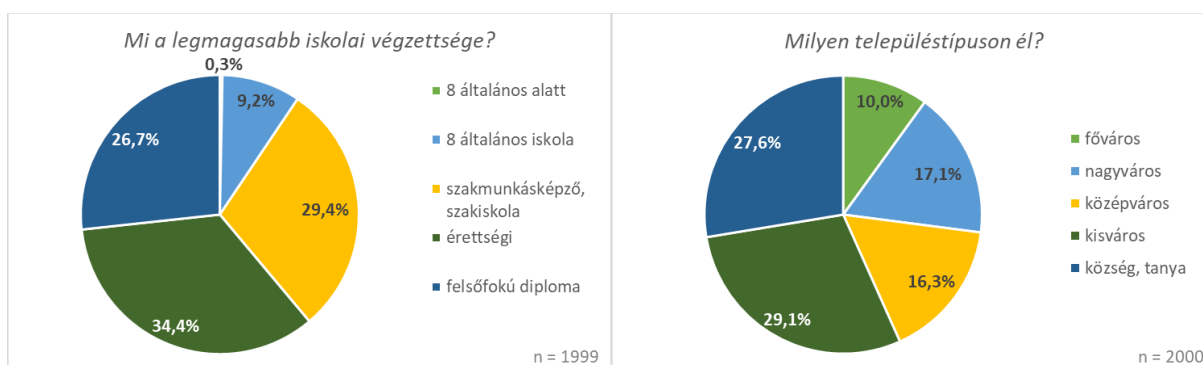

1. ábra: Nemek megoszlása

2. ábra: Korcsoportok megoszlása

A legmagasabb iskolai végzettség (3. ábra) megoszlása szerint a megkérdezettek 26,7 százaléka rendelkezik felsőfokú diplomával; 34,4 százaléka érettségivel; 29,4 százaléka szakmunkás, vagy szakiskolai végzettséggel, 9,2 százaléka általánossal, és mindössze 0,3 százaléka nem végezte el azt sem.

A településtípusok szerinti bontás alapján a válaszadók 27,6 százaléka él községben vagy tanyán; 29,1 százaléka kisvárosban; 16,3 százaléka közepes méretű városban, 17,1 százaléka nagyvárosban; 10 százaléka pedig a fővárosban. 1 fő jelölte a nem tudja opciót-

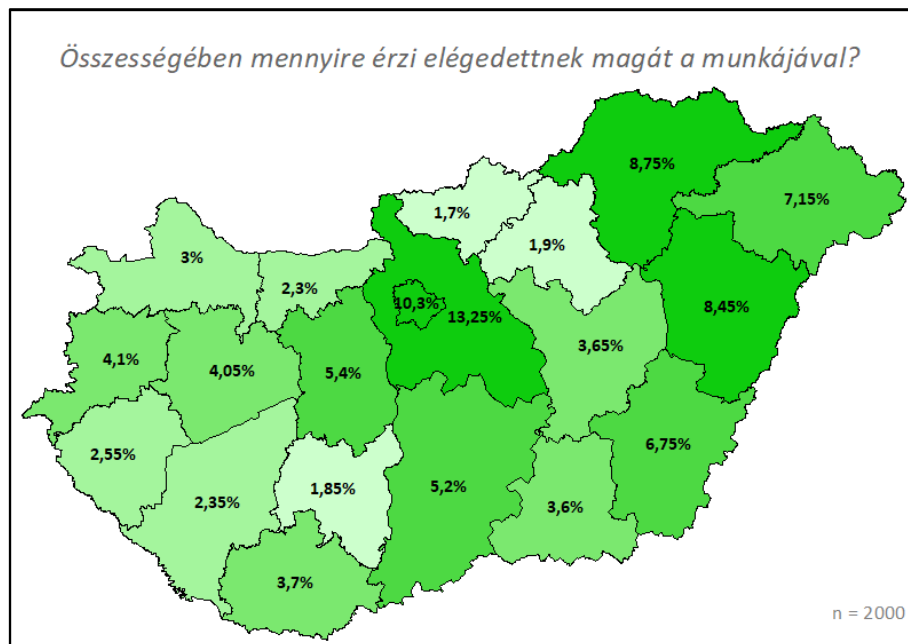

3. ábra: Legmagasabb iskolai végzettség megoszlása

4. ábra: Településtípusok szerinti megoszlás

A kutatásban résztvevők megyei eloszlása (5. ábra) a következő: Nógrád megye 1,7%; Tolna megye 1,9%; Heves megye 1,9%; Komárom-Esztergom megye 2,3%; Somogy megye 2,4%; Zala megye 2,6%; Győr-Moson-Sopron megye 3,0%; Csongrád megye 3,6%; Jász-Nagykun-Szolnok megye 3,7%;

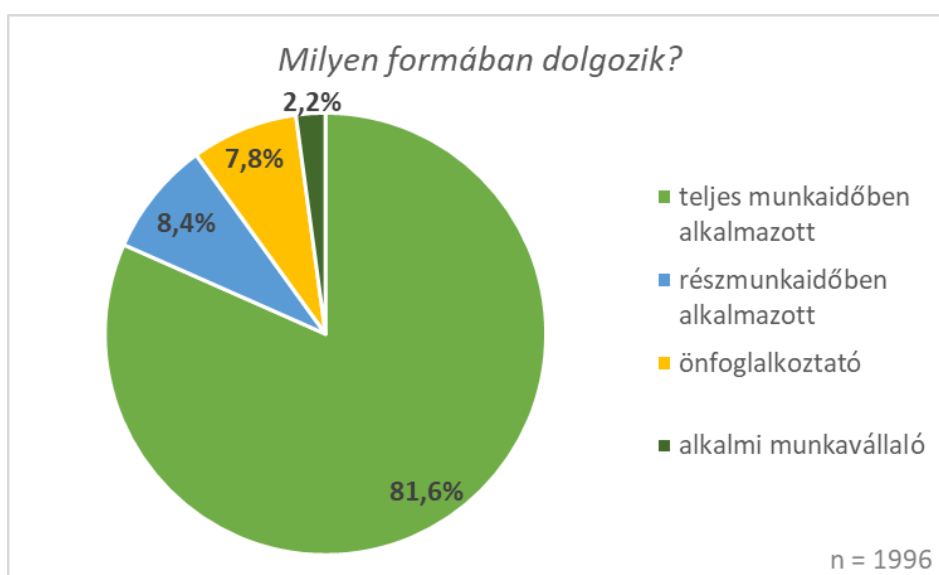
Baranya megye 3,7%; Veszprém megye 4,1%; Vas megye 4,1%; Bács-Kiskun megye 5,2%; Fejér megye 5,4%; Békés megye 6,8%; Szabolcs-Szatmár-Bereg megye 7,2%; Hajdú-Bihar megye 8,5%; Borsod-Abaúj-Zemplén megye 8,8%; Budapest 10,3%; Pest megye 13,3%.

5. ábra: A válaszadók megoszlása megyénként a teljes minta esetében

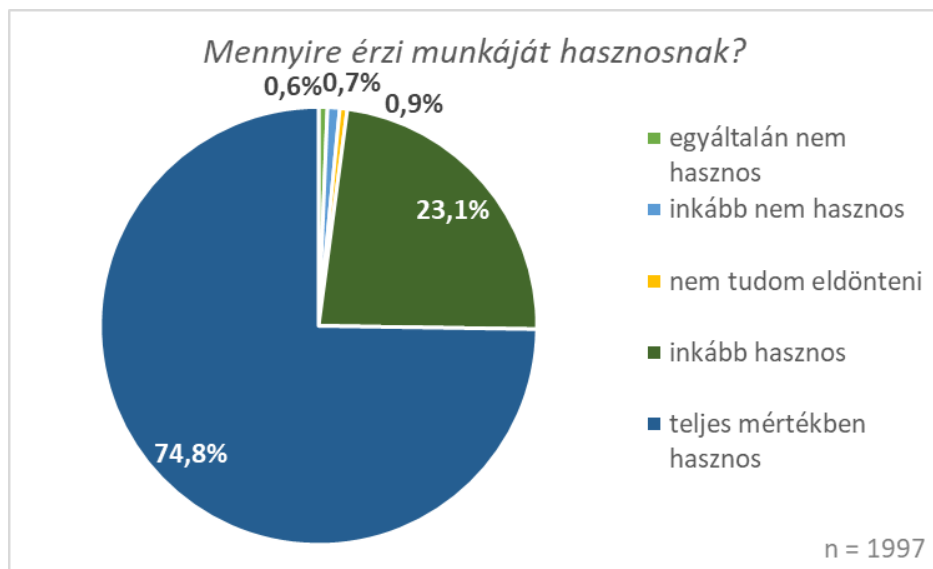
A munkához kapcsolódó jellemzők, attitűdök

A foglalkoztatási forma megoszlása (6. ábra) szerint a megkérdezettek 81,6 százalékát alkalmazzák teljes munkaidőben, 8,4 százalékuk pedig részmunkaidőben. 7,8 százalékuk önfoglalkoztató, 2,2 százalékuk pedig alkalmi munkavállaló. 4 fő jelölte a nem tudom/nem válaszolok opciót.

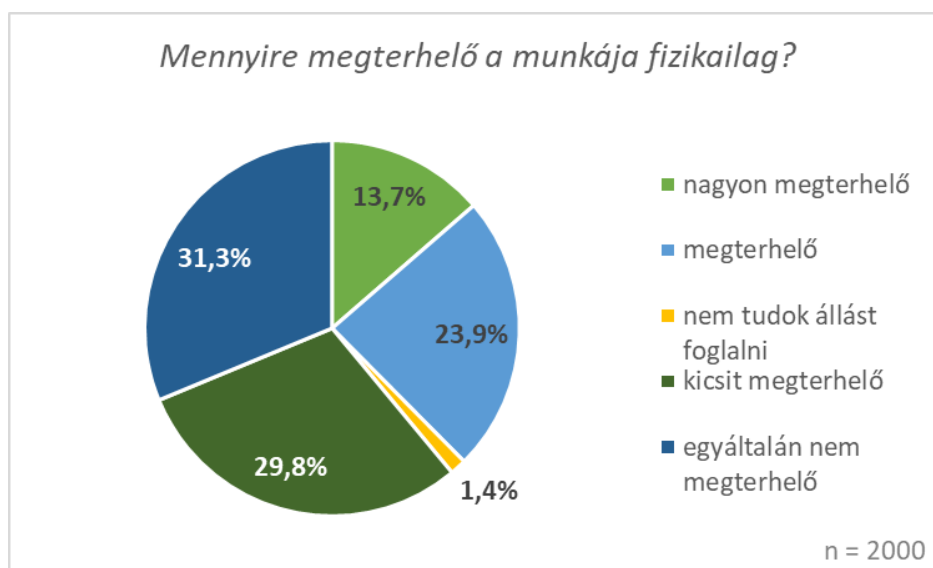
6. ábra: A válaszadók foglalkoztatási formájának megoszlása a teljes mintában

A munka hasznosságának (7. ábra) kérdésében pozitív a kép, a válaszadók döntő többsége, 74,8 százaléka gondolja úgy, hogy munkája teljes mértékben hasznos, további 23,1 százalékuk pedig inkább hasznosnak ítéli azt. A megkérdezettek mindössze 0,7 százaléka gondolja úgy, hogy munkája inkább nem hasznos, és további 0,6 százaléka ítéli azt egyáltalán nem hasznosnak. Ebben a kérdésben mindössze a válaszadók 0,9 százaléka nem tudott dönteni. 3 fő jelölte a nem válaszolok opciót.

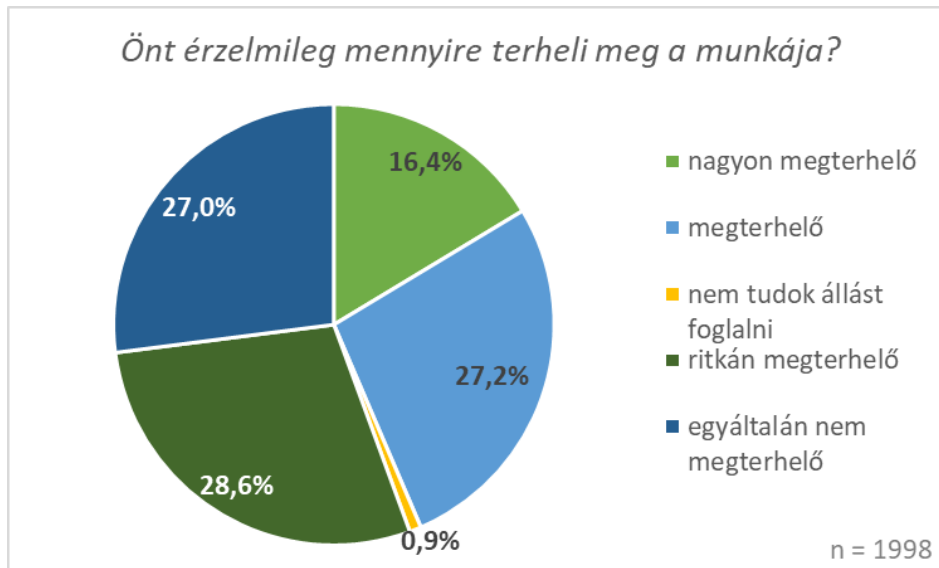
7. ábra: A munka hasznosságának megítélése a teljes mintában

A munka fizikai megterheltsége (8. ábra) kapcsán a válaszadók legnagyobb része, 31,3 százalékuk választotta az egyáltalán nem, további 29,8 százalékuk pedig a kicsit megterhelő lehetőséget. 23,9 százalékban érzik munkájukat fizikailag megterhelőnek, 13,7 százalékuk pedig a nagyon megterhelő opciót választotta. Mindössze 1,4 százalék nem tudott állást foglalni ebben a kérdésben.

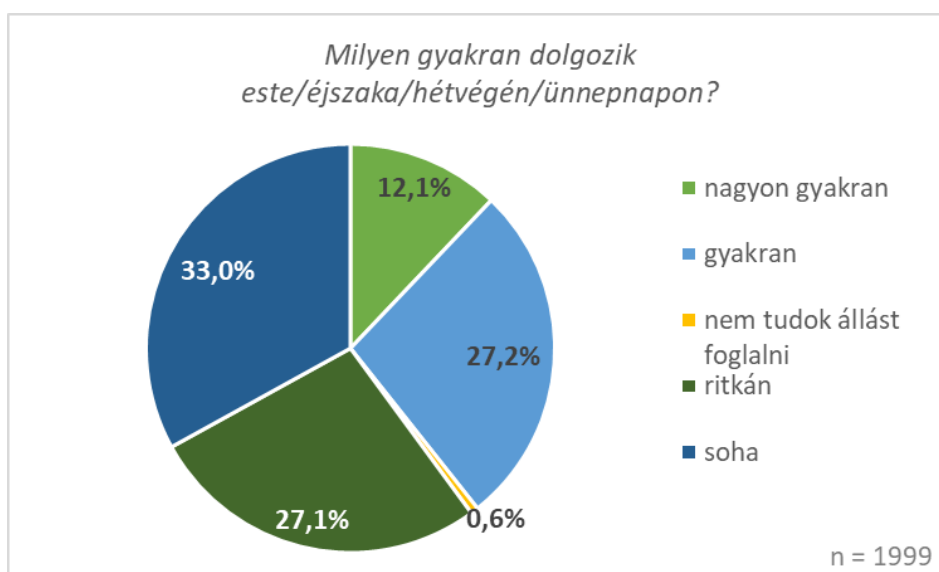
8. ábra: A munka fizikai megterheltségének megítélése a teljes mintában

Munkájuk érzelmi megterheltsége (9. ábra) kapcsán a válaszadók legnagyobb része, 28,6 százaléka jelölte a ritkán megterhelő, további 27 százaléka pedig az egyáltalán nem megterhelő opciót. 27,2 százalékban választották a megterhelő, 16,4 százalékban pedig a nagyon megterhelő válaszlehetőséget. Mindössze 0,9 százalék nem tudott állást foglalni. 2 fő jelölte a nem tudom/nem válaszolok opciót.

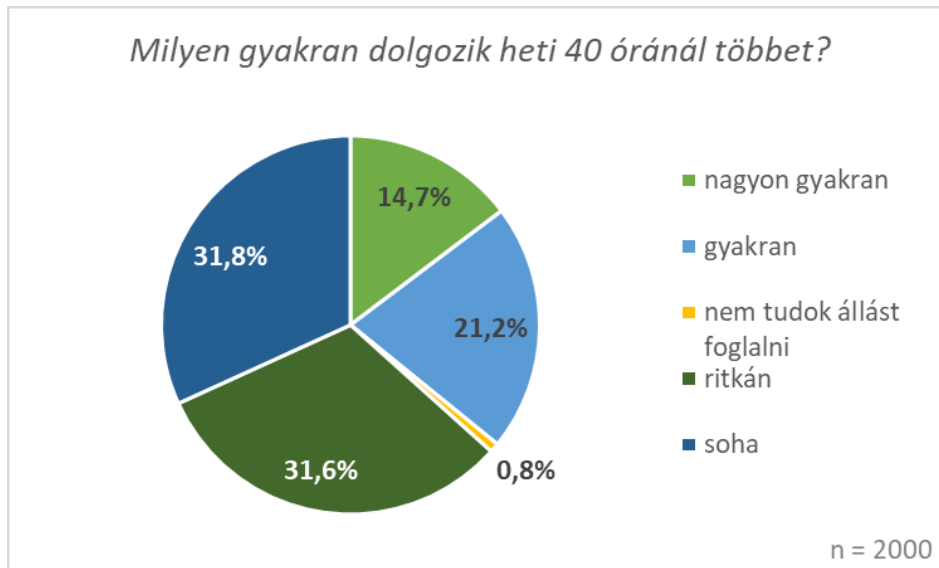
9. ábra: A munka lelki megterhelőségének megítélése a teljes mintában

Az esti/éjszakai/hétfégi/ünnepnap munkáinak gyakoriságának megoszlása (10. ábra) kapcsán a válaszadók harmada, 33 százaléka jelölte azt, hogy soha nem kerül ilyenre sor. 27,1 százalékuk választotta a ritkán opciót. 27,2 százalékuknál ez gyakran fordul elő, további 12,1 százalékuk esetében pedig nagyon gyakran. A válaszadók 0,6 százaléka nem tudott állást foglalni a kérdésben. 1 fő jelölte a nem tudom/nem válaszolok opciót.

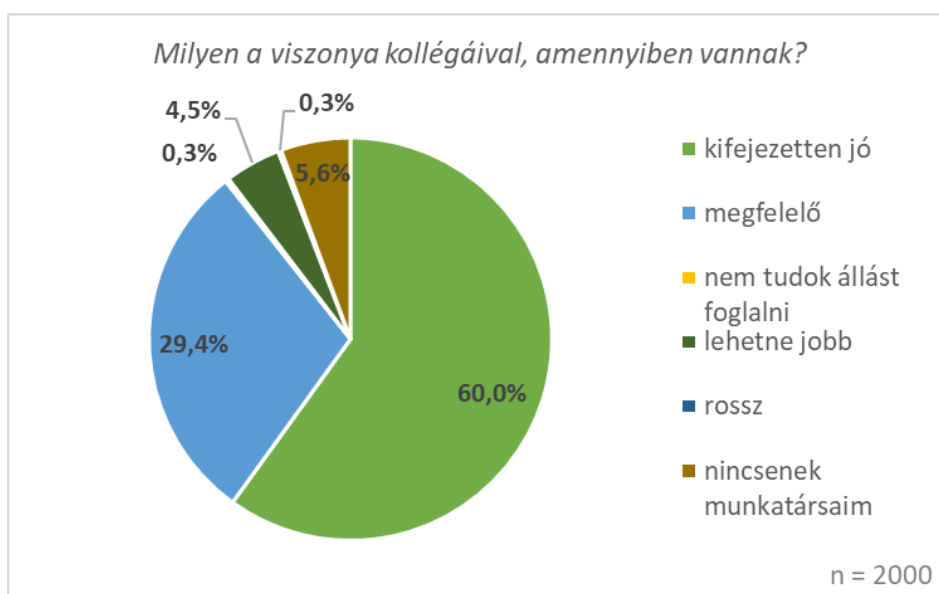
10. ábra: Az esti/éjszakai/hétfégi/ünnepnap munkáinak gyakoriságának megoszlása a teljes mintában

A heti 40 óra feletti túlórák gyakoriságának megoszlása (11. ábra) szerint a válaszadók közel harmada, 31,8 százaléka soha nem végez ilyet; ugyanilyen arányban, 31,6 százaléknyan mondták azt, hogy ritkán. A megkérdezettek 21,2 százaléka ellenben gyakran, 14,7 százalékuk pedig nagyon gyakran dolgozik többet hetente, mint 40 óra. A válaszadók 0,8 százaléka nem tudott állást foglalni ebben a kérdésben.

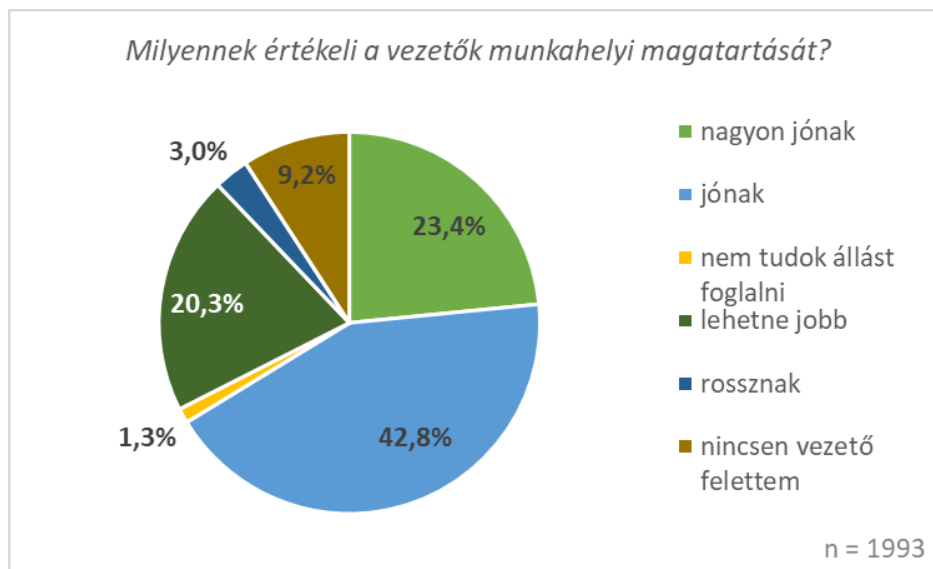
11. ábra: A 40 óra feletti túlórák gyakoriságának megoszlása a teljes mintában

A kollégákkal való viszony minősége (12. ábra) pozitív képet mutat, válaszadók 60 százaléka ítélte azt kifejezetten jónak, további 29,4 pedig megfelelőnek. A megkérdezettek 4,5 százaléka érzi azt, hogy lehetne jobb viszonya munkatársaival, és mindössze 0,3 százaléuk ítélte a viszonyukat rossznak. Mindössze 0,3 százalékban nem tudtak állást foglalni ebben a kérdésben. A megkérdezettek 5,6 százalékának nincsenek munkatársai.

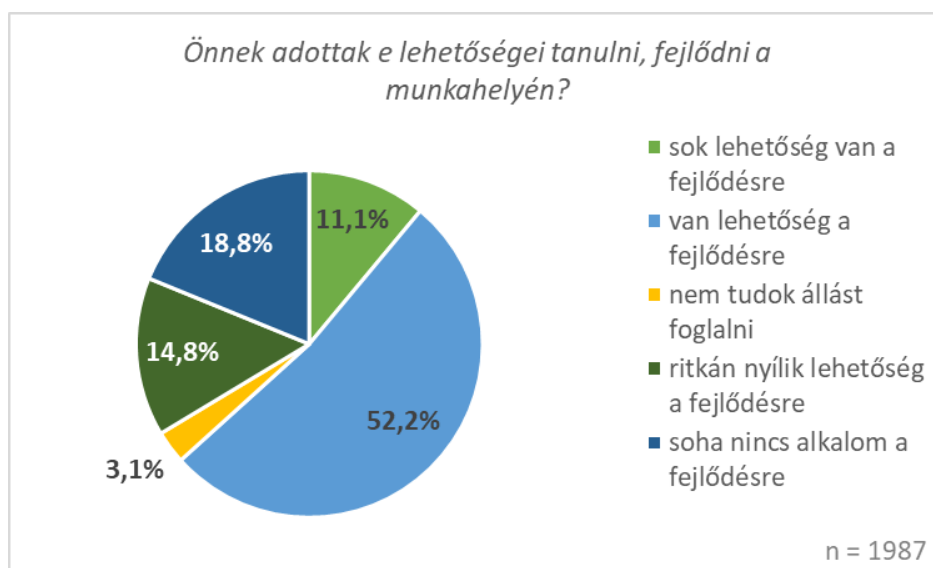
12. ábra: A kollégákkal való viszony minőségének megoszlása a teljes mintában

A vezetőkkel való viszony minősége (13. ábra) csekélyebb mértékben ugyan, de szintén pozitív képet mutat, a megkérdezettek 23,4 százaléka ítélte azt nagyon jónak; 42,8 százaléka pedig jónak. 20,3 százalékban a lehetne jobb is lehetőséget választották; és mindössze 3 százalékuuk ítéli rossznak a vezetőkkel való viszonyát. Mindössze 1,3 százalékban nem tudtak állást foglalni ebben a kérdésben. A megkérdezettek 9,2 százaléka felett nincsenek vezetők. 7 fő jelölte a nem tudom/nem válaszolok opciót.

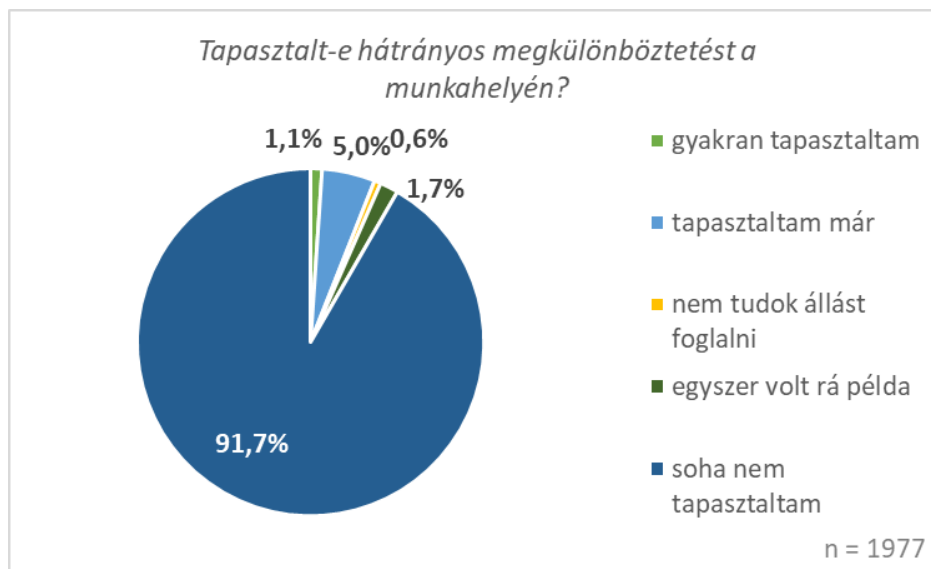
13. ábra: A vezetőkkel való viszony minőségének megoszlása a teljes mintában

A fejlődés lehetőségének megoszlása (14. ábra) is nagyrészt pozitív. A résztvevők több mint fele, 52,2 százaléka érzi, hogy van lehetősége fejlődésre munkahelyén, további 11,1 százalékuuk pedig kifejezetten sok lehetőséget lát erre. Azonban a megkérdezettek 14,8 százaléka szerint erre ritkán nyílik lehetőség, 18,8 százalékuuk számára pedig sosem adódik erre alkalom. A kérdésben a válaszadók 3,1 százaléka nem tudott állást foglalni. 13 fő jelölte a nem tudom/nem válaszolok opciót.

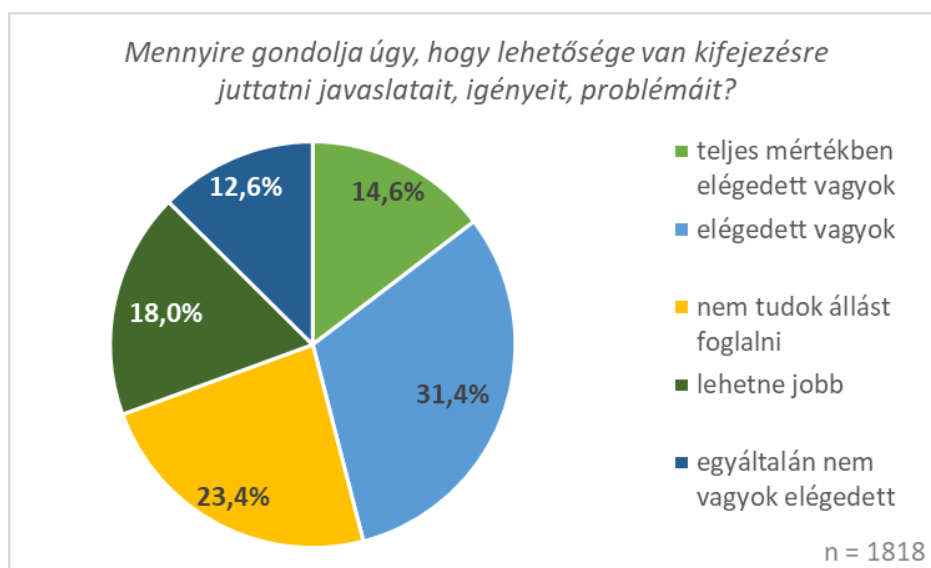
14. ábra: A fejlődési lehetőségek megoszlása a teljes mintában

A legegységértelműbb eredmény a hátrányos megkülönböztetés (neme, származása, vallása, fogyatékosága, nemi orientációja vagy egyéb tulajdonsága miatt) gyakoriságában (15. ábra) mutatkozik, a megkérdezettek nagy többsége, 91,7 százaléka sosem tapasztalt ilyet. A válaszadók mindössze 1,7 százaléka jelölte azt, hogy egy alkalommal már volt ilyenre példa, 5 százaléuk tapasztalt már, 1,1 százalék pedig gyakran tapasztalt hátrányos megkülönböztetést. 23 fő jelölte a nem tudom/nem válaszolok opciót.

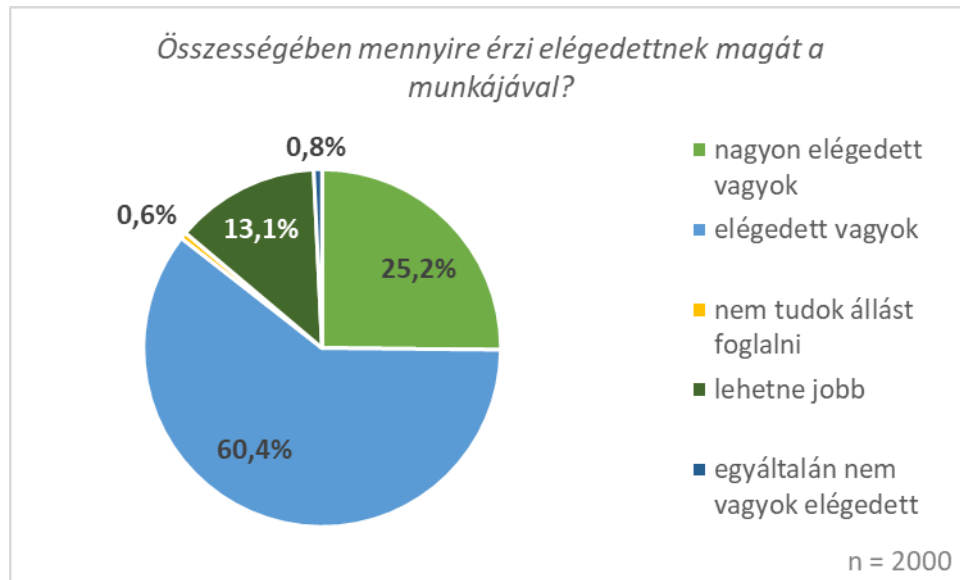
15. ábra: A hátrányos megkülönböztetés gyakoriságának megoszlása a teljes mintában

Az előző kérdéssel ellentétben, a javaslatok kifejezésre juttatási lehetőségei tekintetében a leginkább megosztók a válaszok. A megkérdezettek 12,6 százaléka egyáltalán nem elégedett; 18 százaléuk érzi úgy, hogy lehetne jobb is; 31,4 százaléuk elégedett; 14,6 százaléuk pedig teljesen elégedett ebben a témában. 23,4 százalékban nem tudtak állást foglalni a válaszadók. 182 fő jelölte a nem tudom/nem válaszolok opciót.

16. ábra: A javaslatok kifejezésével való elégedettség megoszlása a teljes mintában

A munkával való általános elégedettség kapcsán adott válaszok is pozitív képet vázolnak fel. A válaszadók háromnegyede elégedett, pontosabban 60,4 százalékban elégedettek, 25,2 százalékban kifejezetten elégedettek munkájukkal. 13,1 százalék érzi úgy, hogy munkája lehetne jobb is, és mindössze 0,8 százalékban jelölték az egyáltalán nem elégedett lehetőséget. A válaszadók 0,6 százaléka nem tudott állást foglalni.

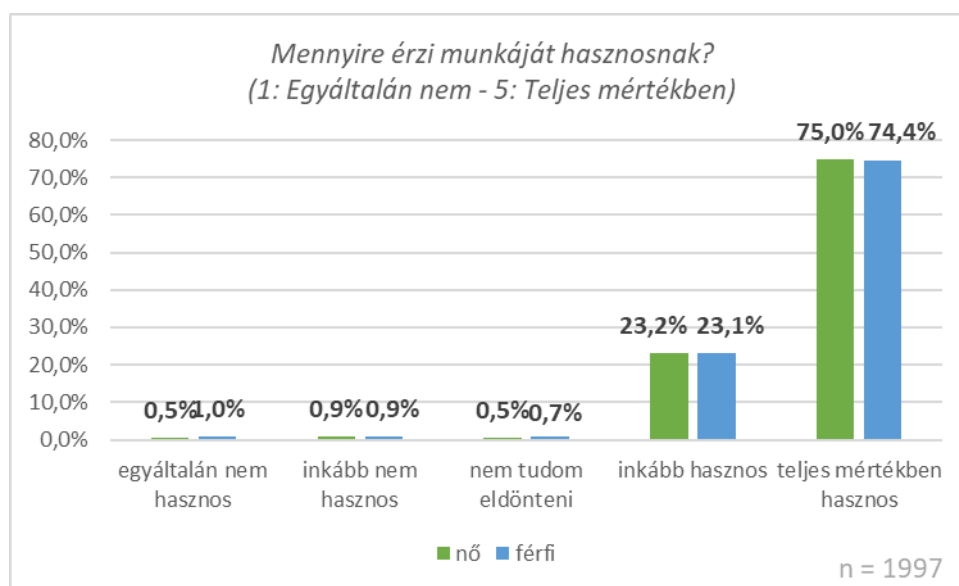
17. ábra: Munkával való általános elégedettség megoszlása a teljes mintában

2. Részletes bemutatás

Mennyire érzi munkáját hasznosnak?

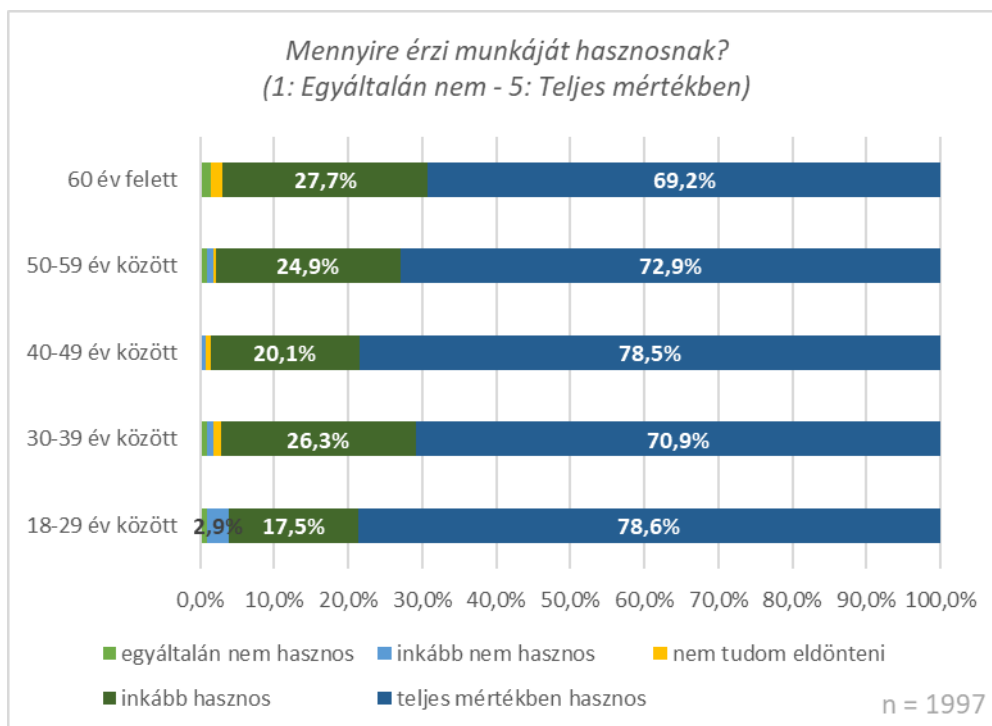
A munka hasznosságának megítélése során nagyon kevés szignifikáns különbség mutatkozik meg a vizsgált változókkal összehasonlításban.

Ahogy az a 18. ábrán is látható, a nemek szerinti bontásban nincs érdemi különbség a munka hasznosságának megítélésében. A megoszlás mellett a súlyozott átlagok is ezt mutatják: a nők esetében 4,71, míg a férfiaknál 4,69 a számított érték.

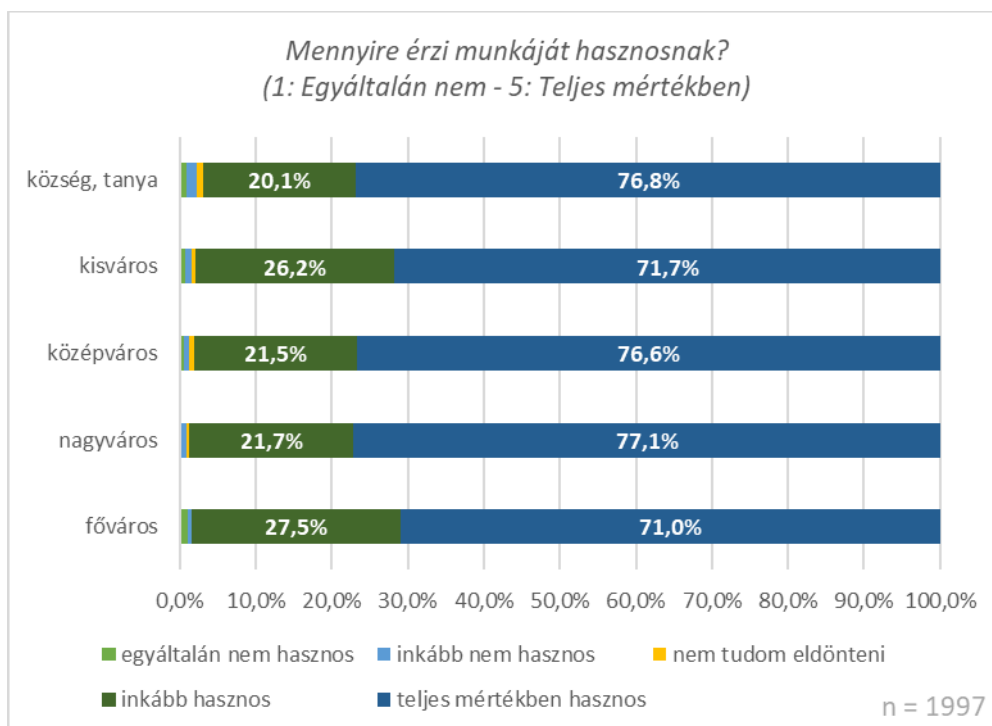
18. ábra: Munka hasznossága – nemek szerinti bontás

Szignifikáns különbség ebben a kérdésben a korcsoportos bontás során sem rajzolódik ki. A 19. ábrán látható, hogy leginkább hasznosnak a 40 és 49 év közöttiek (teljes mértékben 78,5%, inkább 20,1%), illetve 18 és 29 év közöttiek (teljes mértékben 78,6%, inkább 17,5%) érzik a munkájukat, legkevésbé pedig a 60 év felettiak (teljes mértékben 69,2%, inkább 27,7%). Ha a súlyozott átlagokat tekintjük, azok a 40-49 év között 4,76-os és a 60 év felettiak 4,63-as értékei között oszlanak meg.

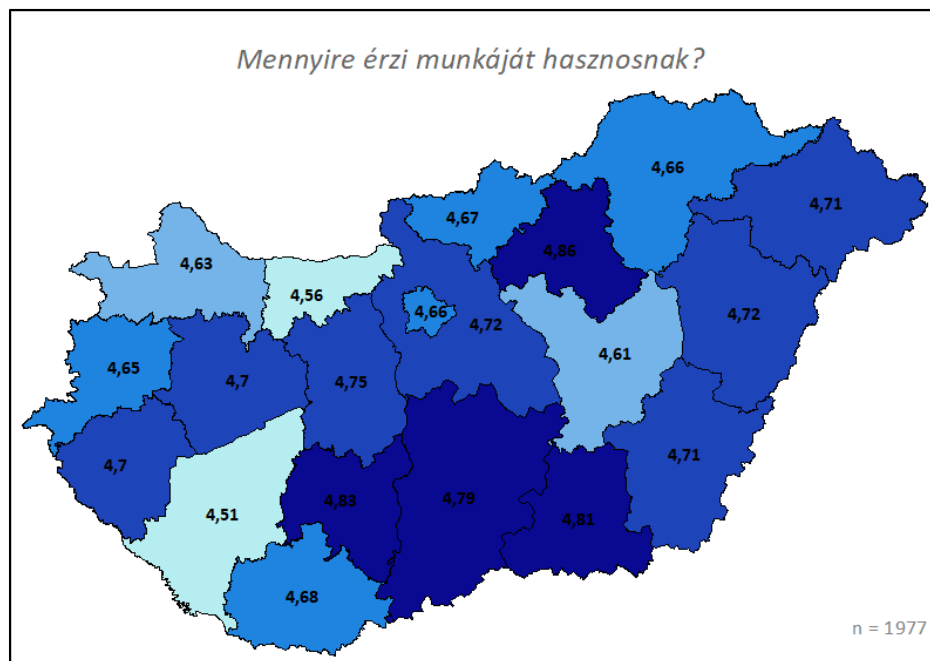
19. ábra: Munka hasznossága – korcsoportok szerinti bontás

Ha a településtípus vonatkozásában vizsgáljuk a kérdést, akkor ahogy az a 20. ábrán is látható, munkájukat némileg hasznosabbnak érzik a nagyvárosban élők (teljes mértékben 77,1%, inkább 21,7%) szemben a fővárosban élőkkel (teljes mértékben 71%, inkább 27,5%). A súlyozott átlagok esetében a legnagyobb különbség a nagyvárosi 4,75-ös érték, illetve a fővárosi és a kisvárosi 4,67-es érték között látható.

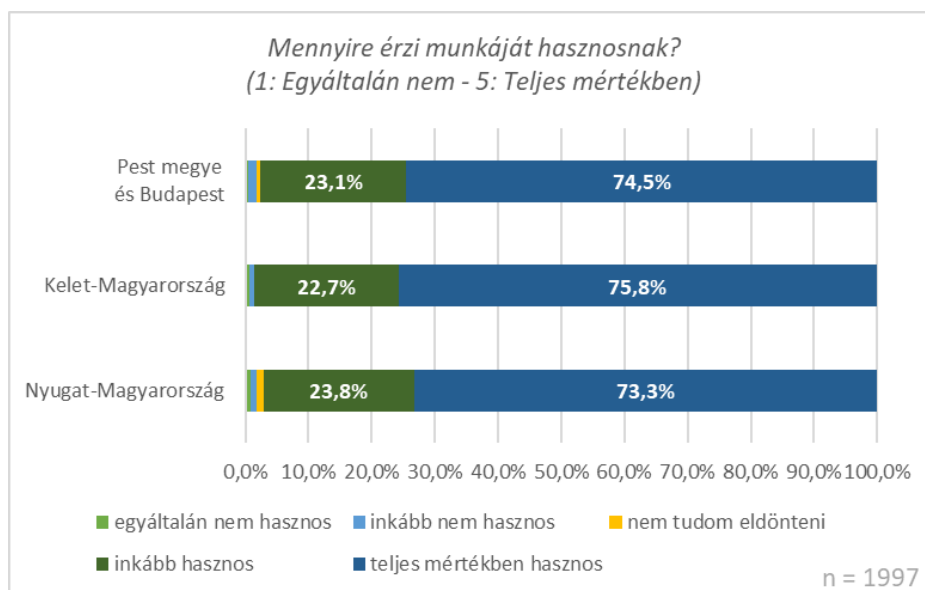
20. ábra: Munka hasznossága – település típusa szerinti bontás

Ha a megyei bontást elemezzük, a korábbiaknál némileg nagyobb eltérést figyelhetünk meg néhány esetben. A súlyozott átlagok tekintetében (21. ábra) a legnagyobb különbségek Heves megye (4,86) és Tolna megye (4,83); illetve Komárom-Esztergom megye (4,56) és Somogy megye (4,51) értékei között figyelhetőek meg.

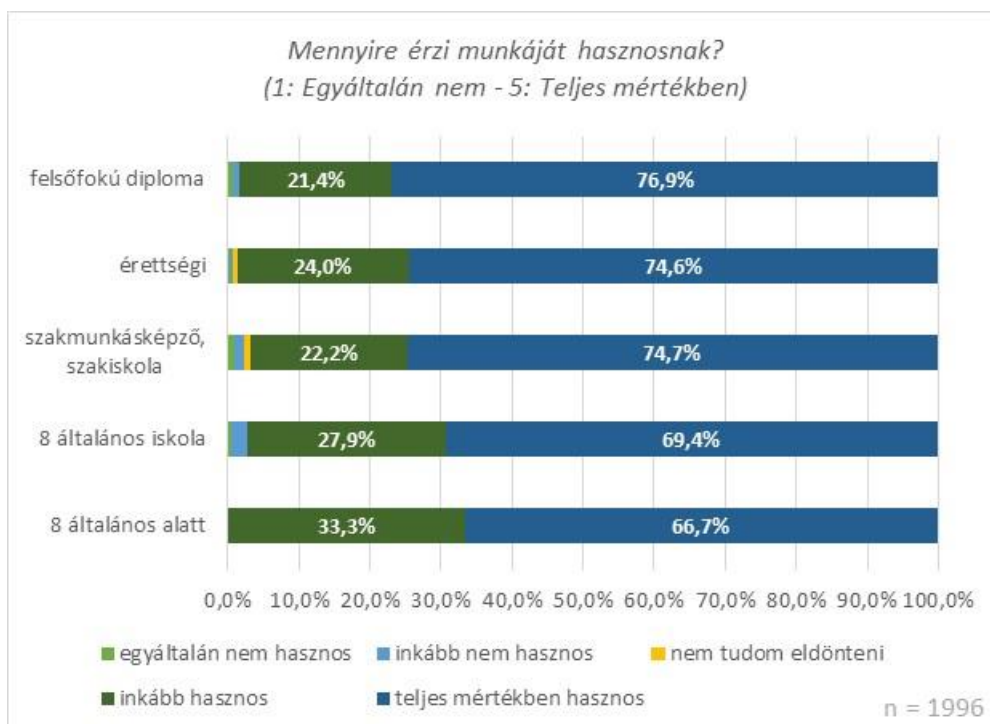
21. ábra: Munka hasznossága – megyei bontásban (súlyozott átlagok)

Mivel a megyei bontás szerteágazó, érdemes lehet az egyes kérdéseket összevont területi mintázatban, Kelet- és Nyugat-Magyarországra, illetve Pest megyére és Budapestre bontva is vizsgálni. A munka hasznossága tekintetében (22. ábra) azonban ebben a bontásban sem találhatunk szignifikáns különbségeket, és az egyes régiókra eső súlyozott átlagokban sem látható jelentős eltérés.

22. ábra: Munka hasznossága –területi bontásban

A legmagasabb iskolai végzettség szerinti bontásban látható, hogy az alacsonyabb végzettséggel rendelkezők jellemzően kevésbé érzik hasznosnak munkájukat. A felsőfokú diplomával rendelkezők 76,9 százaléka gondolja munkáját teljesen hasznosnak, míg ez az arány a 8 általánossal nem rendelkezők esetében 10 százalékkal kevesebb, 66,7 százalék, ahogy az a 23. ábrán is látható. Ezt mutatják a súlyozott átlagok értékei is: 8 általános alattiaknál 4,67; 8 általánossal rendelkezőknél 4,63; szakmunkásképző, szakiskolai végzettségűeknél 4,68; érettségizetteknél 4,72; felsőfokú diplomásoknál 4,73.

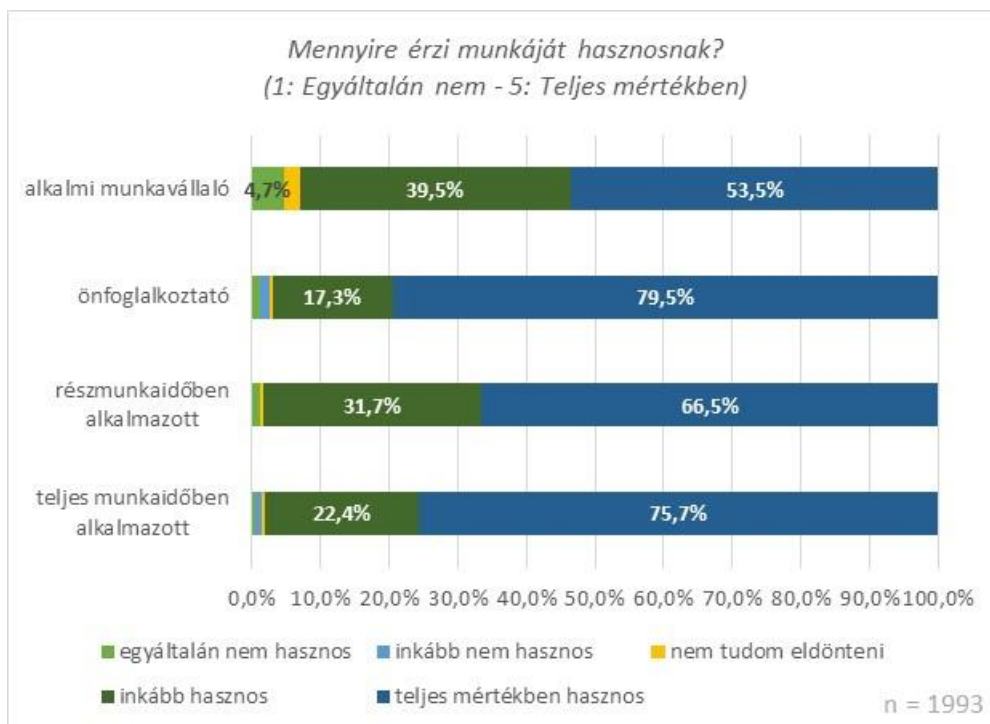

23. ábra: Munka hasznossága – végzettség szerinti bontás

Munkájuk hasznosságának megítélésében szignifikáns különbségeket egyedül a foglalkoztatási forma kapcsán találhatunk. (24. ábra)

A teljes munkaidőben dolgozók (75,7%), illetve az önfoglalkoztató (79,5%) szignifikánsan nagyobb arányban érzik munkájukat teljes mértékben hasznosnak, mint az alkalmi munkavállalók (53,5%). A részmunkaidőben alkalmazottak (31,7%) és az alkalmi munkavállalók (39,5%) körében szignifikánsan többen vannak azok, akik inkább hasznosnak ítélik munkájukat, mint az önfoglalkoztatók (17,3%) körében. Emellett, az alkalmi munkavállalók (4,7%) körében szignifikánsan nagyobb azok száma, akik egyáltalán nem érzik hasznosnak a munkájukat, mint a teljes állásban foglalkoztatottak (0,4%) esetében.

Ezt támasztják alá a súlyozott átlagok is, a legnagyobb különbség a teljes állásban foglalkoztatottak és önfoglalkoztatók 4,72-es, illetve az alkalmi munkavállalók 4,37-es értéke kapcsán látható.

24. ábra: Munka hasznossága – foglalkoztatási forma szerinti bontás

Összefoglaló

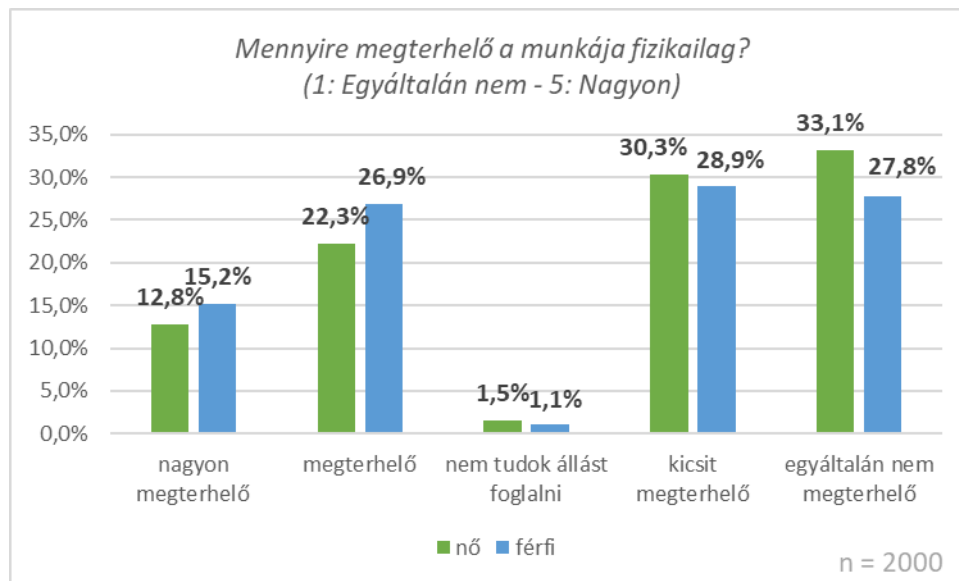
A munka hasznosságával kapcsolatban összegezve elmondható, hogy szignifikáns különbségek csak a foglalkoztatási forma szerinti bontásban láthatók. Ezek arra engednek következtetni, hogy a teljes munkaidőben foglalkoztatottak és az önfoglalkoztatók hasznosabbnak érzik munkájukat, mint az alkalmi munkavállalók.

Emellett megemlíthető még, hogy jellemzően a magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők ítélik hasznosabbnak munkájukat az alacsonyabb végzettségűekkel szemben. Továbbá némileg hasznosabbnak gondolják munkájukat a nagyvárosban élők; illetve a 18-29 és 40-49 év közöttiek.

Mennyire megterhelő a munkája fizikailag?

A munka fizikai megterhelésére vonatkozóan a nemek esetében (25. ábra) kirajzolódnak szignifikáns különbségek. A férfiak (26,9%) szignifikánsan nagyobb arányban választották a fizikailag megterhelő opciót, mint a nők (22,3%); ezzel párhuzamosan a nők (33,1%) szignifikánsan nagyobb arányban érzik munkájukat egyáltalán nem megterhelőnek, mint a férfiak (27,8%).

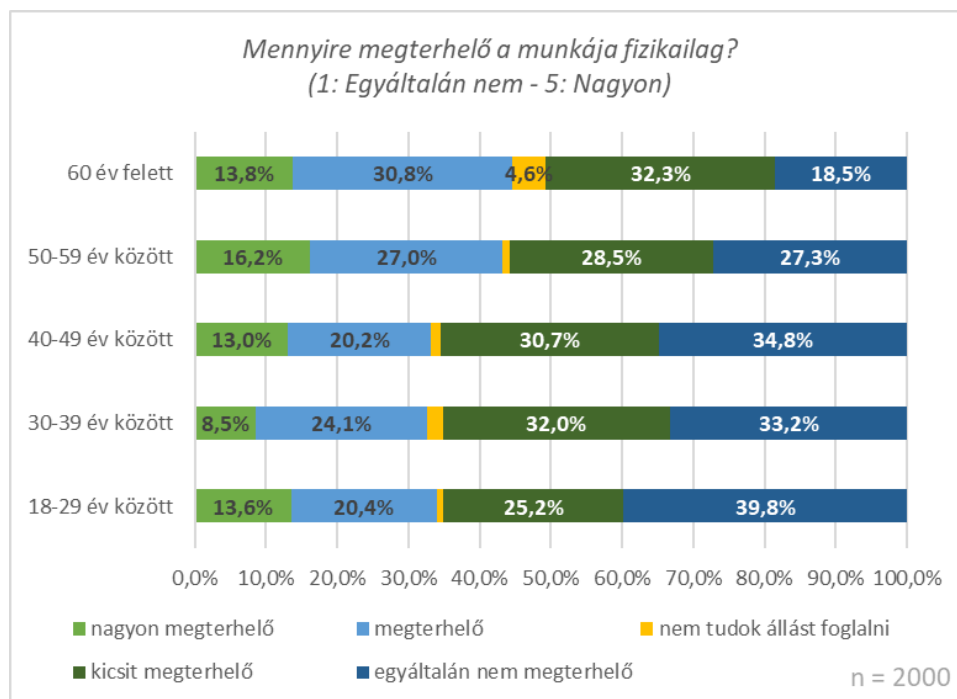
Ehhez illeszkedően a fizikailag nagyon megterhelő kategóriát is 2,4 százalékkal többen választották a férfiak, illetve a súlyozott átlagok is igazolják a képet, ami a férfiak esetében 2,73, a nőknél 2,51.

25. ábra: Fizikailag megterhelő munka – nemek szerinti bontás

A kérdést korcsoportos bontásban (26. ábra) vizsgálva is találhatunk szignifikáns eltéréseket. A 18 és 29 év közöttiek (39,8%) szignifikánsabb nagyobb arányban választották az egyáltalán nem megterhelő opciót a 60 év feletiekhez (18,5%) képest. Ugyanez igaz abban az esetben, ha a 40 és 49 év közöttieket (34,8%) az 50 és 59 év közöttiekhez (27,3%) viszonyítjuk. Ezzel párhuzamosan elmondható, hogy a 50 és 59 év közöttiek (nagyon: 16,2%; megterhelő: 27%) szignifikánsan megterhelőbbnek érzik munkájukat, mint a 40 és 49 év közöttiek (megterhelő: 20,2%); illetve a 30 és 39 év közöttiek (nagyon megterhelő 8,5%).

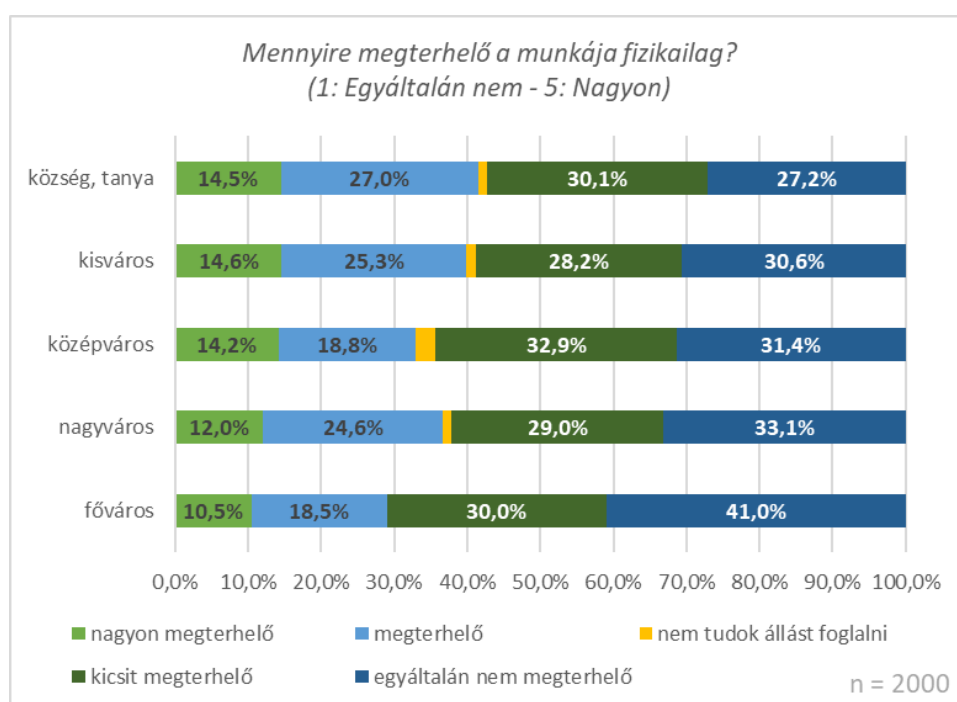
A súlyozott átlagokban is látható a különbség, míg a 60 év feletiek 2,89-es értékkel, addig a 18 és 29 év közöttiek, illetve a 30 és 39 év közöttiek 2,43-as értéket mutatnak.

26. ábra: Fizikailag megterhelő munka – korcsoportok szerinti bontás

A településtípus szerinti bontásban (27. ábra) szignifikáns különbséget egyedül az egyáltalán nem megterhelő válasz esetében figyelhetünk meg, ha a fővárosiakat (41%) a községben, tanyán élőkhez (27,2%) viszonyítjuk.

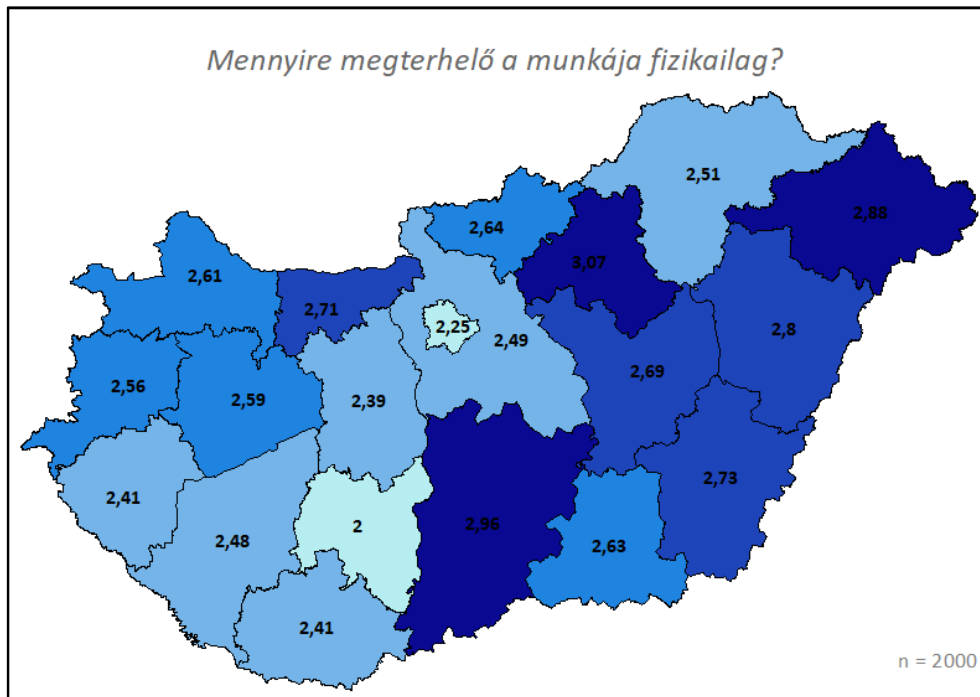
A súlyozott átlagok is alátámasztják ezt a különbséget, a főváros esetében 2,28-as, míg a község, tanya esetében 2,72-es értékről beszélhetünk. A közsés települések pedig a két véglet között hasonló aránynál szerepelnek: nagyváros 2,53; középváros 2,51; kisváros 2,65.

27. ábra: Fizikailag megterhelő munka – település típusa szerinti bontás

A megyei megoszlásban szignifikáns különbséget figyelhetünk meg az egyáltalán nem megterhelő opciónál, amennyiben Budapestet (41,7%) viszonyítjuk Bács-Kiskun megyéhez (18,3%) vagy Hajdú-Bihar megyéhez (22,5%).

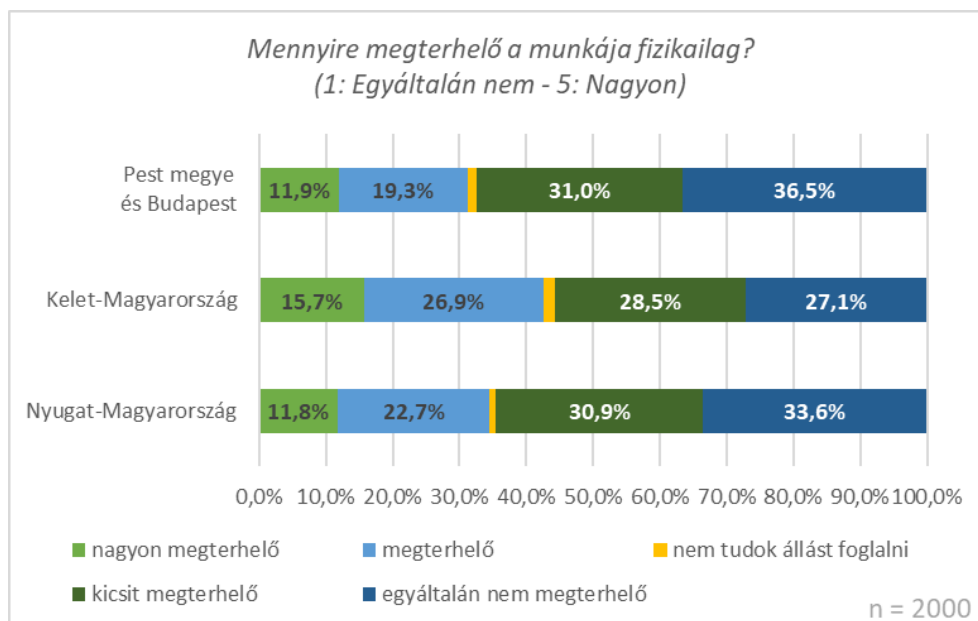
Ahogy a 28. ábrán is látható súlyozott átlagok mutatják, átlagosan a Tolna megyeiek (2) és a Budapestiek (2,3) érzik a legkevésbé megterhelőnek, a Heves megyeiek (3,1) és a Bács-Kiskun megyeiek (3) a leginkább fizikailag megterhelőnek munkájukat.

28. ábra: Fizikailag megterhelő munka – megyei bontásban (súlyozott átlagok)

Ha régiós bontásban vizsgáljuk a fizikai terheltség kérdését (29. ábra), akkor látható, hogy a keleti kitöltők között szignifikánsan nagyobb azok aránya, akik megterhelő munkát végeznek (26,9%), szemben a pesti és budapesti válaszolókkal (19,3%). Ezzel párhuzamosan szignifikánsan nagyobb azok aránya, akik Pesten és Budapesten (36,5%), illetve Nyugat-Magyarországon (33,6%) egyáltalán nem megterhelő munkát végeznek, a keletiekhez képest (27,1%).

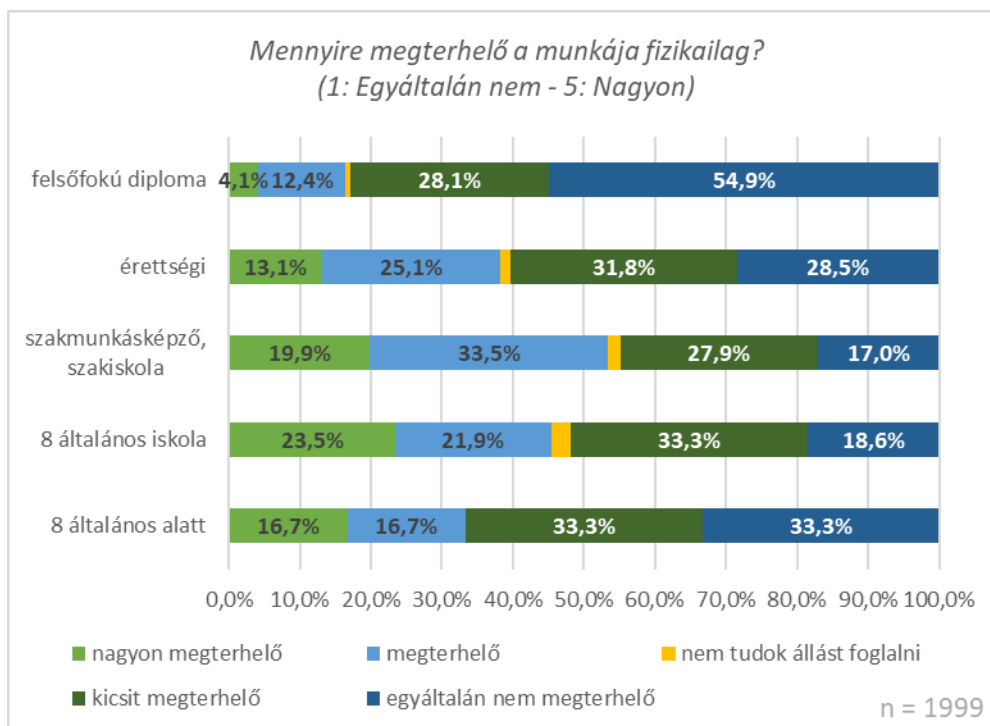
A súlyozott átlagokban ebben a kérdésben nincs jelentős eltérés.

29. ábra: Fizikailag megterhelő munka –területi bontásban

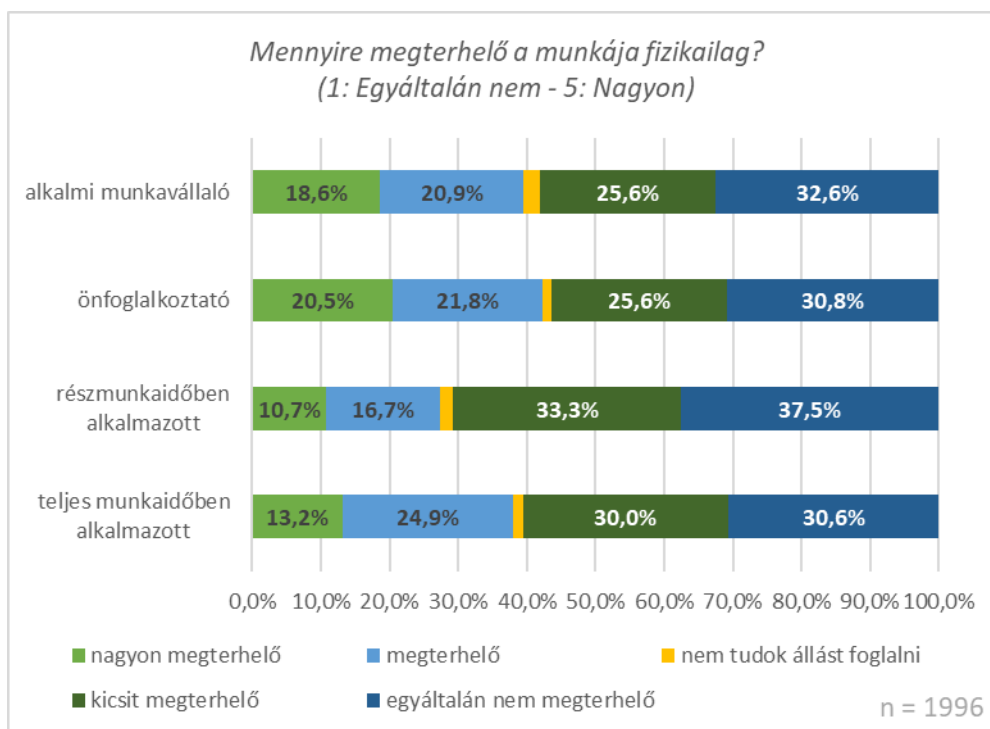
A munka fizikai megterheltsége kapcsán a legtöbb szignifikáns különbség a legmagasabb iskolai végzettséghez köthető (30. ábra). A felsőfokú végzettséggel rendelkezők (54,9%) mind az érettségivel (28,5%), mind a szakmunkás, szakiskolai végzettséggel (17%), mind a 8 általánossal rendelkezőkhöz (18,6%) képest szignifikánsan nagyobb arányban jelölték az egyáltalán nem megterhelő opciót. Ugyanezt kiemelve, az érettségivel rendelkezők is szignifikánsan magasabb arányban választották az egyáltalán nem megterhelő opciót, mint a szakmunkás, szakiskolai végzettséggel rendelkezők. Ezzel párhuzamosan természetesen mindhárom említett csoport szignifikánsan nagyobb arányban választotta mind a megterhelő, mind a nagyon megterhelő opciót, a felsőfokú végzettséggel rendelkezőkhöz viszonyítva.

A súlyozott átlag ennek megfelelően a felsőfokú végzettséggel rendelkezők esetében a legalacsonyabb (1,83) míg a szakmunkásképzőt, szakiskolát végzők körében a legmagasabb (3,11).

30. ábra: Fizikailag megterhelő munka – végzettség szerinti bontás

A korábbiakkal ellentétben ebben a kérdésben a foglalkoztatottsági formával összevetve (31. ábra) nem láthatóak szignifikáns különbségek. A súlyozott átlagokat tekintve kismértékben a részmunkaidőben alkalmazottak (2,3) azok, akik némileg kevésbé érzik fizikailag megterhelőnek munkájukat a többiekhez képest (teljes munkaidőben 2,6; önfoglalkoztató 2,76; alkalmi munkavállaló 2,67).

31. ábra: Fizikailag megterhelő munka – foglalkoztatási forma szerinti bontás

Összefoglaló

Abban a kérdésben, hogy a válaszadók mennyire találják fizikailag megterhelőnek munkájukat, számos szignifikáns különbséget találhatunk.

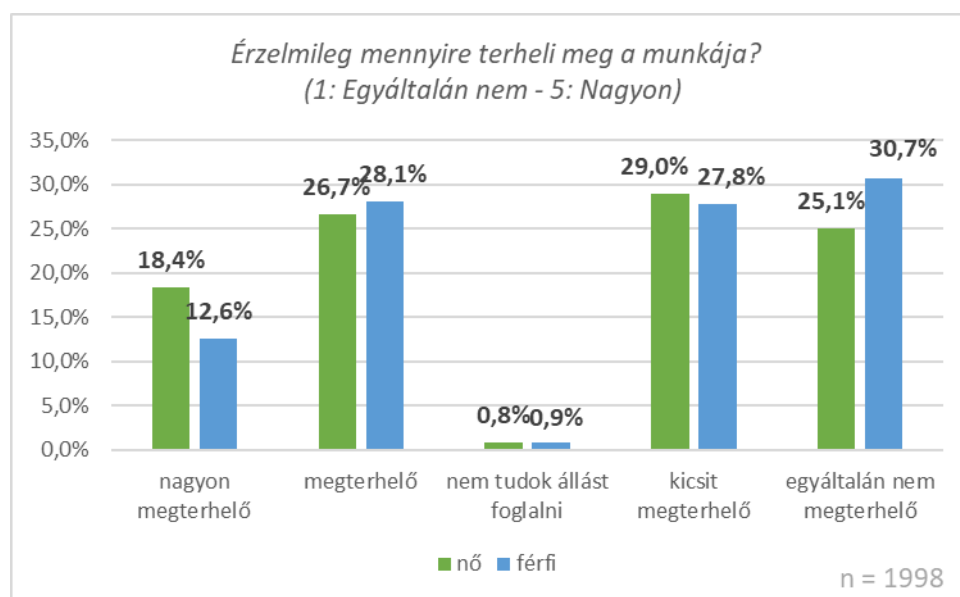
A férfiak nagyobb arányban végeznek fizikailag megterhelő munkát, mint a nők. Az iskolai végzettség is meghatározó ebben a kérdésben, a felsőfokú végzettséggel rendelkezők szignifikánsan kevésbé végeznek fizikailag megterhelő munkát, mint a többi válaszadó; a leginkább megterhelő munkát a szakmunkás, szakiskolai végzettséggel rendelkezők végzik.

Kiemelhető még, hogy nem meglepő módon a legfiatalabb korosztály jellemzően kevésbé érzi fizikailag megterhelőnek munkáját, mint a legidősebbek; de ennél érdekesebb, hogy az 50-59 év közötti korosztály szignifikánsabban megterhelőbbnek érzi azt, mint a 40-49 és a 30-39 évesek csoportja. Illetve megemlíthető, hogy általában tanyán, kistelepülésen élők munkája is megterhelőbb fizikailag, mint a fővárosiaké. Kismértékben pedig úgy tűnik, a keleti országrészben is többen végeznek fizikailag megterhelő munkát.

Önt érzelmileg mennyire terheli meg a munkája?

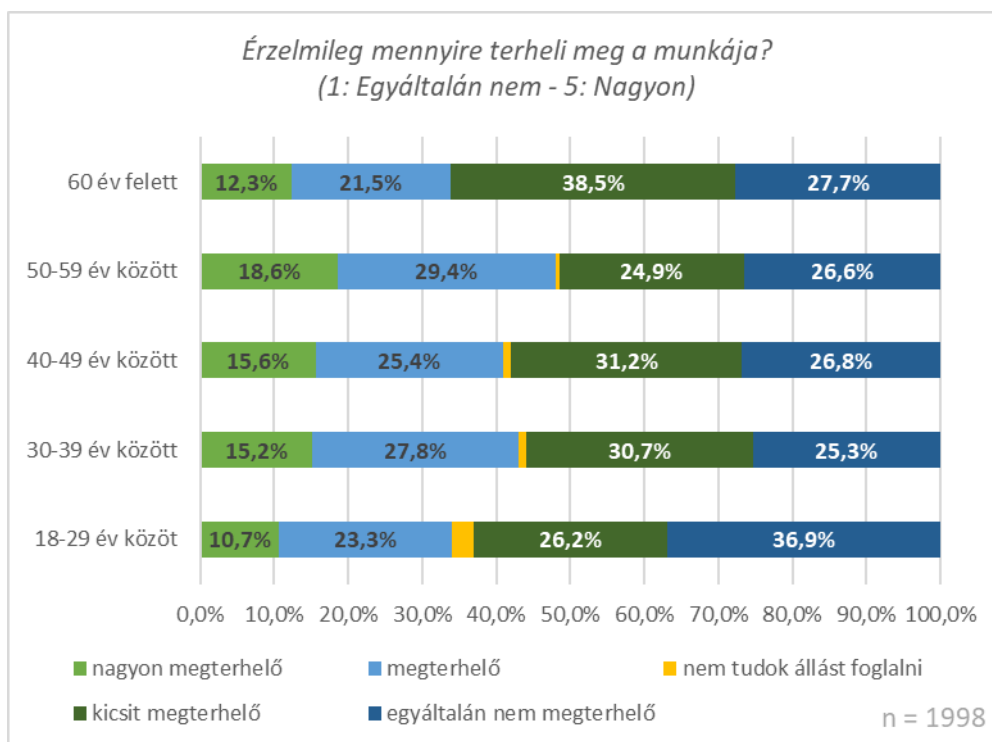
A munka érzelmi terheltségére vonatkozóan is kirajzolódnak szignifikáns különbségek a nemek esetében (32. ábra). A nők (18,4%) szignifikánsan nagyobb arányban választották a nagyon megterhelő opciót a férfiakhoz (12,6%) képest. Ezzel párhuzamosan a férfiak (30,7%) szignifikánsan nagyobb arányban jelölték az egyáltalán nem megterhelő lehetőséget a nőkhez (25,1%) képest.

A súlyozott átlagok is igazolják ezt a képet, aminek értéke a férfiak esetében 2,64, a nőknél 2,84.

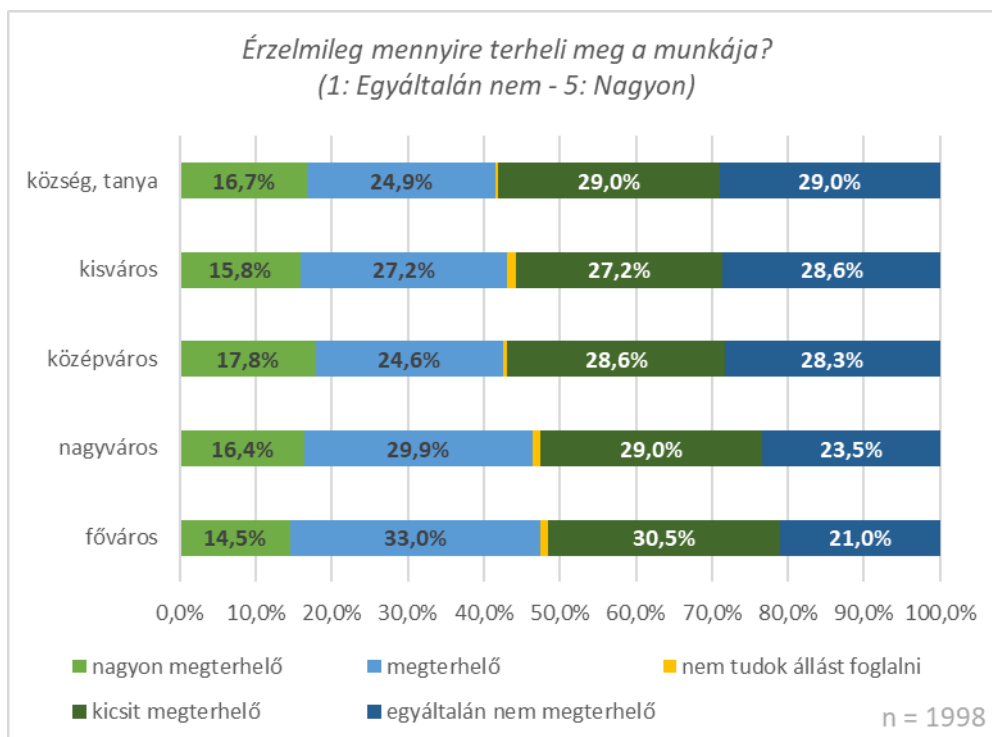
32. ábra: Érzelmileg megterhelő munka – nemek szerinti bontás

A korcsoportos bontásban nem mutathatók ki szignifikáns különbségek a munka érzelmi terheltsége kapcsán. A súlyozott átlagok esetében a legnagyobb különbség a 18 és 29 év közöttiek 2,45-ös, és az 50 és 59 év közöttiek 2,89-es értéke között látható. Ha a 33. ábrán szereplő megoszlásokat tekintjük, szintén látható, hogy a legfiatalabb korosztály némileg kevésbé érzi munkáját érzelmileg megterhelőnek a többi csoporthoz viszonyítva.

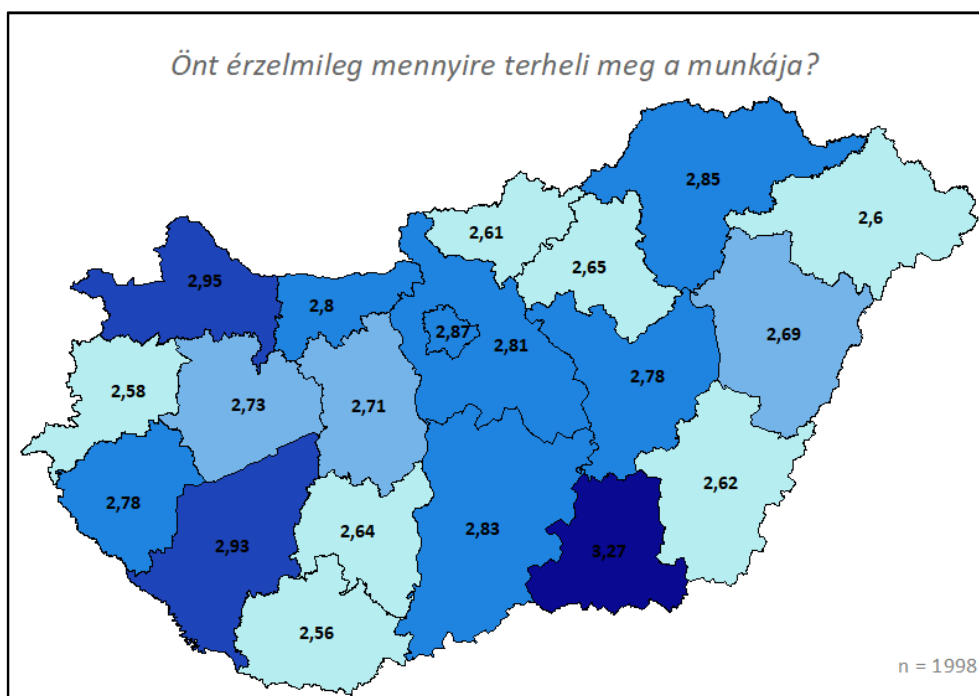
33. ábra: Érzelmileg megterhelő munka – korcsoportok szerinti bontás

Szignifikáns különbségek a településtípus szerinti bontásban sem figyelhetőek meg a munka érzelmi terheltsége kapcsán. A súlyozott átlagok esetében a legnagyobb különbség a főváros 2,9-es és a község, tanya 2,71-es értéke között látható. Ha a 34. ábrán szereplő megoszlásokat tekintjük, szintén látható, hogy a fővárosiak kismértékben érzelmileg megterhelőbb munkát végeznek, mint a többi település lakói; minél kisebb településről beszélünk, annál nagyobb különbséget láthatunk.

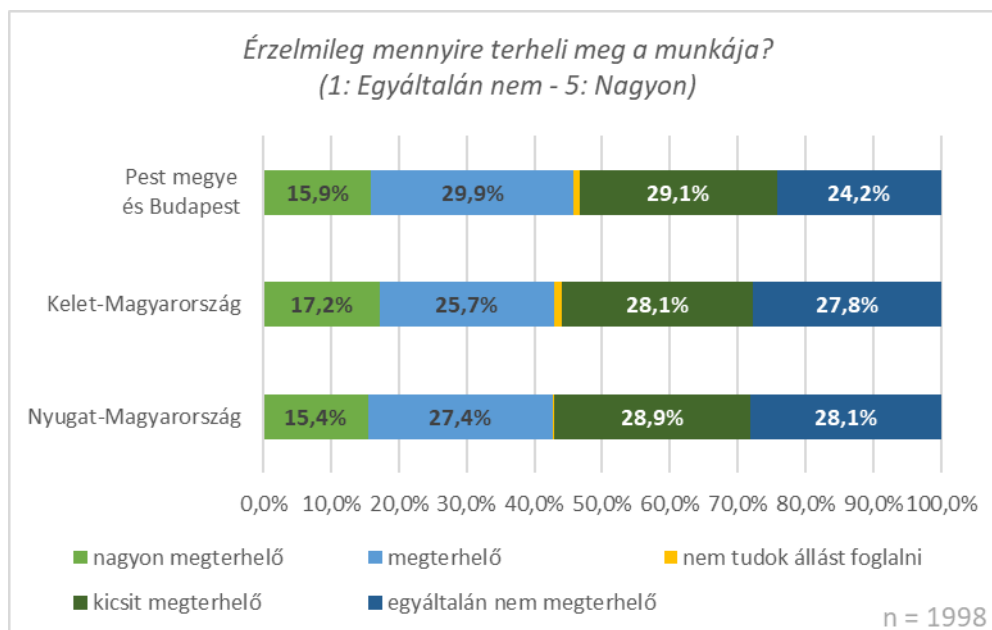
34. ábra: Érzelmileg megterhelő munka – település típusa szerinti bontás

Ebben a kérdésben a megyei eloszlásban sem látszanak szignifikáns eltérések. A súlyozott átlagokat vizsgálva a legnagyobb különbség Csongrád megye (3,27) és Győr-Moson-Sopron megye (2,95), illetve Vas megye (2,58) és Baranya megye (2,56) összehasonlításában láthatjuk (35. ábra).

35. ábra: Érzelmileg megterhelő munka – megyei bontásban (súlyozott átlagok)

Ha a szűkebb területi bontásban vizsgáljuk a munka érzelmi megterheltségét (36. ábra), nem találhatunk szignifikáns különbségeket, ahogy a súlyozott átlagokban sem.

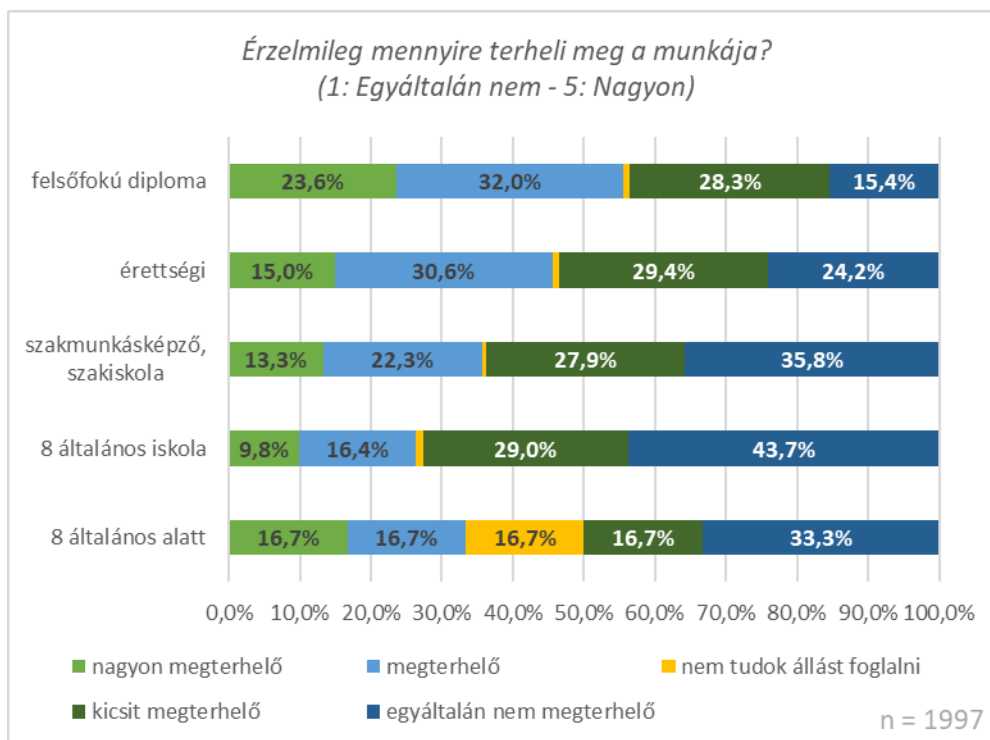

36. ábra: *Érzelmileg megterhelő munka – területi bontásban*

Szignifikáns különbségek mutatkoznak azonban, amennyiben a kérdést a legmagasabb iskolai végzettség alapján (37. ábra) bontjuk csoportokra. A nagyon megterhelő lehetőséget a felsőfokú végzettséggel rendelkezők (23,6%) szignifikánsan nagyobb arányban választották, mint az érettségivel (15%), szakmunkás, szakiskolai végzettséggel (13,3%) vagy 8 általánossal (9,8%) rendelkező csoportok tagjai. A megterhelő válaszlehetőségnél a felsőfokú diplomával (32%) és érettségivel (30,6%) rendelkező csoportok vannak szignifikánsan magasabb arányban, mint a szakmunkás, szakiskolai végzettséggel (22,3%) vagy 8 általánossal (16,4%) rendelkezők. Ugyanez igaz fordított esetben az egyáltalán nem megterhelő választ jelölőkre.

Ugyanezt igazolják a súlyozott átlagok is. A legnagyobb különbség a felsőfokú diplomával rendelkezők 3,2-es, és a 8 általánost végzettek 2,2-es értéke között látható.

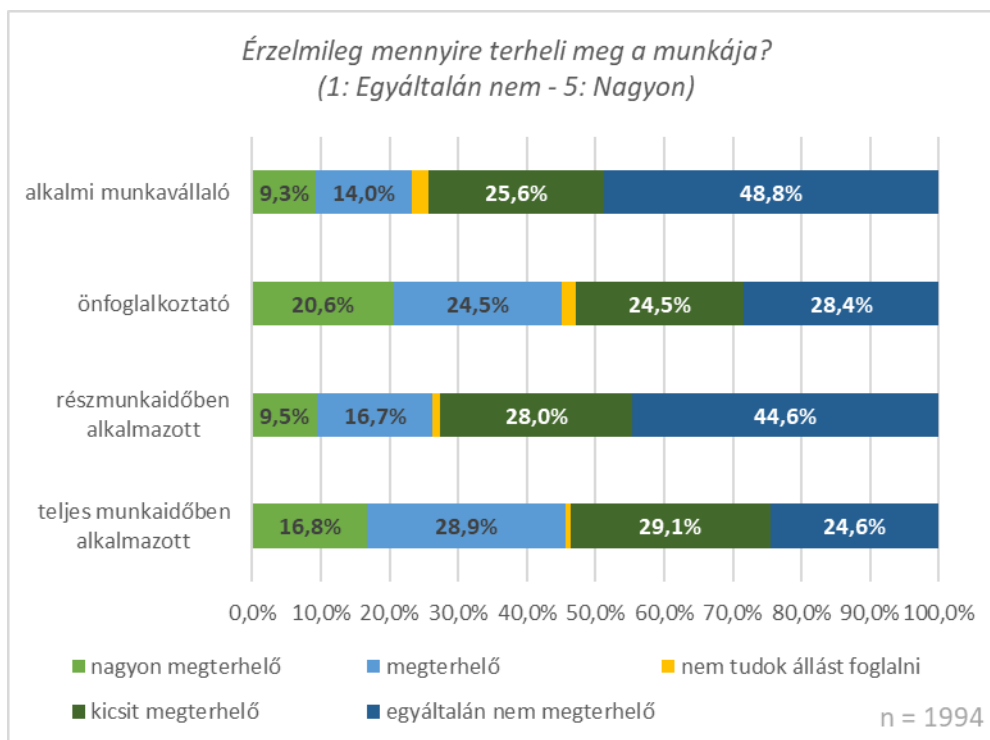
Megemlíthető még, hogy ebben a kérdésben szignifikánsan nagyobb azon 8 osztályt nem elvégzettek aránya (16,7%) minden más csoporthoz képest, akik nem tudtak a kérdésben állást foglalni.

37. ábra: Érzelmileg megterhelő munka - végzettség szerinti bontás

Szintén találhatunk szignifikáns különbségeket a foglalkoztatási forma alapján képzett eloszlásban (38. ábra). A teljes munkaidőben foglalkoztatottak (28,9%) szignifikánsan nagyobb arányban érzik megterhelőnek munkájukat a részmunkaidőben dolgozókhöz (16,7%) viszonyítva. Ezzel párhuzamosan a részmunkaidősök (44,6%) szignifikánsan nagyobb arányban érzik azt, hogy munkájuk egyáltalán nem terheli meg érzelmileg, mint a teljes állásban dolgozók (24,6%), illetve ugyanez igaz az önfoglalkoztatókkal (28,4%) összehasonlítva; továbbá az alkalmi munkavállalók (48,8%) – teljes állásban alkalmazottak viszonyában is.

A súlyozott átlagok is egybe csengenek ezzel a képpel, ha az önfoglalkoztatók 2,85-ös és a teljes állásban alkalmazottak 2,84-es átlagát hasonlítjuk a részmunkaidősök 2,18-as, illetve az alkalmi munkavállalók 2,09-es értékéhez.

38. ábra: Érzelmileg megterhelő munka – foglalkoztatási forma szerinti bontás

Összefoglaló

Abban a kérdésben, hogy a válaszadók mennyire találják érzelmileg megterhelőnek munkájukat ismételten számos szignifikáns különbséget találhatunk.

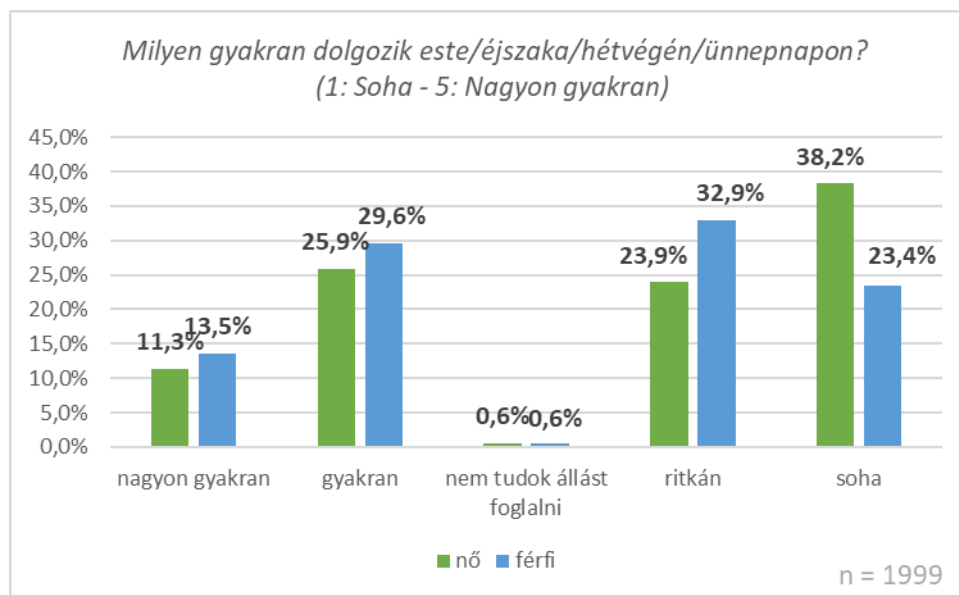
A fizikaival ellentétben elmondható, hogy érzelmileg a nők látják megterhelőbbnek munkájukat a férfiakkal szemben. Ha pedig az iskolai végzettséget tekintjük, elmondható, hogy a felsőfokú végzettséggel rendelkezők szignifikánsan nagyobb arányban végeznek érzelmileg megterhelő munkát, mint a többi válaszadó, ami szintén ellentétes a fizikai terheltségnél kapott eredményekkel.

Kiemelhető még, hogy a foglalkoztatási forma is meghatározó az érzelmi terheltség kérdésében: a teljesállásban és önfoglalkoztatóként dolgozók szignifikánsan nagyobb arányban érzik munkájukat megterhelőnek a részmunkaidősök, illetve az alkalmi munkavállalókkal való összehasonlításban.

Milyen gyakran dolgozik este/éjszaka/hétvégén/ünnepnapon?

Az esti/éjszakai/hétvégi/ünnepnapos munka kérdését vizsgálva szignifikáns különbségeket találhatunk a nemi bontásban (39. ábra). A nők (38,2%) szignifikánsan nagyobb arányban jelölték a soha opciót, mint a férfiak (23,4%). A ritkán kérdést azonban a férfiak (32,9%) választották szignifikánsan többen, mint a nők (23,9%).

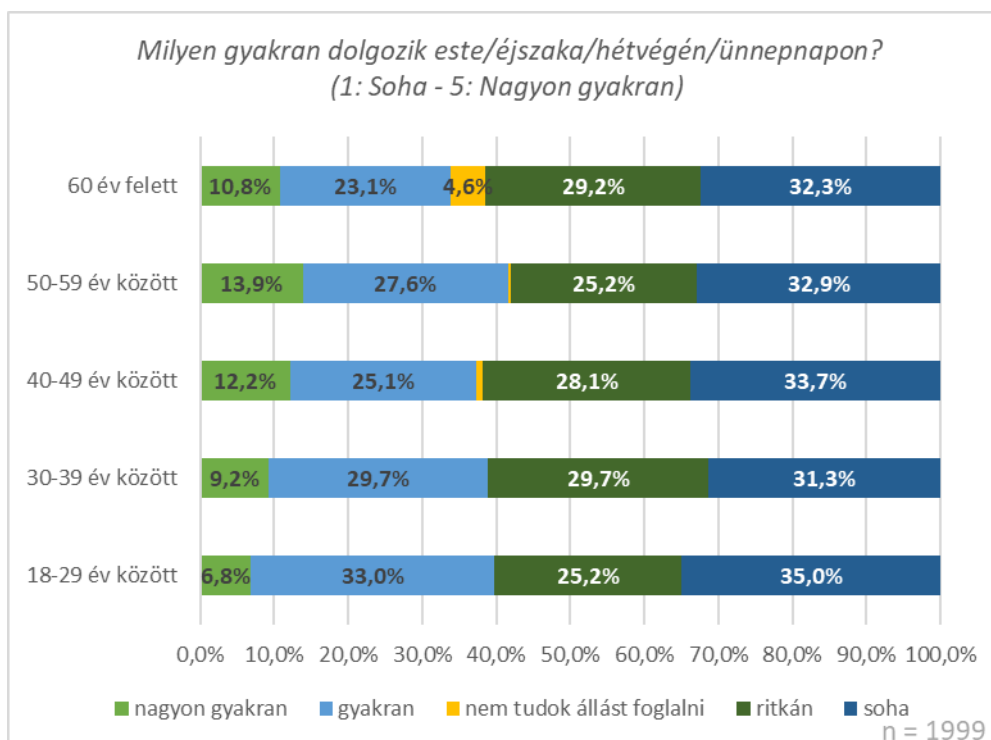
A súlyozott átlagok is alátámasztják, hogy a férfiak némileg gyakrabban dolgoznak ebben az időszakban is: a nők esetében ez az érték 1,48, a férfiaknál 2,77.

39. ábra: Esti/éjszakai/hétvégi/ünnepepi munka – nemek szerinti bontás

Ahogy a 40. ábrán is látható, a nemek szerinti bontás alapú megoszlásban nem látható jelentős különbség a különböző korcsoportok között. Az egyetlen szignifikáns eltérést a 60 év felettek (4,6%) mutatják az 50 és 59 (0,4%), illetve a 40 és 49 év (0,8%) közöttiekhez képest abban, hogy nem tudnak ebben a kérdésben állást foglalni.

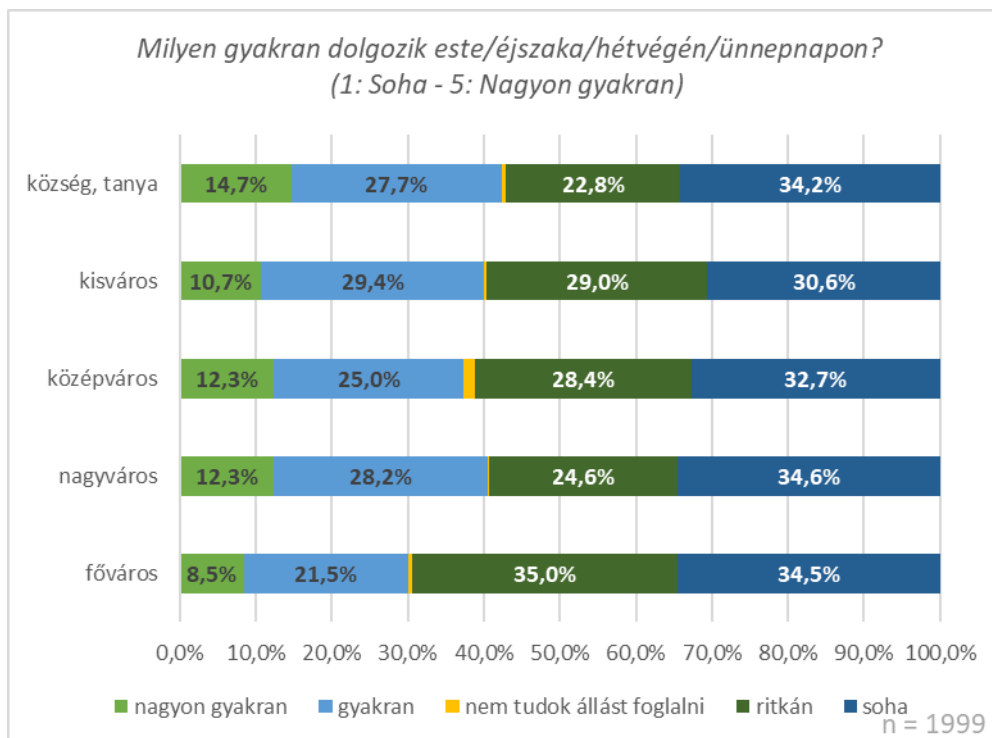
A súlyozott átlagok között sem látható mérvadó különbség ennél a bontásnál.

40. ábra: Esti/éjszakai/hétvégi/ünnepepi munka – korcsoportok szerinti bontás

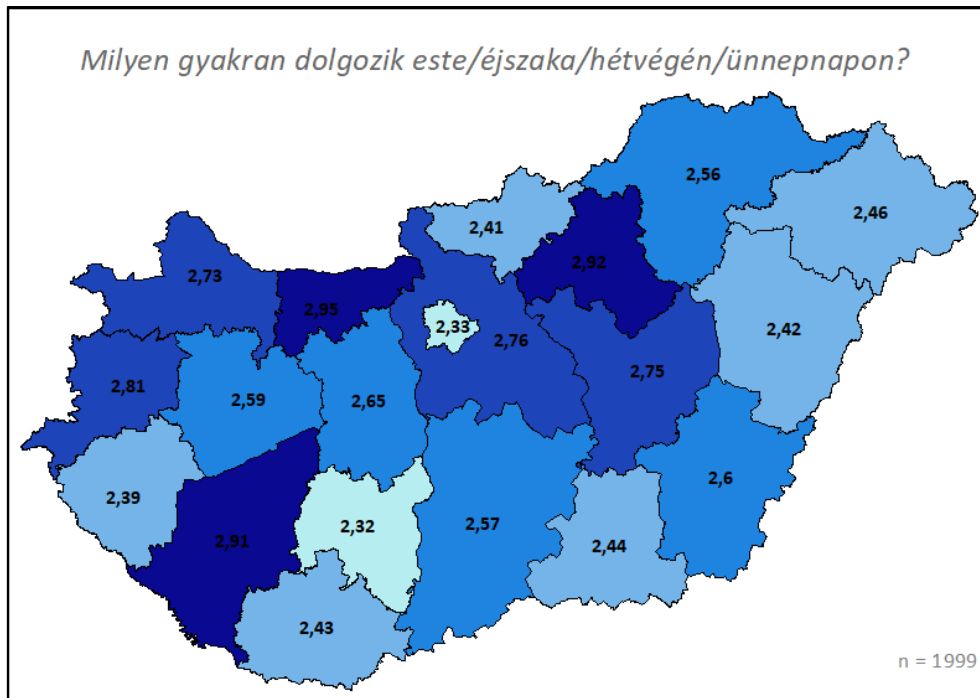
A településtípus szerinti bontásban (41. ábra) sem láthatóak jelentős különbségek. Az egyetlen szignifikáns eltérést a ritkán opció esetében láthatjuk a főváros (35%) és a község, tanya (22,8%) viszonylatában.

Ezt a különbséget a súlyozott átlagok is alátámasztják, míg a vizsgált érték a főváros esetében 2,35, addig a község, tanya lakóinál 2,66. A többi településtípusnak inkább utóbbihoz közelít az értéke (nagyváros: 2,59; középváros: 2,56; kisváros 2,60).

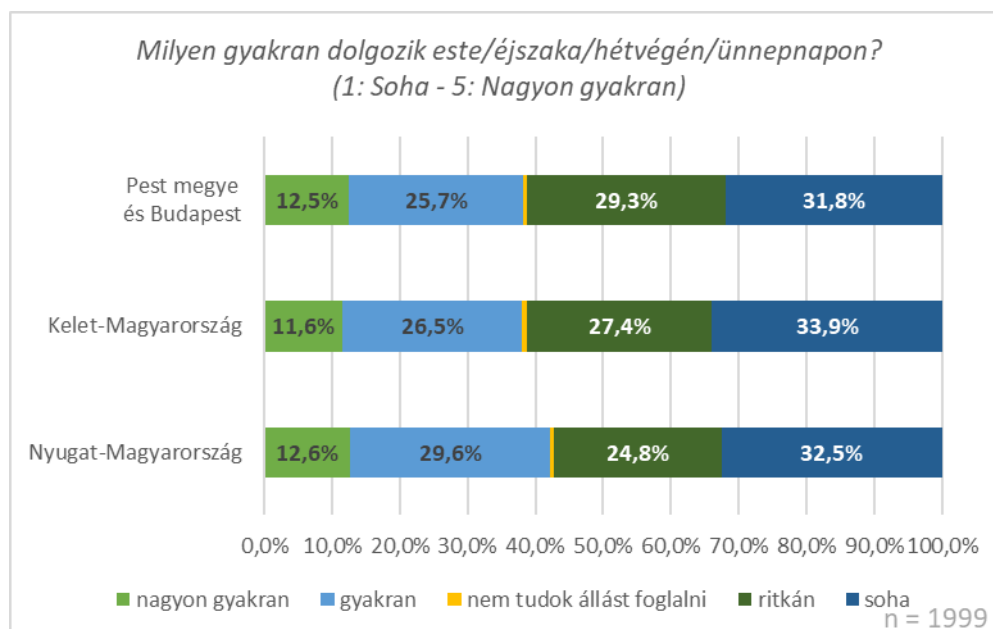
41. ábra: Esti/éjszakai/hétvégi/ünnepezeni munka – település típusa szerinti bontás

A megyei bontásban sem láthatunk szignifikáns eltéréseket az esti/éjszakai/hétvégi/ünnepezeni munka esetében. Ahogy a 42. ábrán is látható, a súlyozott átlagokat tekintve a legalacsonyabb értékkel Budapest (2,3) és Tolna megye (2,3) rendelkezik, a legnagyobb pedig Heves megye (2,92) és Komárom-Esztergom megye (2,95).

42. ábra: Esti/éjszakai/hétvégi/ünnepepi munka – megyei bontásban (súlyozott átlagok)

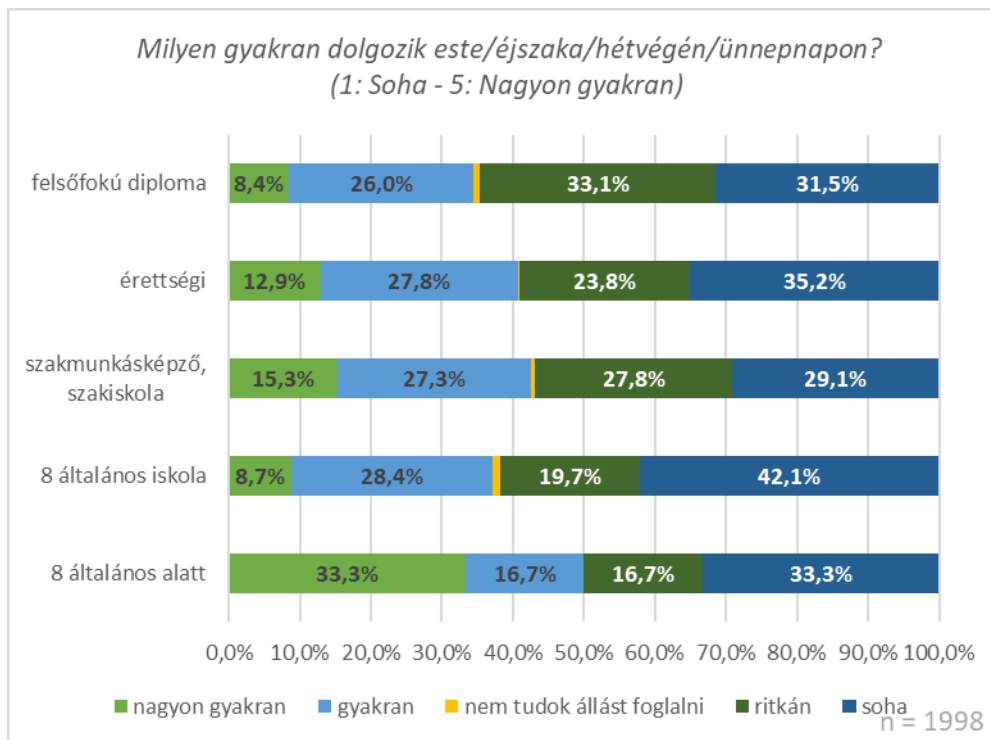
Ha a szűkebb területi bontásban vizsgáljuk az esti/éjszakai/hétvégi/ünnepepi munka gyakoriságát (43. ábra), nem találhatunk szignifikáns különbségeket, ahogy a súlyozott átlagokban sem.

43. ábra: Esti/éjszakai/hétvégi/ünnepepi munka – területi bontásban

A legmagasabb iskolai végzettség szerinti vizsgálatnál (44. ábra) látható néhány érdekes szignifikáns különbség. A felsőfokú végzettséggel rendelkezők szignifikánsan nagyobb arányban (33,1%) választották a ritkán opciót ebben a kérdésben, mint az érettségivel (23,8%) vagy 8 általánossal rendelkezők (19,7%). A szakmunkás, szakiskola végzettséggel rendelkezők (15,3%)

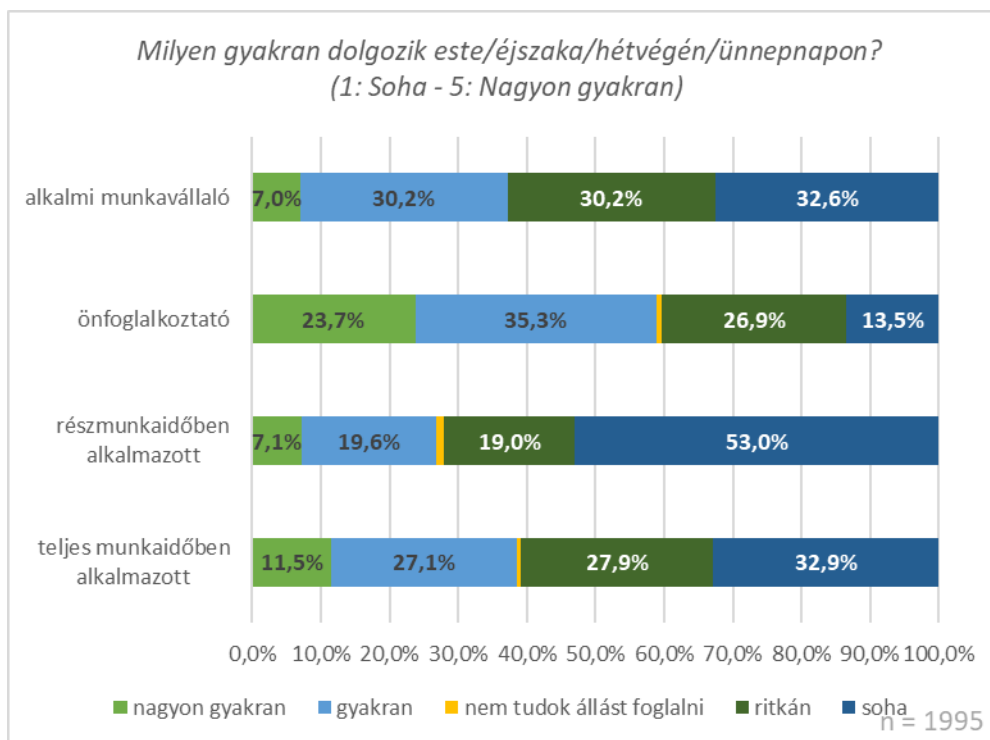
szignifikánsan nagyobb arányban választották a nagyon gyakran opciót a felsőfokú végzettségűekkel (8,4%) szemben. Azonban érdekes megemlíteni, hogy a súlyozott átlagokat vizsgálva a legnagyobb különbség a 8 általánosnál alacsonyabb (3,0) és a 8 általános végzettséggel rendelkezők (2,42) között van.

44. ábra: Esti/éjszakai/hétvégi/ünnepezei munka – foglalkoztatási forma szerinti bontás

A foglalkoztatási forma szerinti bontásnál (45. ábra) egyértelmű szignifikáns különbség rajzolódik ki a nagyon gyakran opció esetében, ha az önfoglalkoztatókat (23,7%) viszonyítjuk a részmunkaidőben dolgozókhöz (7,1%), de igaz ez a teljes munkaidőben alkalmazottak esetében is. Ezzel párhuzamosan a Soha opciót mind a teljes állásban dolgozók (32,9%), mind a részmunkaidősök (53%), mind az alkalmi munkavállalók (32,6%) szignifikánsan nagyobb arányban választották, mint az önfoglalkoztatók (13,5%).

A súlyozott átlagok is alátámasztják ezt: a teljes munkaidőben alkalmazottaké 2,56; a részmunkaidőben alkalmazottaké 2,09; az alkalmi munkavállalóké 2,49 míg az önfoglalkoztatók értéke 3,29.

45. ábra: Esti/éjszakai/hétvégi/ünneppani munka – foglalkoztatási forma szerinti bontás

Összefoglaló

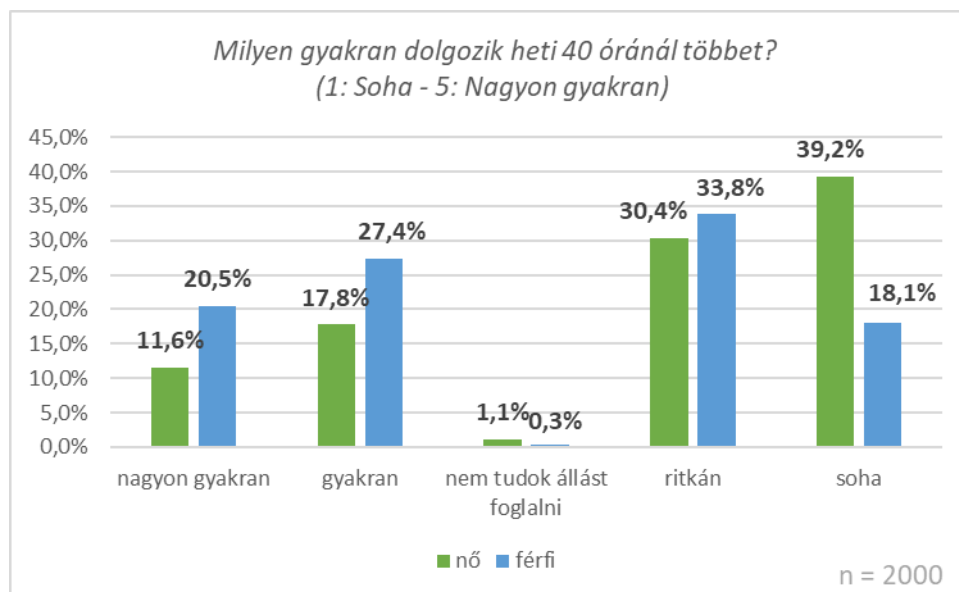
Az esti/éjszakai/hétvégi/ünneppani munka kérdését vizsgálva a leginkább szignifikáns eltérést a foglalkoztatási forma szerinti bontásban láthatunk, eszerint az önfoglalkoztatók minden más formánál jellemzőbben dolgoznak a nem klasszikusnak számító munkaórákban. Emellett a nemeket érdemes még kiemelni: jellemzően a férfiak aránya nagyobb szignifikánsan az esti/éjszakai/hétvégi/ünneppani munkavégzésben.

Megemlíthető még, hogy a főváros lakói némileg alacsonyabb arányban dolgoznak a vizsgált időszakban, és ugyanez igaz a felsőfokú iskolai végzettséggel rendelkezőkre is.

Milyen gyakran dolgozik heti 40 óránál többet?

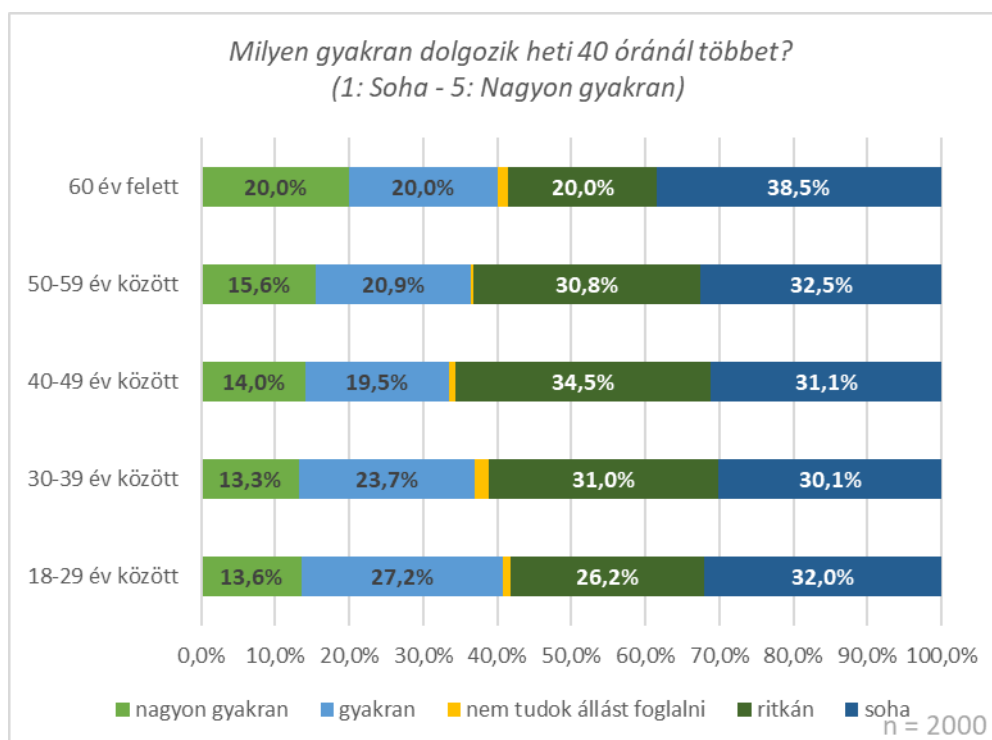
A heti 40 óránál több munka (46. ábra) szignifikánsan nagyobb arányban jellemző a férfiakra, mind a nagyon gyakran (20,5%), mind a gyakran (27,4%) esetében, mint a nőkre (11,6% és 17,8%). Ezzel párhuzamosan a nők (39,2%) szignifikánsan nagyobb arányban választották a soha opciót, mint a férfiak (18,1%).

A súlyozott átlagok is alátámasztják, hogy a férfiak némileg gyakrabban dolgoznak heti 40 óránál többet: a nők esetében ez az érték 2,32, a férfiaknál 2,98.

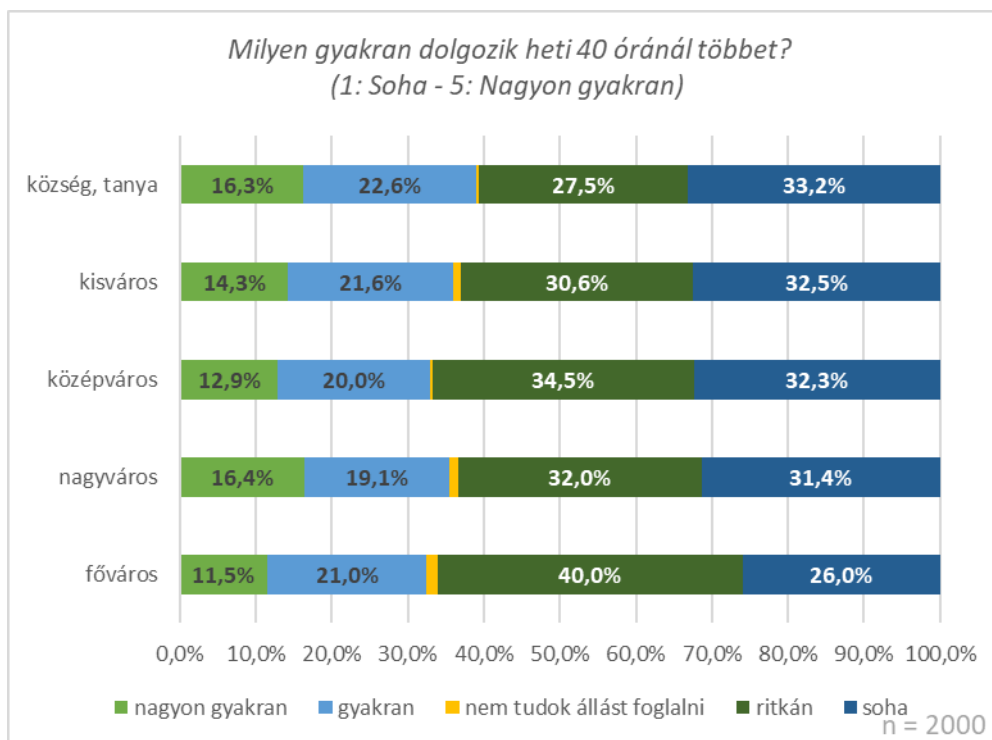
46. ábra: 40 óránál több munka – nemek szerinti bontás

A korcsoportos bontás (47. ábra) esetében ebben a kérdésben sem találhatók szignifikáns eltérések, a súlyozott átlagok is egymáshoz igen közeli értéket mutatnak. Legkevésbé a 40 és 49 év közöttiek (2,51) túlóráznak, ez leginkább a 19 és 29 év közöttiekre (2,64) jellemző.

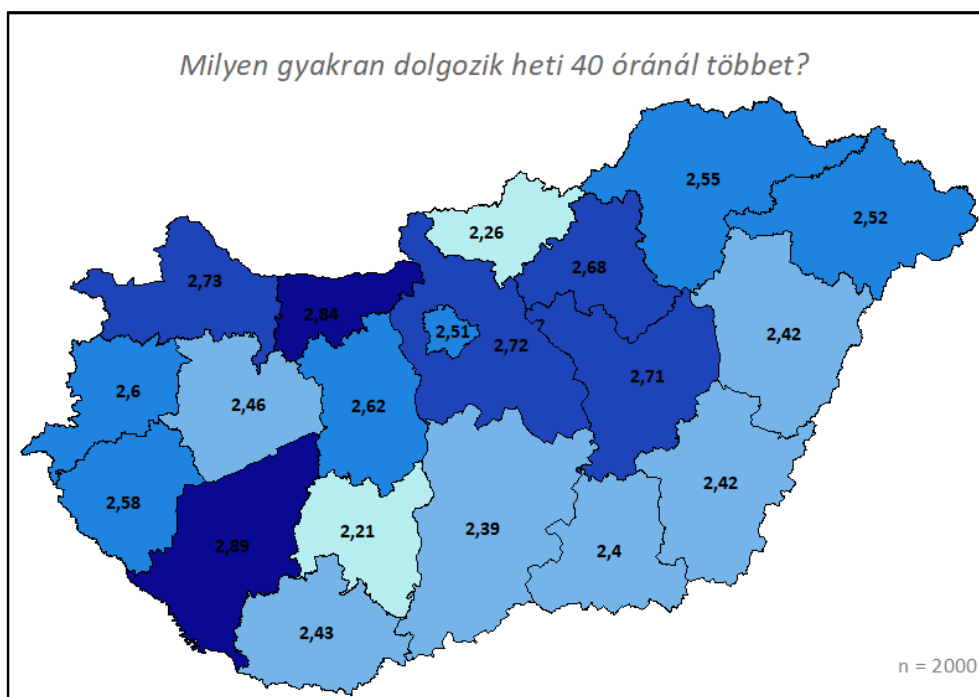
47. ábra: 40 óránál több munka – korcsoportok szerinti bontás

A településtípus szerinti bontásban (48. ábra) sem láthatunk szignifikáns különbségeket, és alapvetően a súlyozott átlagok sem mutatnak jelentős eltérést. A legnagyobb különbség a község, tanya (2,61) között látható.

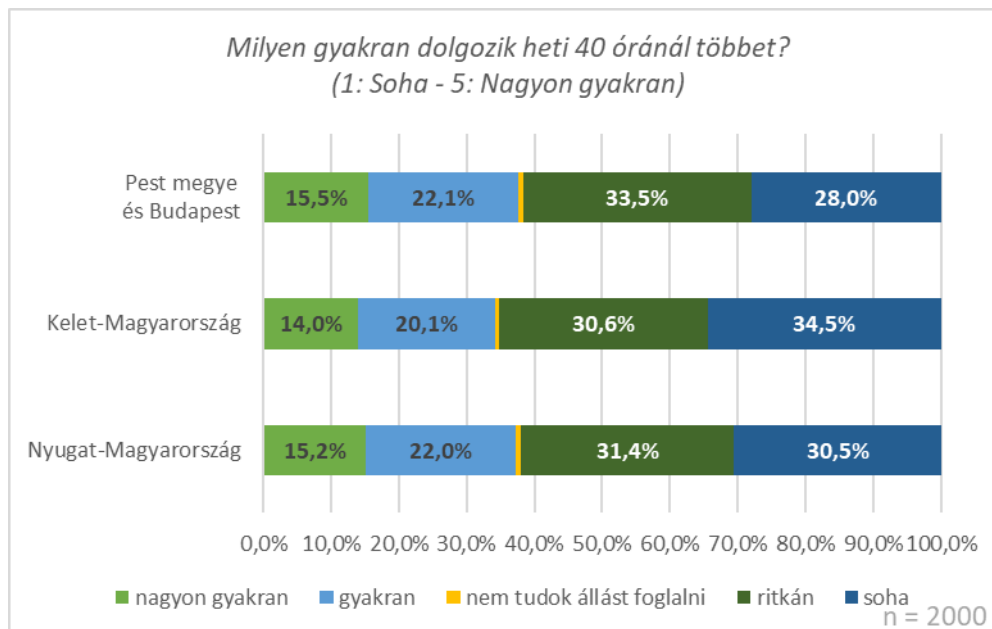
48. ábra: 40 óránál több munka – település típusa szerinti bontás

A megyei bontásban sem láthatunk szignifikáns eltéréseket a heti 40 óránál több munka esetében. Ahogy a 49. ábrán is látható, a súlyozott átlagokat tekintve a legalacsonyabb értékkel Tolna (2,21) és Nógrád megye (2,26) rendelkezik, a legnagyobbval pedig Komárom-Esztergom (2,84) és Somogy megye (2,89).

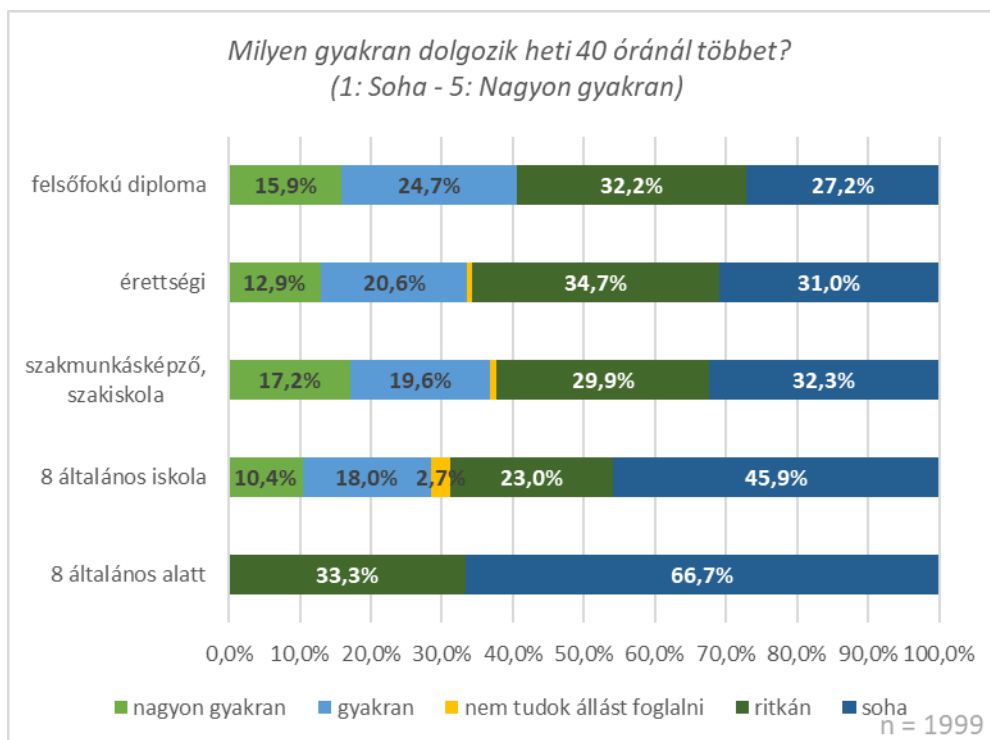
49. ábra: 40 óránál több munka – megyei bontásban (súlyozott átlagok)

Ha a heti 40 óránál több munka gyakoriságát vizsgáljuk területi bontásban (50. ábra), elmondható, hogy a keleti országrészben (34,5%) szignifikánsan többen válaszolták azt, hogy soha sem túlóráznak, mint Pest megyében és Budapesten (28%) A súlyozott átlagok között itt sem található jelentős különbség.

50. ábra: 40 óránál több munka – területi bontásban

A legmagasabb iskolai végzettség esetén (51. ábra) már találhatunk némi szignifikáns különbséget. A 8 általánost végzettek (45,9%) szignifikánsan nagyobb arányba jelölték a soha lehetőséget, mint a magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők (szakmunkás, szakiskola 32,3%; érettségi 31%; felsőfokú 27,2%). A súlyozott átlagok nagyjából a képzettség szintjével növekszenek: 8 általános alatt 1,33; 8 általános iskola 2,24; szakmunkásképző, szakiskola 2,59; érettségi 2,50; felsőfokú diploma 2,70.

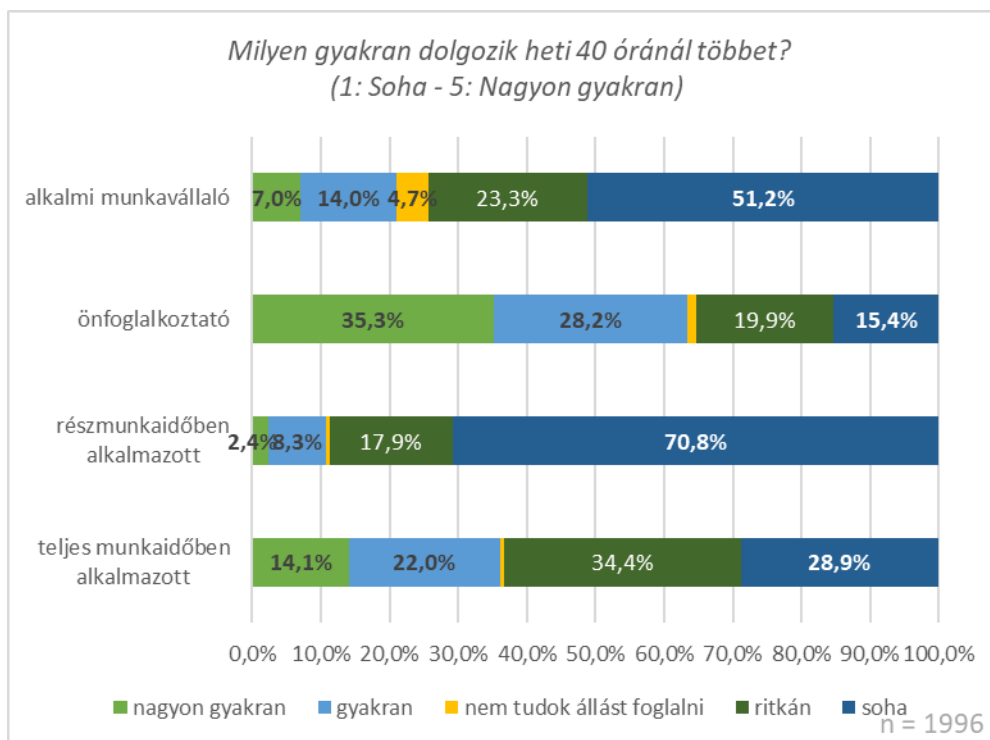

51. ábra: 40 óránál több munka – végzettség szerinti bontás

A legtöbb szignifikáns különbséget határozottan a foglalkoztatási forma (52. ábra) szerinti bontásban láthatunk. Az önfoglalkoztatók (35,3%) szignifikánsan nagyobb arányban választották, hogy nagyon gyakran dolgoznak heti 40 óra felett, mint a többi csoport (teljes munkaidő 14,1%, részmunkaidő 2,4%, alkalmi munkavállaló 7%). A részmunkaidőben dolgozóknál (2,4%; 8,3%) mind az önfoglalkoztatók (35,3%; 28,2%) mind a teljes állásban dolgozók (14,1%; 22%) gyakrabban vállalnak több mint heti 40 órát (nagyon gyakran; gyakran).

Ezzel párhuzamosan az önfoglalkoztatók (15,4%) esetében szignifikánsan kisebb azok aránya, akik soha nem dolgoznak 40 óránál kevesebbet, mint a másik három foglalkoztatási forma szerinti csoportokban (teljes munkaidő 28,9%, részmunkaidő 70,8%, alkalmi munkavállaló 51,2%). Azonban ugyanez igaz a teljes állásban dolgozók és a másik két csoport viszonylatában is.

A jelentős különbség a súlyozott átlagokban is megmutatkozik: részmunkaidőben alkalmazott 1,54; alkalmi munkavállaló 2,02; teljes munkaidőben alkalmazott 2,58; önfoglalkoztató 2,02.

52. ábra: 40 óránál több munka – foglalkoztatási forma szerinti bontás

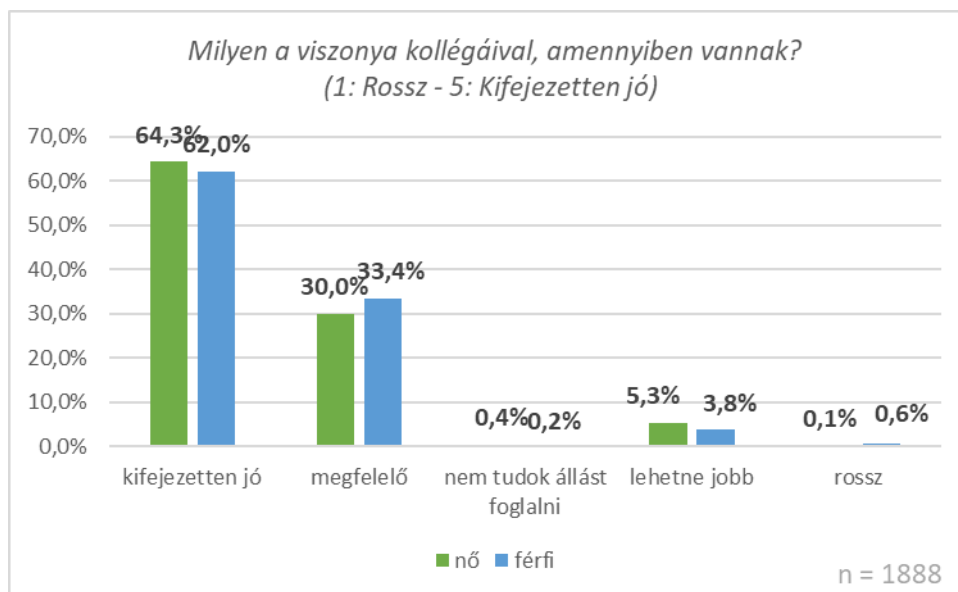
Összefoglalás

Az esti/éjszakai/hétfégi/ünnepnapi munka kérdése mellett a heti 40 óránál többet dolgozók esetében is a foglalkoztatási forma szerinti bontásban láthatóak elsősorban – és még inkább - szignifikáns eltérések. Eszerint az önfoglalkoztatók minden más formánál gyakrabban vállalnak heti 40 óránál több munkát, őket pedig a teljes állásban dolgozók követik a sorban. Az előző kérdéshez hasonlóan itt is igaz, hogy a férfiak aránya nagyobb szignifikánsan a túlórázók között.

A többi kérdésben nem láthatók érdemleges különbségek, esetleg kiemelhető, hogy a középvárosok és a főváros lakóira, illetve a legfiatalabb korosztályra kismértékben jellemzőbb a túlórázás.

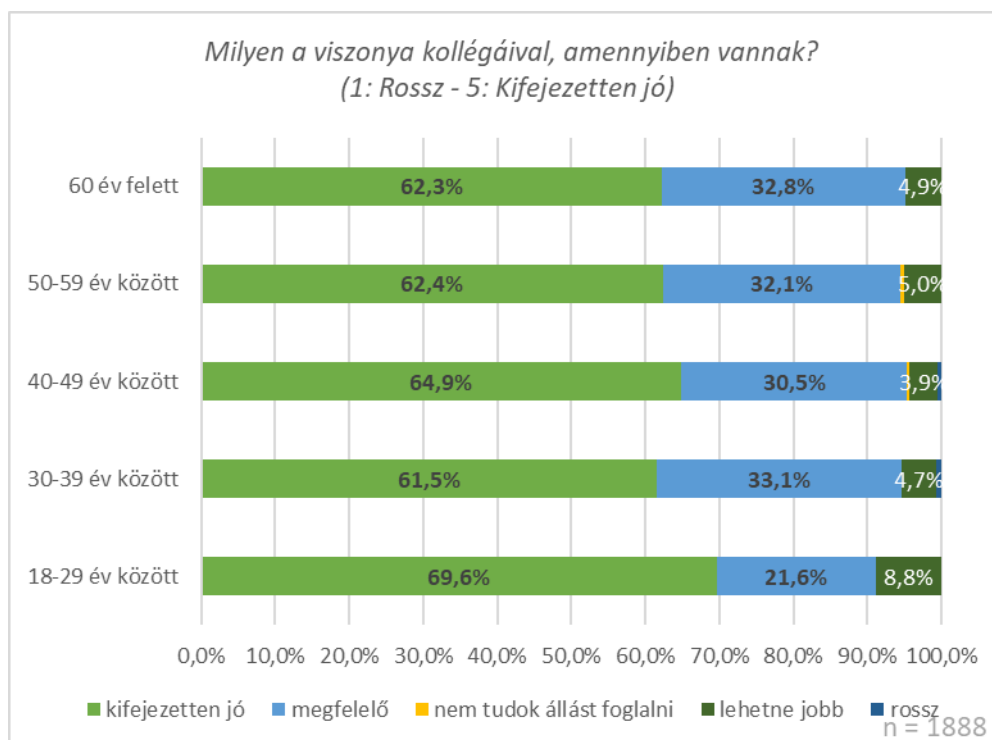
Milyen a viszonya kollégáival, amennyiben vannak?

Ha a kollégákkal való viszonyt vizsgáljuk, a nemek tekintetében nem láthatunk nagy eltérést (53. ábra). Szignifikáns különbség egyedül a rossz viszony esetében látható a férfiak javára (0,1%-0,6%). A nemek esetében itt a súlyozott átlagok is szinte teljesen megegyeznek.

53. ábra: Viszony a kollégákkal – nemek szerinti bontás

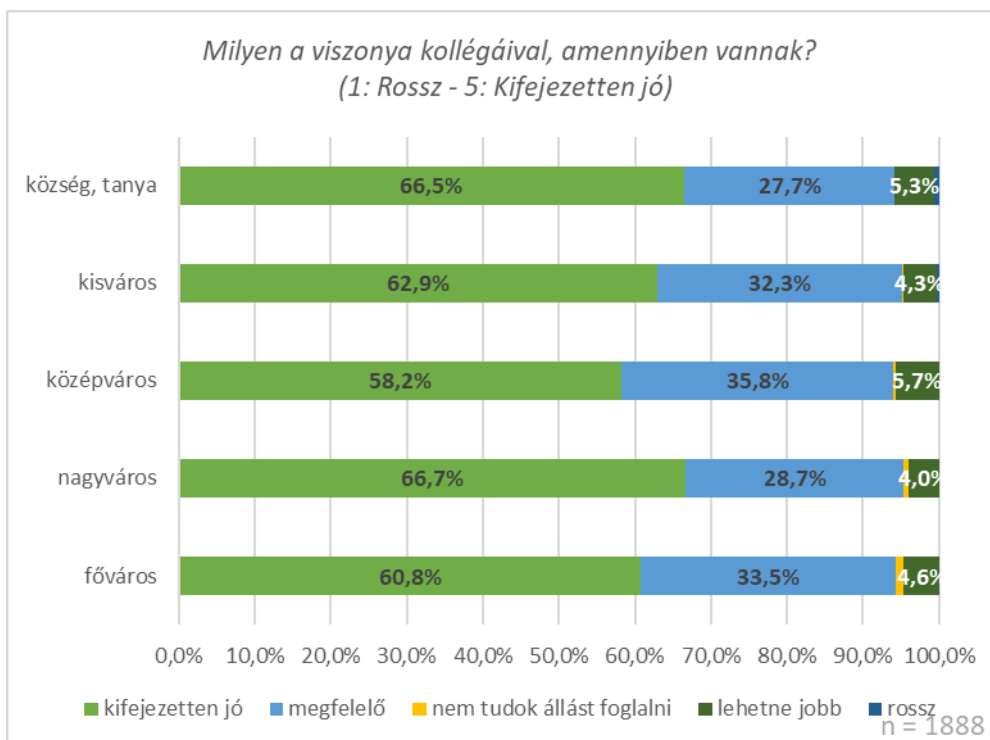
A korcsoportos bontás (54. ábra) tekintetében se rajzolódna ki szignifikáns különbségek a kollégákkal való viszonyban. A súlyozott átlagok ebben a kérdésben sem mutatnak érdemi különbséget.

54. ábra: Viszony a kollégákkal – korcsoportok szerinti bontás

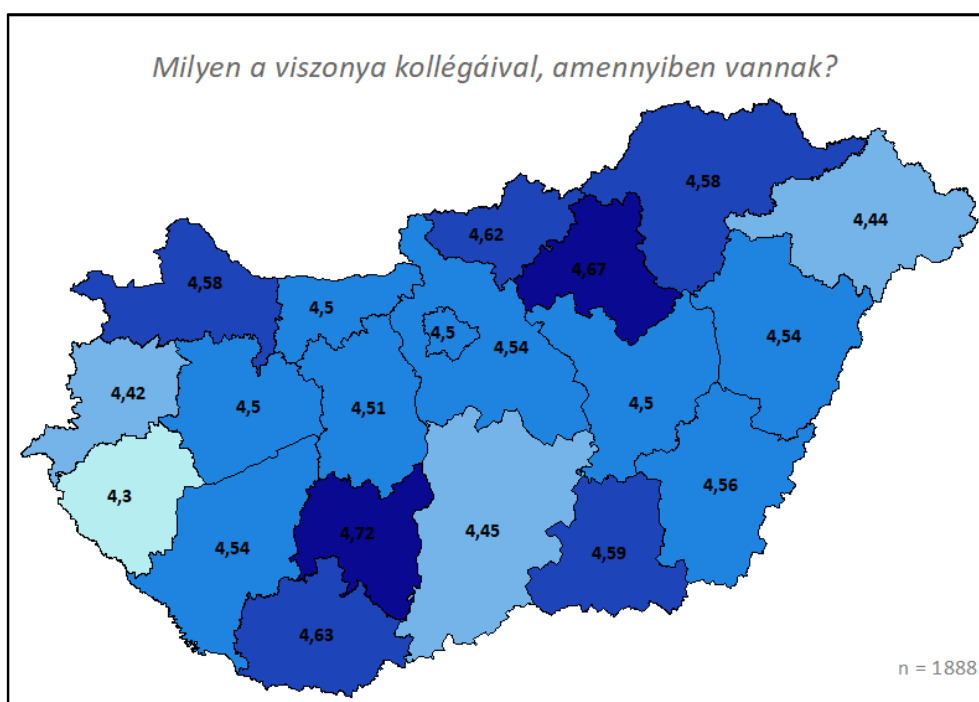
A településtípus szerinti bontás (55. ábra) is a korábbiakhoz hasonlóan egyforma képet mutat, egyedül a megfelelőnek tekintett viszony a középvárosok (35,8%) községhez, tanyához (27,7%) való hasonlítása esetében szignifikáns.

Illetőleg megemlíthető, hogy a község, tanya, illetve kisvárosok lakói szignifikánsan nagyobb arányban nem rendelkeznek kollégákkal, mint a középvárosok lakói.

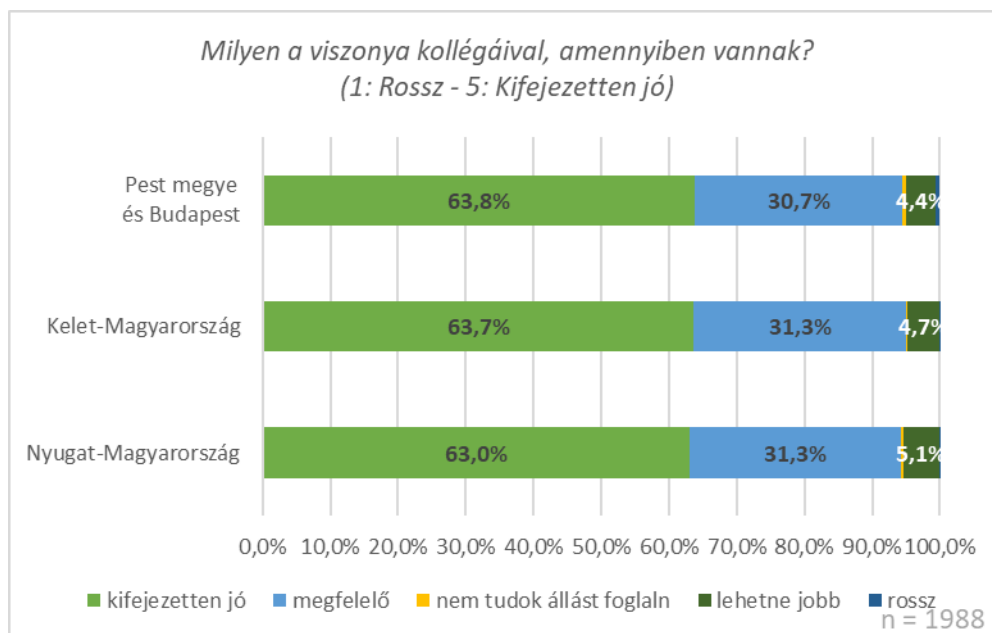
55. ábra: Viszony a kollégákkal – település típusa szerinti bontás

A megyei bontásban sem találhatók szignifikáns különbségek. Ahogy az 56. ábrán is látható, a súlyozott átlagok Zala (4,3) és Vas megyében (4,42) a legalacsonyabbak, Heves (4,67) és Tolna megyében a (4,72) a legmagasabbak.

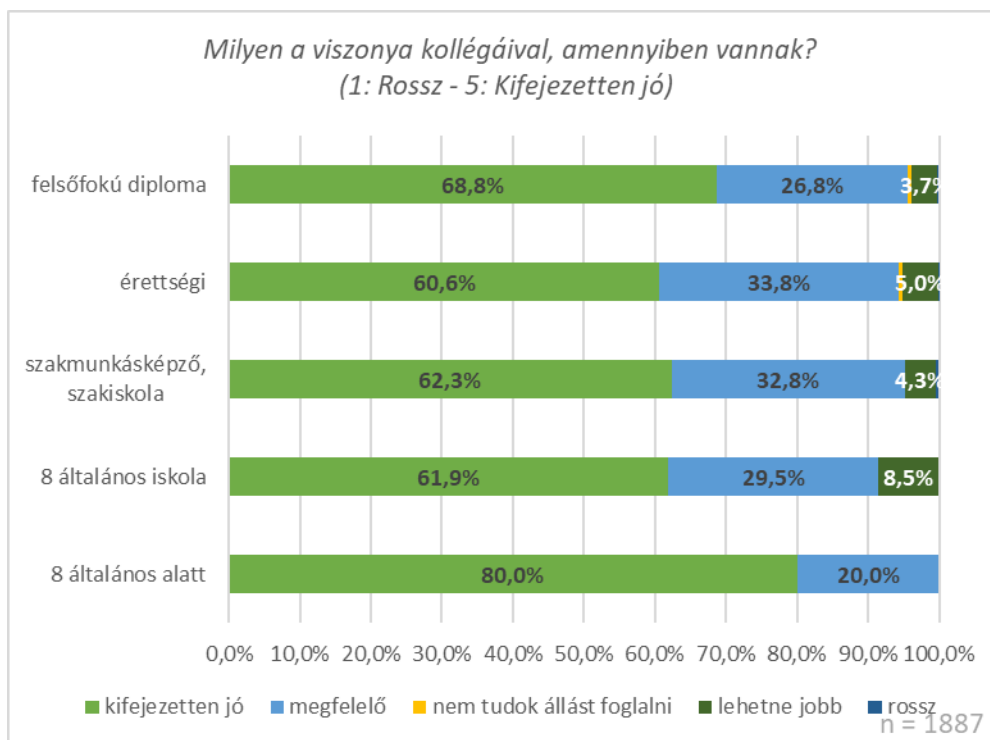
56. ábra: Viszony a kollégákkal - megyei bontásban (súlyozott átlagok)

Ha a kollegákkal való viszonyt szűkebb területi bontásban vizsgáljuk (57. ábra), nem láthatunk szignifikáns eltéréseket, és a súlyozott átlagok sem mutatnak jelentős eltérést.

57. ábra: Viszony a kollégákkal - területi bontásban

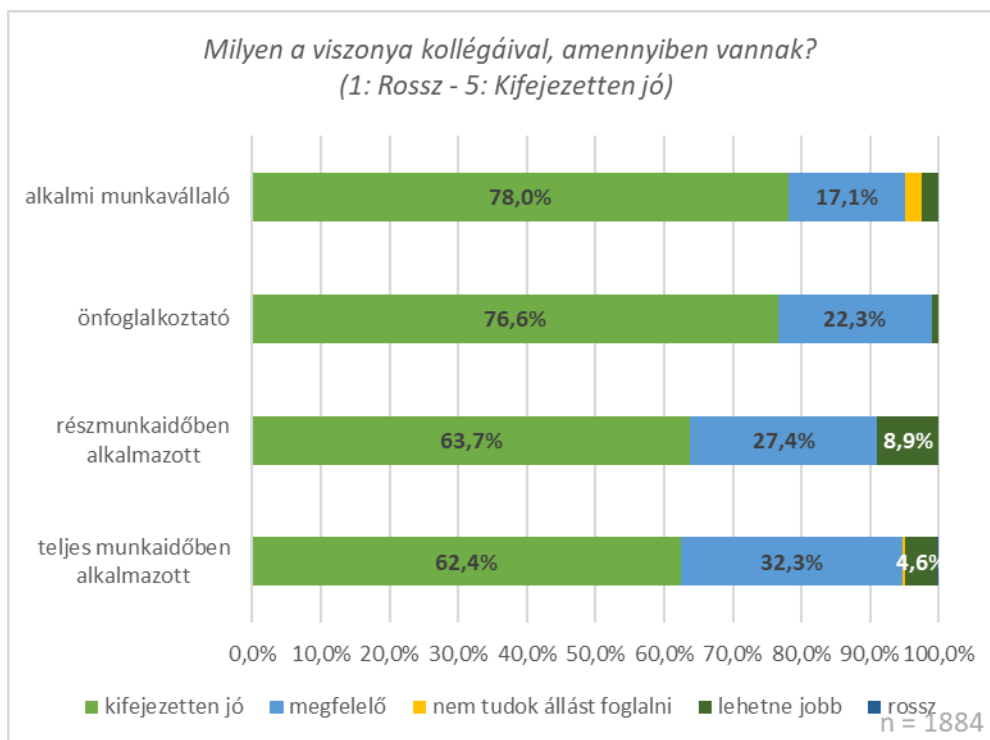
A korábbiaknál csekély mértékben nagyobb különbség rajzolódik ki a legmagasabb iskolai végzettség szerinti bontásban (58. ábra), azonban itt is csak egy szignifikáns különbséget lehet kiemelni: a felsőfokú diplomával rendelkezők (68,8%) szignifikánsan nagyobb arányban vannak kifejezetten jó viszonyban kollégáikkal, mint az érettségivel rendelkezők (60,6%). A súlyozott átlagok esetében a legnagyobb különbség a 8 általános végzettséggel nem rendelkezők (4,8) és a 8 általánossal rendelkezők (4,45) között van.

58. ábra: Viszony a kollégákkal – végzettség szerinti bontás

A foglalkoztatási forma alapján tett bontás (59. ábra) esetében is csak kevés szignifikáns állítás tehető. Az önfoglalkoztatók szignifikánsan nagyobb arányban (76,6%) vannak kifejezetten jó viszonyban kollégáikkal, mint a teljes munkaidőben alkalmazottak (62,4%). A legnagyobb különbség a súlyozott átlagok tekintetében a részmunkaidőben alkalmazottak (4,46) és az önfoglalkoztatók (4,74) között van.

Megemlíthető még egyébiránt, hogy az önfoglalkoztatóknak szignifikánsan nagyobb arányban nem rendelkeznek munkatársakkal, minden más csoporthoz viszonyítva.

59. ábra: Viszony a kollégákkal – foglalkoztatási forma szerinti bontás

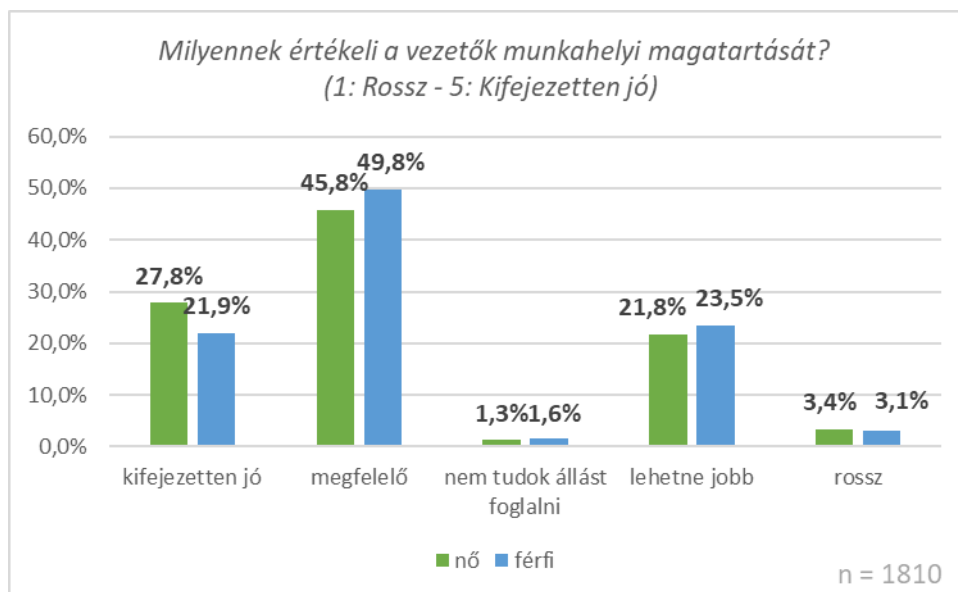
Összefoglalás

Az elemzés alapján látható, hogy a válaszadók igen nagy része kifejezetten jó, vagy legalábbis megfelelő viszonyban van kollégáival. A különféle bontásokat vizsgálva ebben a kérdésben nagyon kevés említésre méltó, szignifikáns különbség látható.

Kiemelhető, nem meglepő módon, hogy az önfoglalkoztatók szignifikánsan nagyobb arányban nem rendelkeznek kollégákkal, mint a többi foglalkoztatási forma csoportjai, cserébe akik rendelkeznek, azok jobb viszonyt ápolnak velük. Kisebb érdekes eredmény még, hogy a tanyak, községek illetve kisvárosok lakói is szignifikánsan nagyobb arányban nem rendelkeznek kollégákkal.

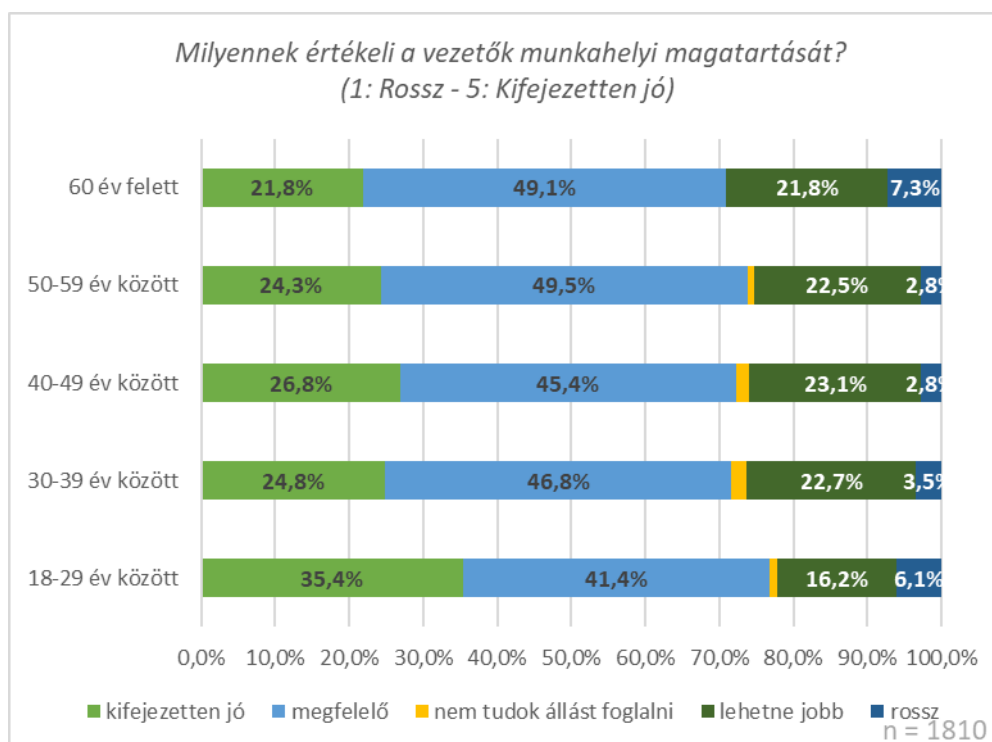
Milyennek értékeli a vezetők munkahelyi magatartását?

Ha a vezetőkkel való viszonyt vizsgáljuk, a nemek tekintetében szintén nem láthatunk nagy eltérést (60. ábra). Szignifikáns különbség egyedül a nagyon jó viszony esetében látható a nők javára (27,8%-21,9%). A súlyozott átlagok is csekély eltérést láthatunk a nők 3,73-as és a férfiak 3,64-es értéke között.

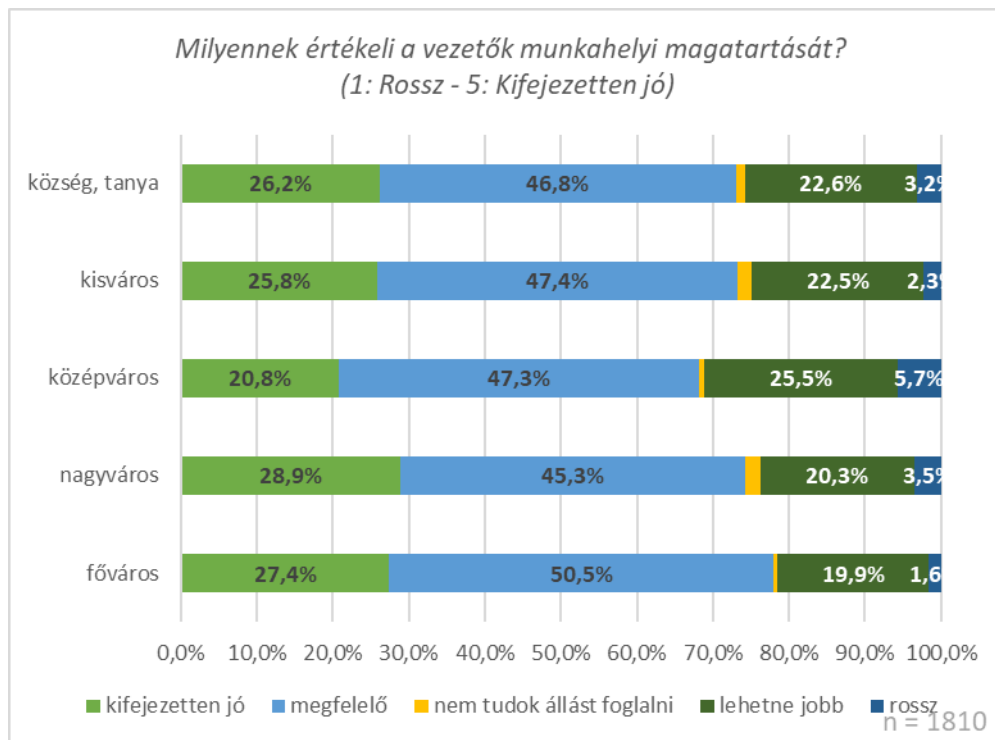
60. ábra: Viszony a vezetőkkel – nemek szerinti bontás

A korcsoportos bontásban (61. ábra) a főnökökkel való viszony esetében sem láthatunk szignifikáns különbségeket. Ha a súlyozott átlagokat vizsgáljuk, látható, hogy kis mértékben ugyan, de a fiatalabbak jellemzően jobb viszonyban vannak vezetőikkel, mint az idősebbek: 18-29 év között 3,84; 30-39 év között 3,67; 40-49 év között 3,70; 50-59 év között 3,70; 60 év felett 3,56.

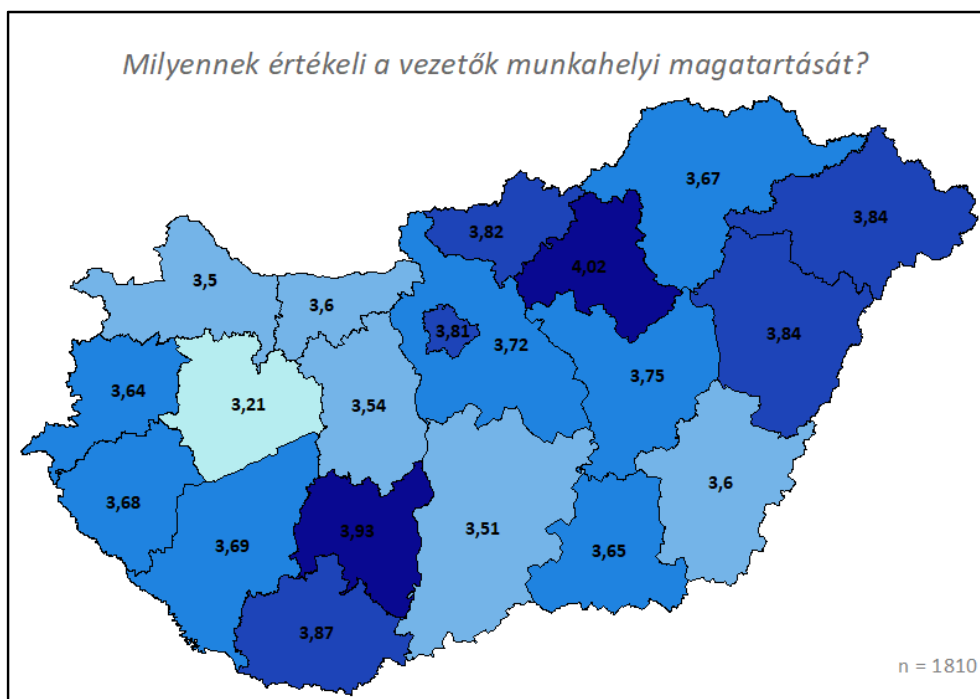
61. ábra: Viszony a vezetőkkel – korcsoportok szerinti bontás

A település típusa szerinti bontás sem mutat szignifikáns különbségeket, ahogy az a 62.-ábrán is látható, a megoszlások közel kiegyenlítettek. A súlyozott átlagok esetében a legnagyobb különbség a főváros 3,82-es és a középvárosok 3,52-es értéke között látható.

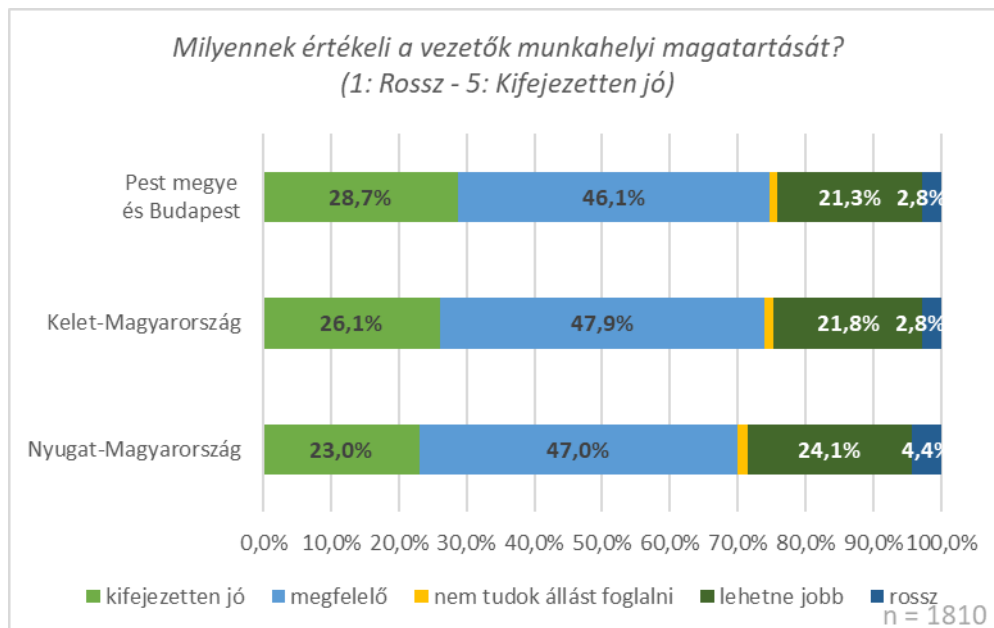
62. ábra: Viszony a vezetőkkel – település típusa szerinti bontás

A korábbiakhoz hasonlóan, szignifikáns különbségeket a megyei bontásban sem láthatunk. A súlyozott átlagok, ahogy az a 63. ábrán is látható, Veszprém (3,21) és Győr-Moson-Sopron (3,5) megyében a legalacsonyabbak, míg Tolna (3,93) és Heves (4,02) megyében a legmagasabbak.

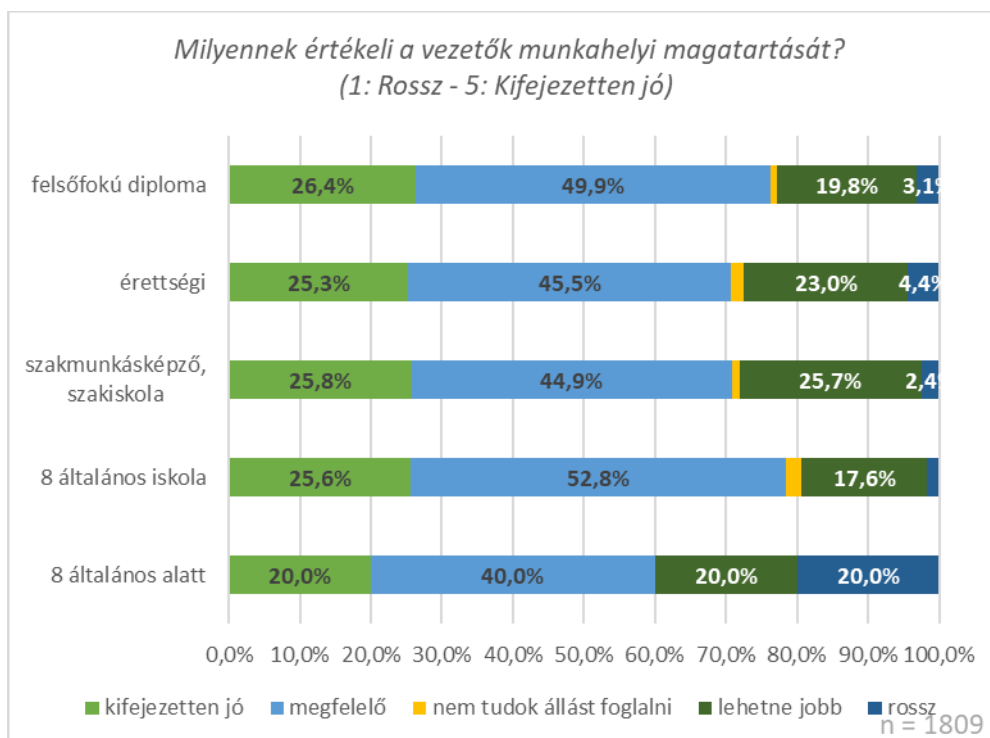
63. ábra: Viszony a vezetőkkel – megyei bontásban (súlyozott átlagok)

Ha a vezetők munkahelyi magatartásának megítélését vizsgáljuk szűkebb területi bontásban (64. ábra), szintén nem láthatunk szignifikáns eltéréseket, és a súlyozott átlagok sem mutatnak jelentős eltérést.

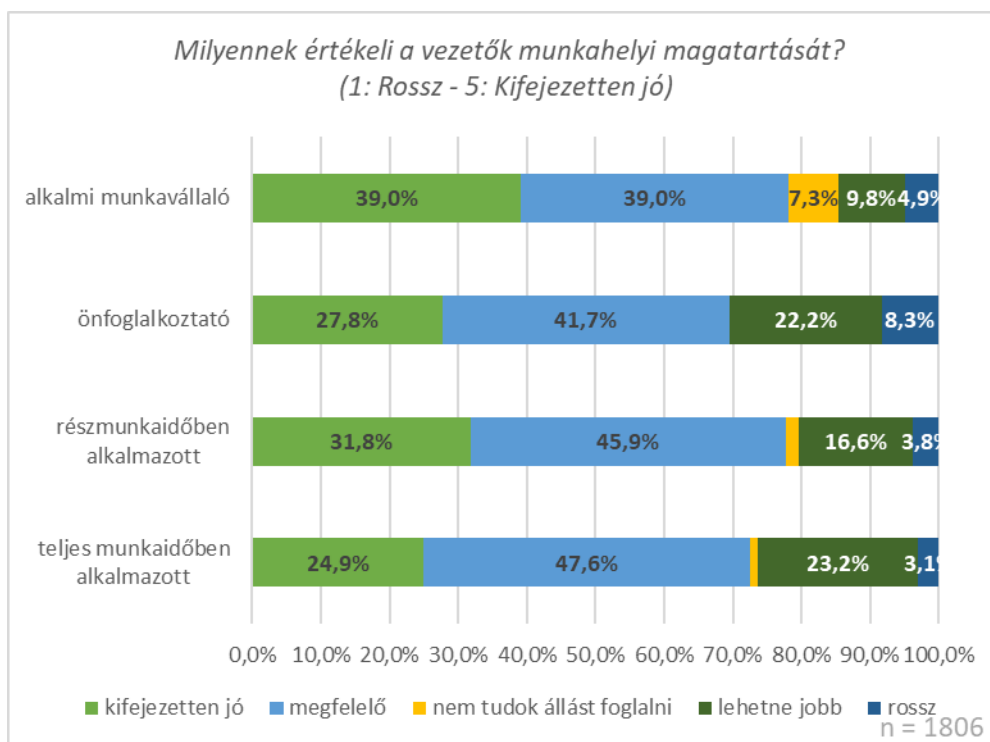
64. ábra: Viszony a vezetőkkel –területi bontásban

Az iskolai végzettség szerinti bontás (65. ábra) kismértékben megosztóbb a korábbiaknál, de szignifikáns különbségeket itt sem találhatunk. A súlyozott átlagok esetében a legnagyobb különbség a 8 általános végzettséggel nem rendelkezők (3,2) és a 8 általánossal rendelkezők (3,83) van.

65. ábra: Viszony a vezetőkkel – végzettség szerinti bontás

A vezetőkkel való viszony esetében sem láthatóak szignifikáns különbségek (66. ábra) mindaddig, amíg a vezetőkkel nem rendelkezők be nem kerülnek az elemzésbe. Ebben az esetben elmondható, hogy az önfoglalkoztatók szignifikánsan nagyobb arányban nem rendelkeznek vezetővel, mint a többi foglalkoztatási csoport tagjai ezzel párhuzamosan vezetőkkel mindenki jobb viszonyban van, mint ők. Ezt mutatják a súlyozott átlagok is: önfoglalkoztató 3,58; teljes munkaidőben alkalmazott 3,68; részmunkaidőben alkalmazott 3,85; alkalmi munkavállaló 3,98.

66. ábra: Viszony a vezetőkkel – foglalkoztatási forma szerinti bontás

Összefoglalás

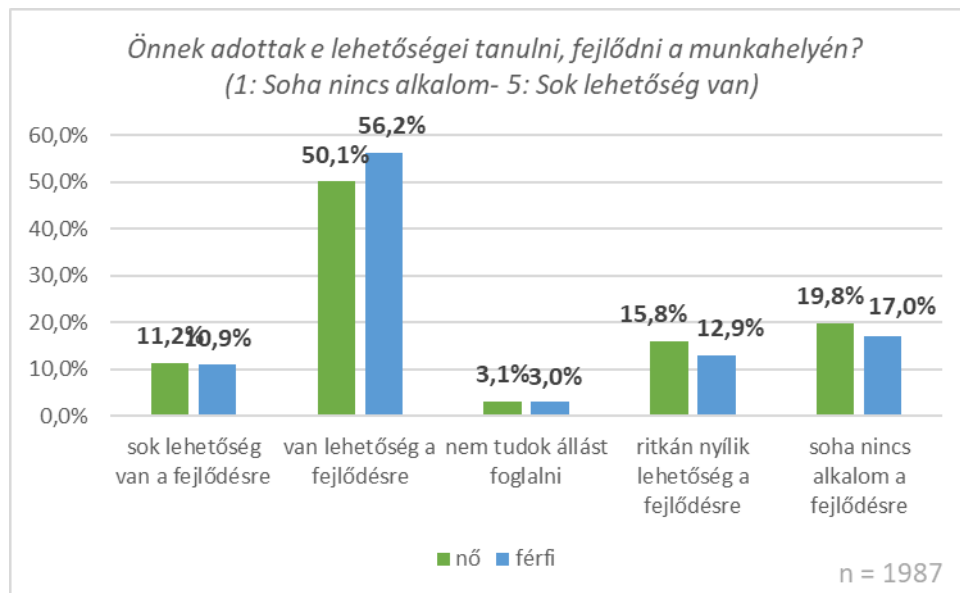
Az elemzés alapján látható, hogy a válaszadók igen nagy része nem csak kollégáival, de vezetőivel is kifejezetten jó, vagy legalábbis megfelelő viszonyban van. Szintén az előző kérdésre hajazva, a különféle bontásokat vizsgálva ebben a kérdésben is nagyon kevés említésre méltó, szignifikáns különbség látható.

Itt is érdemes megemlíteni az önfoglalkoztatottak helyzetét, akik szignifikánsan kisebb arányban rendelkeznek vezetőkkel, de akik mégis, azok – az előző kérdéssel ellentétben – némileg rosszabb viszonyban vannak velük. Érdekességként még megemlíthető, hogy jellemzően minél fiatalabb valaki, annál jobb viszonyt ápol vezetőivel.

Önnek adottak-e lehetőségei tanulni, fejlődni a munkahelyén?

Abban a kérdésben, hogy munkahelyükön van-e lehetőségük a fejlődésre, a nemek szerinti bontásban (67. ábra) kevés szignifikáns különbséget találunk, de kiemelhető, hogy a férfiak (56,2%)

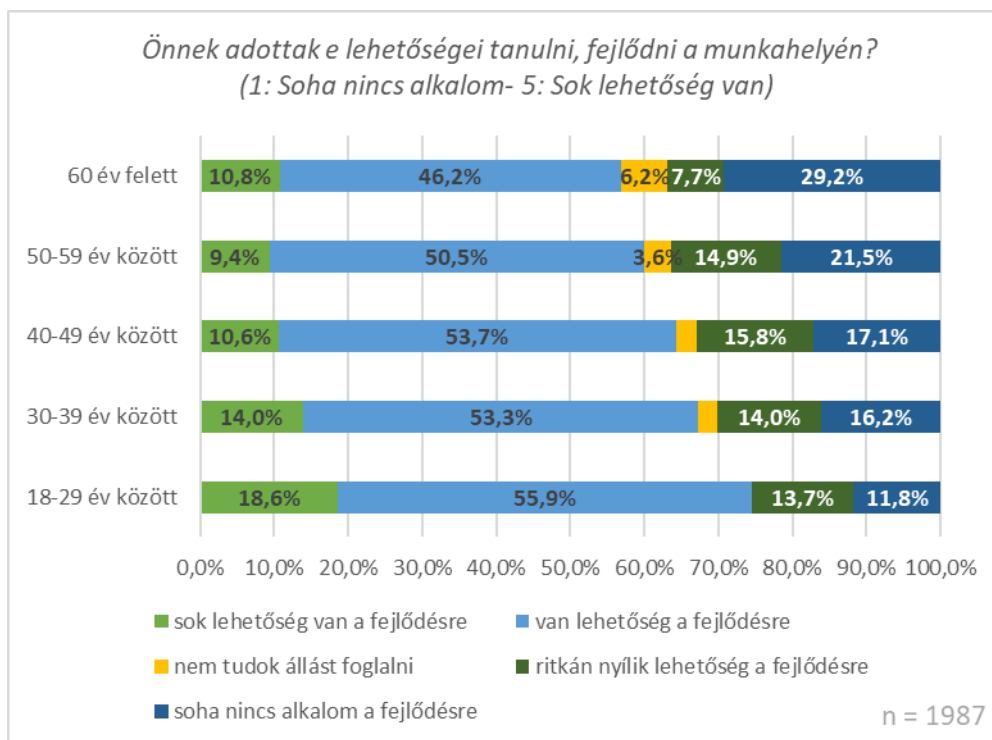
szignifikánsan nagyobb arányban jelölték a van lehetőségük opciót, mint a nők (50,1%). A súlyozott átlagok is némileg a férfiak javára billenek 3,31 - 3,17 ellenében.

67. ábra: Fejlesztési lehetőségek – nemek szerinti bontás

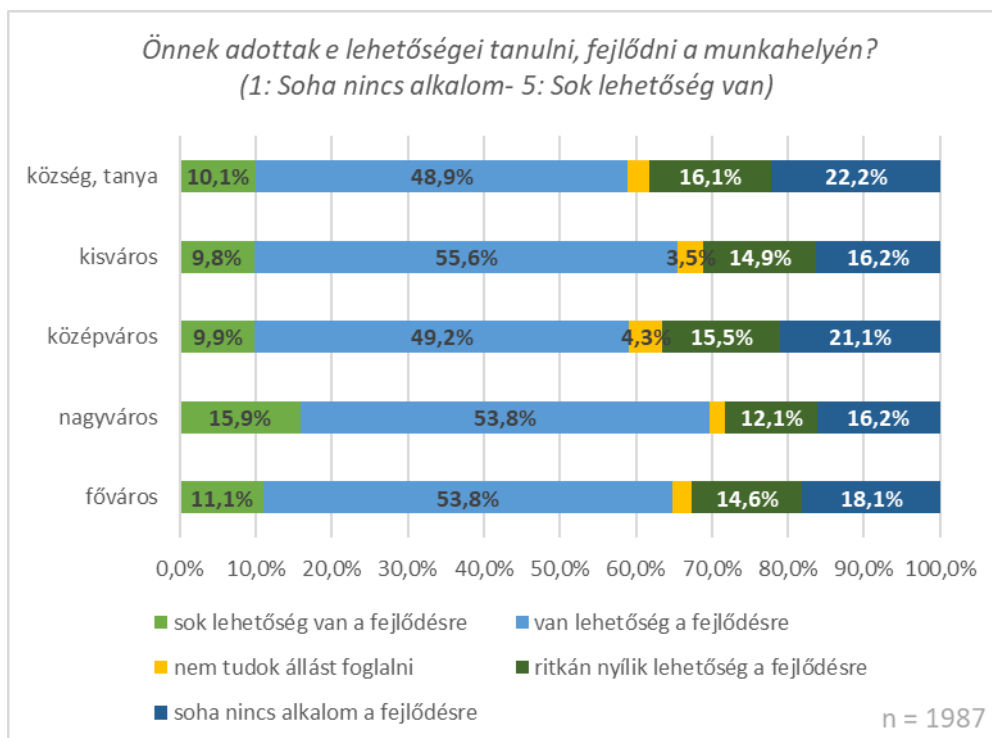
A korcsoportos bontásban (68. ábra) kiemelhető szignifikáns különbség, hogy a 18 és 29 év közöttiek (18,6%) szignifikánsan nagyobb arányban látják úgy, hogy sok lehetőségük van fejlődni, mint az 50-59 év közöttiek (9,4%). Ezzel párhuzamosan a 60 év felettek (29,2%) szignifikánsan nagyobb arányban érzik úgy, hogy soha nincs lehetőségük fejlődésre, mint a legfiatalabb korosztály (11,8%).

A súlyozott átlagokon egyébiránt látható, hogy minél fiatalabb valaki, annál inkább érzi, hogy van lehetősége (18-29 év között 3,56; 30-39 év között 3,35; 40-49 év között 3,25; 50-59 év között 3,11; 60 év felett 3,02).

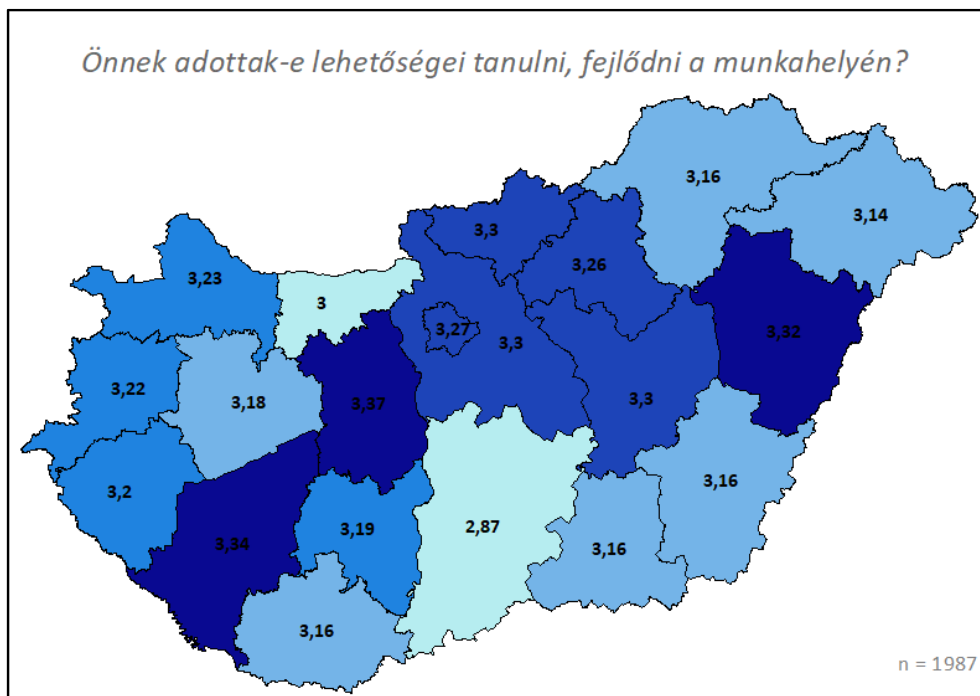
68. ábra: Fejlődési lehetőségek – korcsoportok szerinti bontás

A településtípus szerinti bontás esetén nem találhatunk szignifikáns különbségeket, ahogy az a 69. ábrán is látható, a válaszok megoszlása vegyes. A súlyozott átlagok esetében a legnagyobb különbség a nagyváros (3,41) és a község, tanya (3,09) között látható.

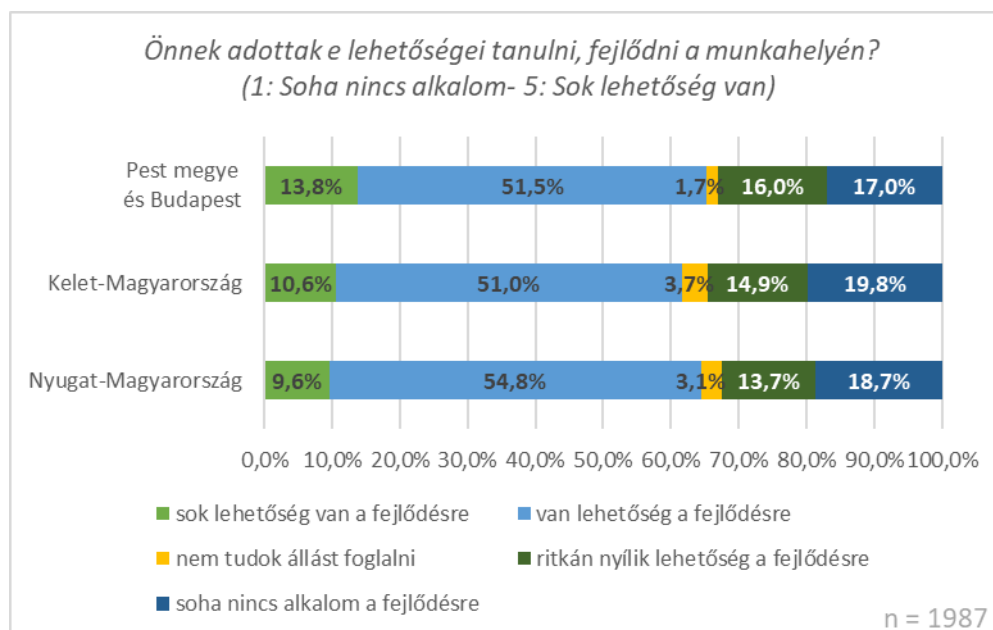
69. ábra: Fejlődési lehetőségek – település típusa szerinti bontás

A korábbiakhoz hasonlóan, szignifikáns különbségeket a megyei bontásban a fejlődési lehetőségek kérdésében sem láthatunk. A súlyozott átlagok, ahogy az a 70. ábrán is látható, Bács-Kiskun (2,87) és Komárom-Esztergom (3) megyében a legalacsonyabbak, míg Somogy (3,34) és Fejér (3,37) megyében a legmagasabbak.

70. ábra: Fejlődési lehetőségek – megyei bontásban (súlyozott átlagok)

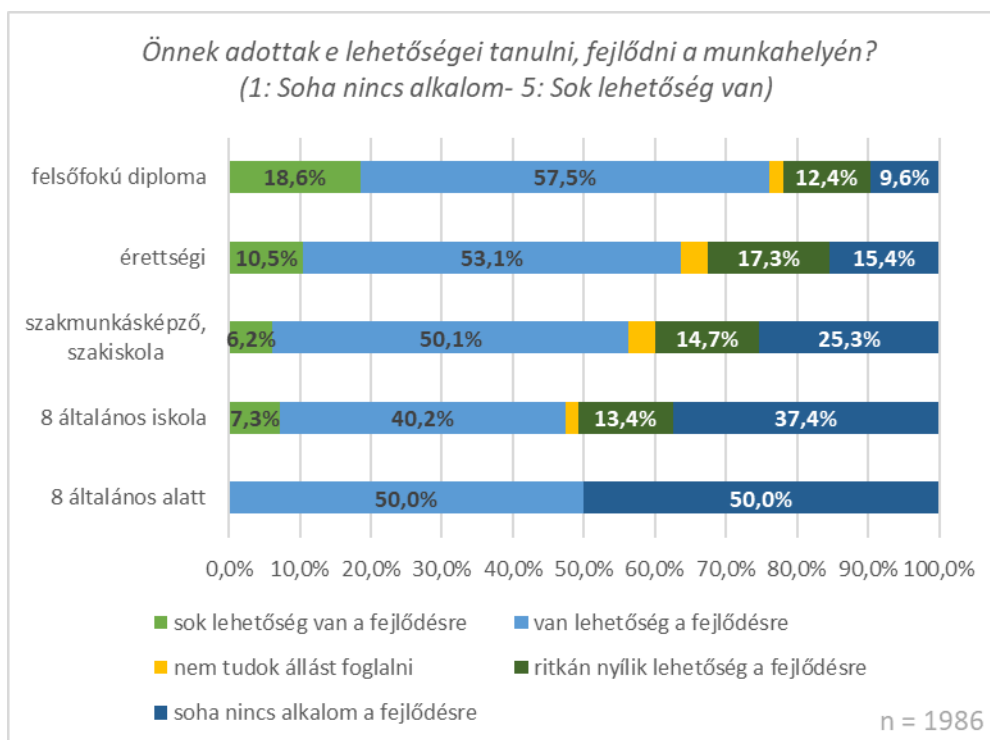
Ha a fejlődés lehetőségeit hasonlítjuk össze szűkebb területi bontásban (71. ábra), ismételen nem láthatunk szignifikáns eltéréseket, és a súlyozott átlagok sem mutatnak jelentős eltérést.

71. ábra: Fejlődési lehetőségek – területi bontásban

A legmagasabb iskolai végzettség szerinti felosztást (72. ábra) elemezve számos szignifikáns különbséget láthatunk. Látványosan szignifikáns a különbség abban, hogy minél alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkezik valaki, annál inkább érzi úgy, hogy soha nincs lehetősége a fejlődésre. (8 általános alatt 50%; 8 általános iskola 37,4%; szakmunkásképző, szakiskola 25,3%; érettségi 15,4%; felsőfokú diploma 9,6%). Ezzel párhuzamosan látható, hogy a felsőfokú diplomával rendelkezők szignifikánsan nagyobb arányban érzik, hogy sok lehetőségük van a fejlődésre (felsőfokú diploma 18,6%; érettségi 10,5%, szakmunkás, szakiskola 6,2%; 8 általános 7,3%).

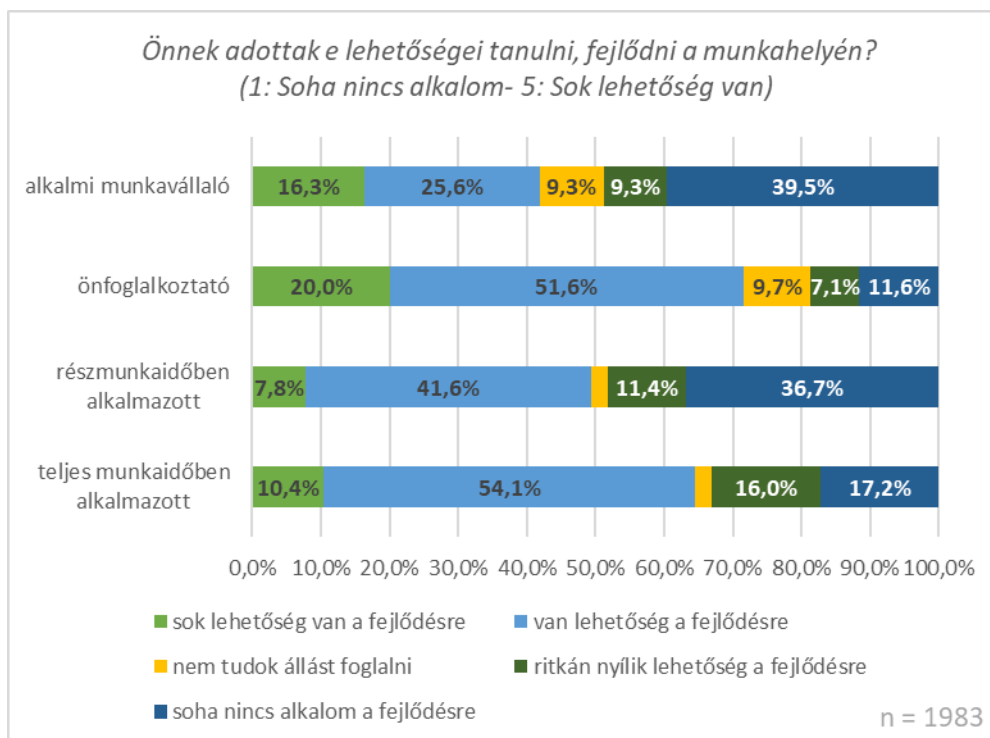
Ugyanezt támasztják alá a súlyozott átlagok is: 8 általános alatt 2,50; 8 általános iskola 2,66; szakmunkásképző, szakiskola 2,97; érettségi 3,26; felsőfokú diploma 3,63.

72. ábra: Fejlődési lehetőségek – végzettség szerinti bontás

Ahogy a 73. ábrán is látható, vegyes kép rajzolódik ki a foglalkoztatottság szerinti bontásban is. Az önfoglalkoztatók (20%) szignifikánsan nagyobb arányban látnak sok lehetőséget a fejlődésre a részmunkaidősök (7,8%) és a teljes munkaidőben dolgozókhöz (10,4%) képest. A teljes állásban dolgozók (54,1%) szignifikánsan nagyobb arányban gondolják, hogy van lehetőségük fejlődésre, mint az alkalmi munkavállalók (25,6%) és a részmunkaidőben dolgozók (41,6%), viszont a teljesállásúak (16%) szignifikánsan nagyobb arányban látnak ritka lehetőséget a fejlődésre, mint az önfoglalkoztatók (7,1%). A soha nincs lehetőségük válasz esetében mind a részmunkaidőben dolgozók (36,7%) mind az alkalmi munkavállalók (39,5%) szignifikánsan nagyobb arányban vannak, mind a teljes munkaidősökhöz (17,2%), mind az önfoglalkoztatókhoz (11,6%) képest.

Természetesen ezt támasztják alá a súlyozott átlagok is: önfoglalkoztató 3,61; teljes munkaidőben alkalmazott 3,25; részmunkaidőben alkalmazott 2,72; alkalmi munkavállaló 2,70.

73. ábra: Fejlődési lehetőségek – foglalkoztatási forma szerinti bontás

Összefoglalás

Abban a kérdésben, hogy mennyire látnak lehetőséget a tanulásra, fejlődésre a kitöltők, számos szignifikáns különbséget találhatunk.

Nem meglepő módon leglátványosabban az iskolai végzettség befolyásolja a fejlődés lehetőségét: minél magasabb végzettséggel rendelkezik valaki, annál inkább van lehetősége előre lépni, és annál kevésbé érzi, hogy soha nem lesz erre esélye. Nagyon meghatározó még a fejlődés szempontjából a foglalkoztatási forma, eszerint a legtöbb lehetőséget az önfoglalkoztatók látják maguk előtt, őket pedig a teljes állásban dolgozók követik.

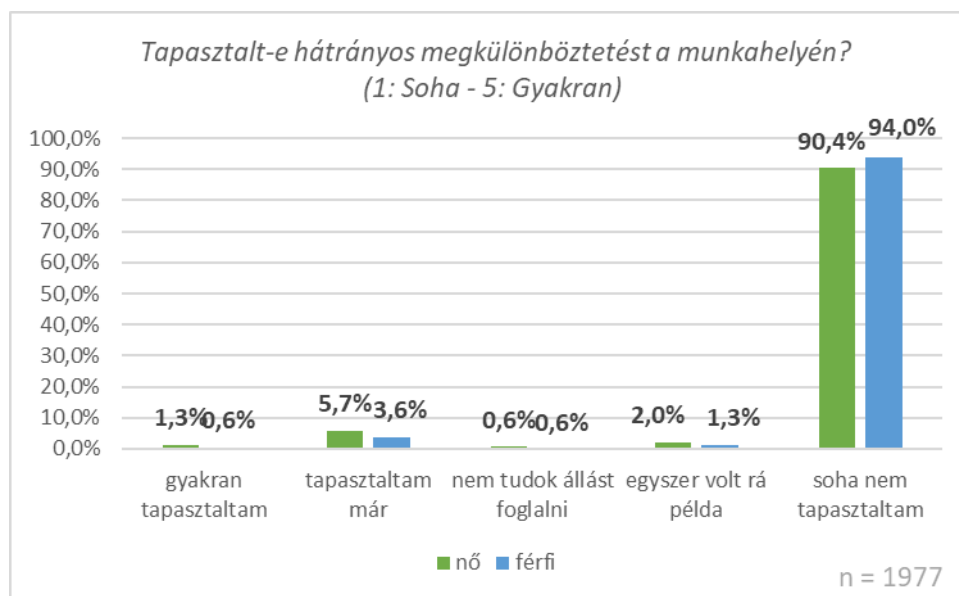
Megemlíthető még - szintén nem meglepő módon, - hogy minél idősebb valaki, annál kevesebb lehetősége nyílik a tanulásra és a fejlődésre. Illetőleg a férfiak kis mértékben több lehetőséget látnak maguk előtt.

Tapasztalt-e hátrányos megkülönböztetést a munkahelyén neme, származása, vallása, fogyatékosága, nemi orientációja vagy egyéb tulajdonsága miatt?

Alapvetően igen kevés válaszadó jelölte azt a lehetőséget, hogy bármikor is tapasztalt volna neme, származása, vallása, fogyatékosága, nemi orientációja vagy egyéb tulajdonsága miatt megkülönböztetést.

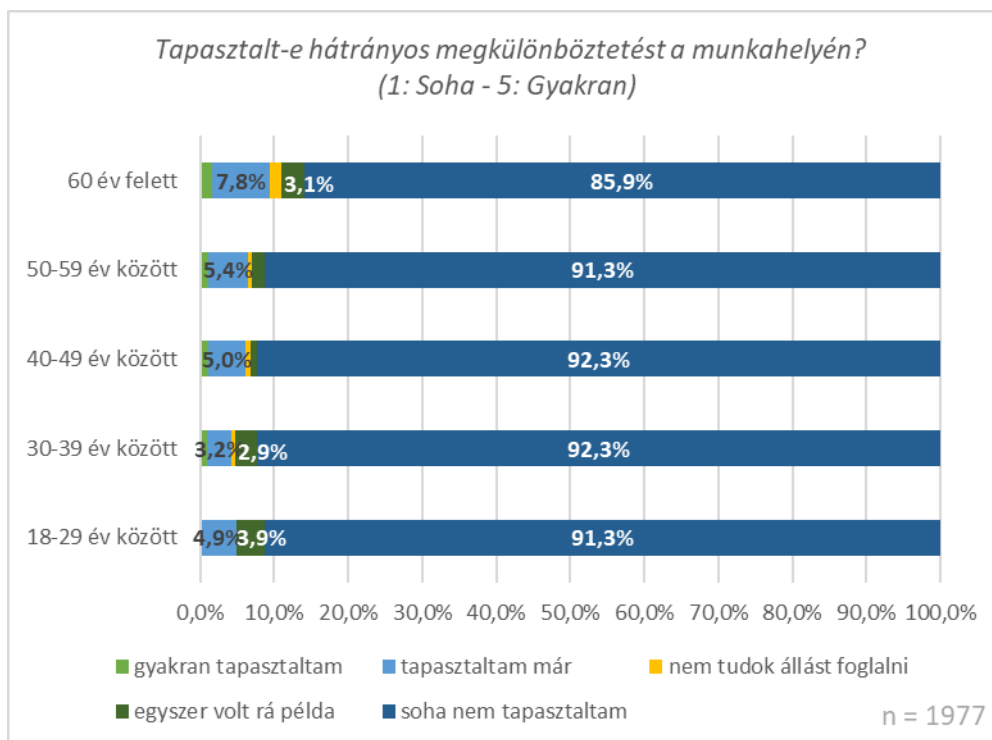
A nemi bontás esetében (74. ábra) látható néhány szignifikáns eltérés. A soha választ a férfiak (94%) szignifikánsan nagyobb arányban választották a nőkhöz képest (90,4%). Ezzel párhuzamosan a nők (5,7%) szignifikánsan nagyobb arányban választották a tapasztaltak már lehetőséget a férfiakhoz (3,6%) viszonyítva.

A súlyozott átlagok is ezt támasztják alá: a nők értéke 1,26; míg a férfiaké 1,16.

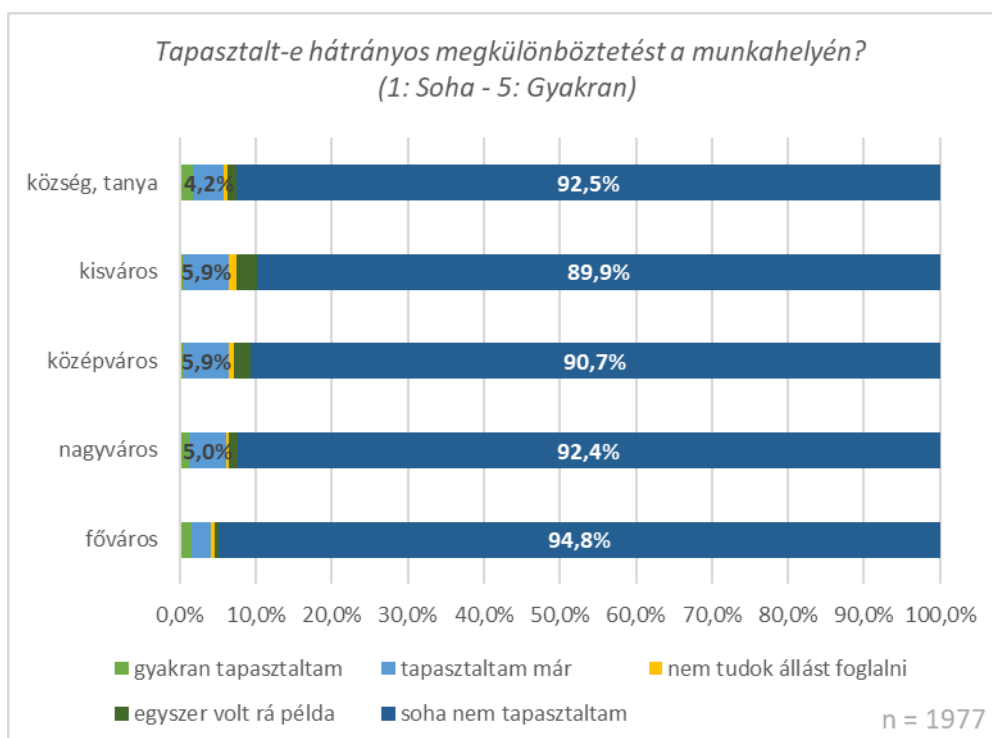
74. ábra: Hátrányos megkülönböztetés – nemek szerinti bontás

A korcsoportos bontásban (75. ábra) nem rajzolódnak ki szignifikáns eltérések. Ha a súlyozott átlagokat vizsgáljuk, látható, hogy minél fiatalabb valaki, annál kevésbé találkozott hátrányos megkülönböztetéssel: míg a legfiatalabb csoportok átlaga 1,18, addig a legidősebbeké 1,36.

75. ábra: Hátrányos megkülönböztetés – korcsoportok szerinti bontás

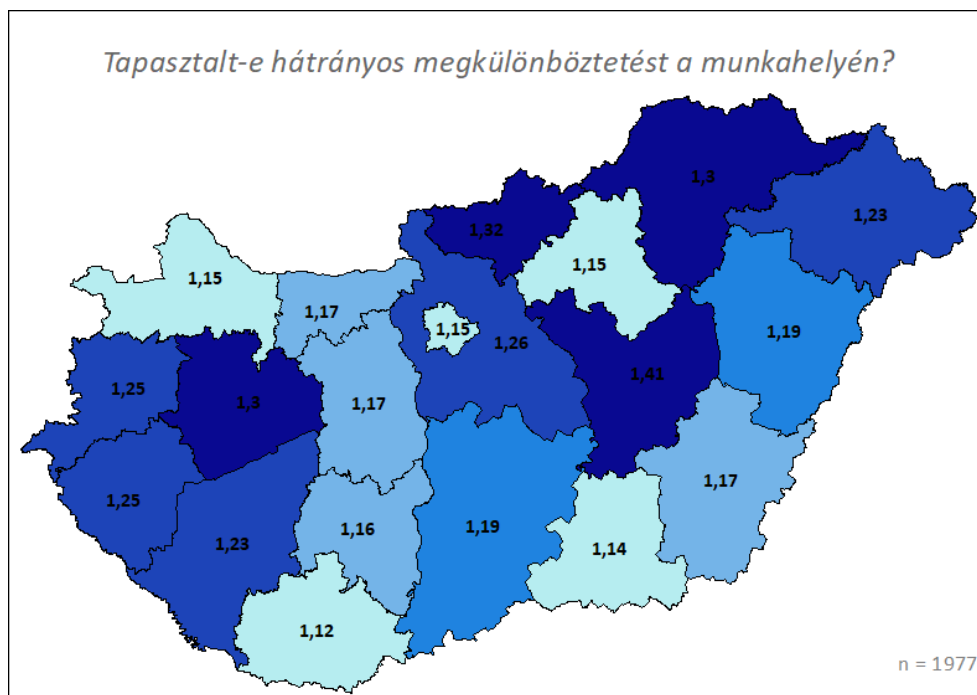
A településtípus szerinti felosztás sem mutat szignifikáns különbségeket, és a súlyozott átlagok értékei is közel azonosak minden csoportnál. Az egyenletes eloszlás a 76. ábrán is látható.

76. ábra: Hátrányos megkülönböztetés – település típusa szerinti bontás

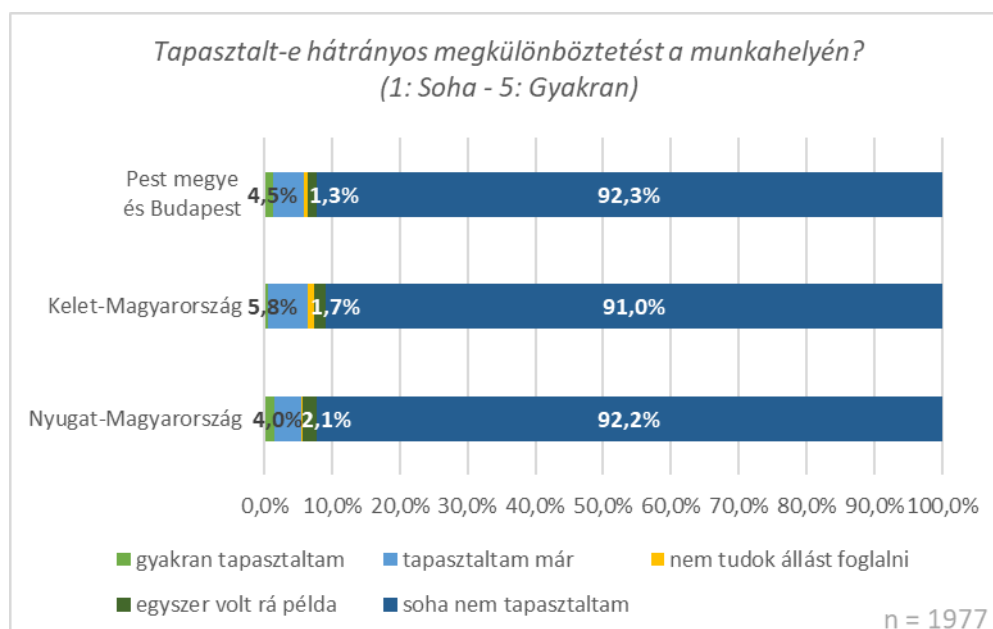
A korábbiakhoz hasonlóan a megyei bontásban sincsenek szignifikáns eltérések, a súlyozott átlagok is ebben a kérdésben a leginkább egymáshoz közelítőek. Ahogy az a 77. ábrán is látható,

csekély különbséggel ugyan, de Baranya (1,12) és Csongrád (1,14) megyékben a legalacsonyabbak, míg Nógrád (1,32) és Jász-Nagykun-Szolnok (1,41) megyékben a legmagasabbak az átlagok.

77. ábra: Hátrányos megkülönböztetés – megyei bontásban (súlyozott átlagok)

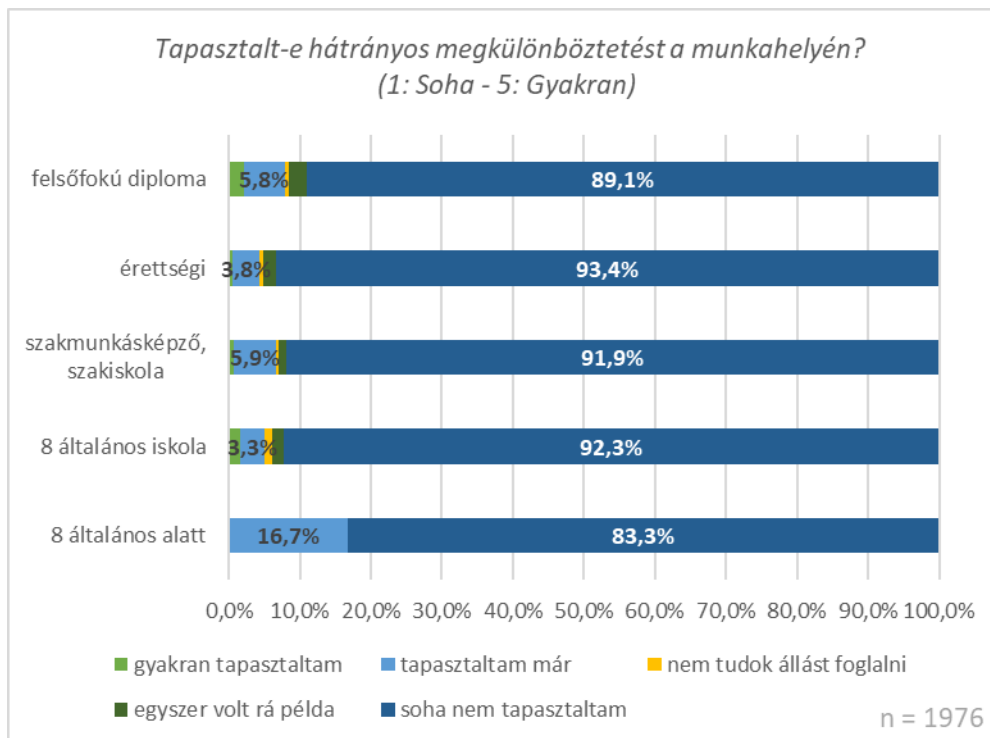
A hátrányos megkülönböztetés tapasztalásának területi bontásában (78. ábra) sem láthatóak szignifikáns különbségek, és a súlyozott átlagok értékei is egyezők.

78. ábra: Hátrányos megkülönböztetés – területi bontásban

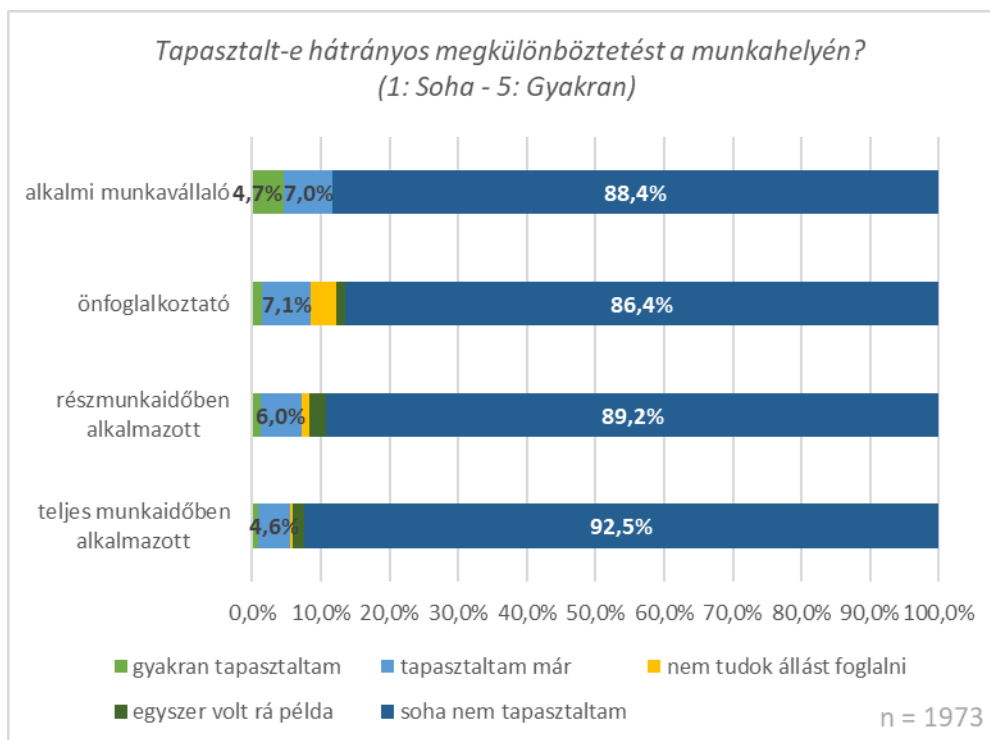
A végzettség szerinti bontásban (79. ábra) sem rajzolódnak ki látványos szignifikáns különbségek. Az egyetlen megemlíthető, hogy a felsőfokú diplomával rendelkezők (2,1%) szignifikánsan nagyobb arányban választották a gyakran tapasztaltak lehetőséget, mint az

érettségivel (0,4%) rendelkezők. A súlyozott átlagok ebben a kérdésben is közel azonos értéket mutatnak.

79. ábra: Hátrányos megkülönböztetés – végzettség szerinti bontás

A foglalkoztatási forma szerinti eloszlás sem mutat kiemelkedő szignifikáns eltéréseket (80. ábra). Az egyetlen kiemelkedő eltérés, hogy azok aránya a teljes munkaidőben dolgozók (92,5%) körében, akik soha nem tapasztaltak hátrányos megkülönböztetést, szignifikánsan magasabb az önfoglalkoztatókénál (86,4%).

80. ábra: Hátrányos megkülönböztetés – foglalkoztatási forma szerinti bontás

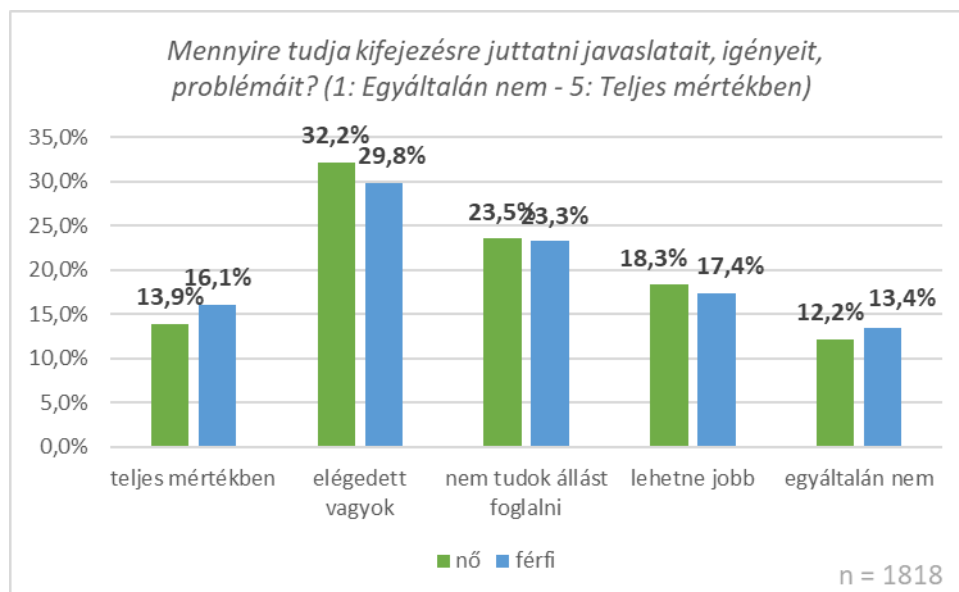
Összefoglalás

Alapvetően pozitív kép rajzolódik ki a diszkrimináció kérdésében, hiszen a válaszadók több mint 90 százaléka nyilatkozott úgy, hogy soha sem tapasztalt neme, származása, vallása, fogyatékosága, nemi orientációja vagy egyéb tulajdonsága miatt megkülönböztetést. Emellett a különböző csoportok szerinti bontásban nem rajzolódnak ki látványos, szignifikáns eltérések.

Megemlíthető, hogy a nőket kismértékben jobban érinti a diszkrimináció. Emellett az idősebb korosztály is gyakrabban tapasztalt ilyen esetet munkahelyén.

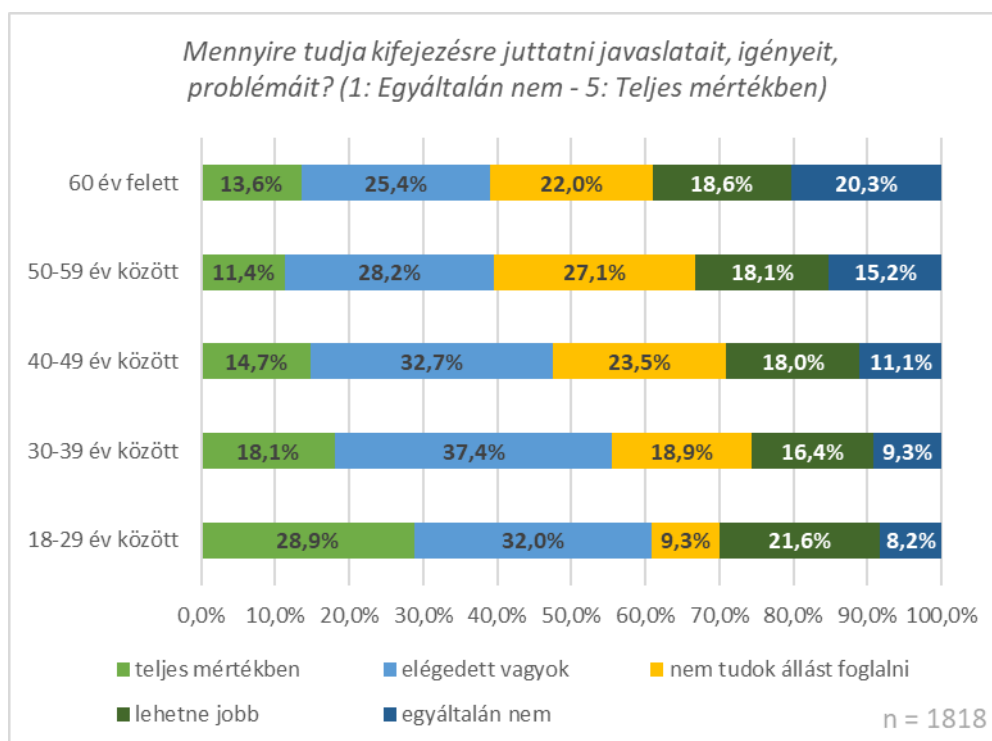
Mennyire gondolja úgy, hogy a szakszervezet/munkavállalói képviselők keresztül lehetősége van kifejezésre juttatni javaslatait, igényeit, problémáit a munkáltató részére?

A javaslatok, igények, problémák kifejezésre juttatásának kérdésében nem látható szignifikáns különbség a nemek szerinti bontásban (81. ábra). A súlyozott átlagok értéke is megegyező, itt nem rajzolódik ki lényeges különbség.

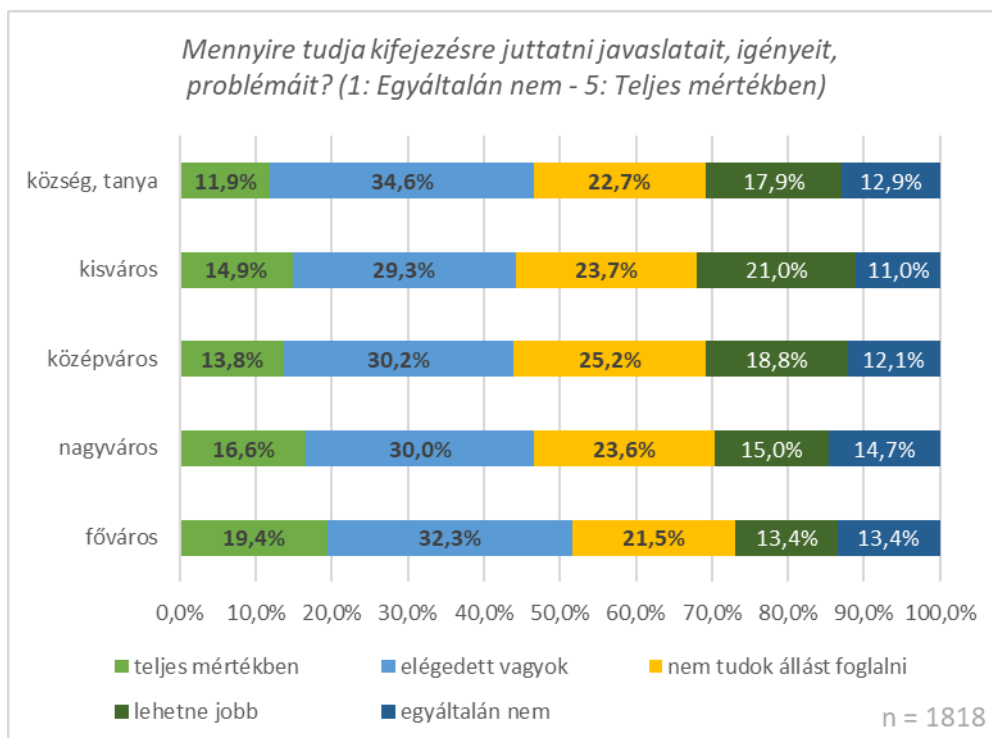
81. ábra: Javaslatoik kifejezésre juttatása – nemek szerinti bontás

A korcsoportos bontásban (82. ábra) érdekes eredmény, hogy a legfiatalabb korosztály szignifikánsan nagyobb arányban jelölte a teljes mértékben lehetőséget (28,9%), mint a 40 és 49 év (14,7%) és az 50 és 59 év közöttiek (11,4%). Ha a súlyozott átlagokat nézzük, látható, hogy minél idősebb korosztályba tartozik valaki, csekély mértékben ugyan, de annál kevésbé lát esélyt javaslatainak kifejezésre juttatására.

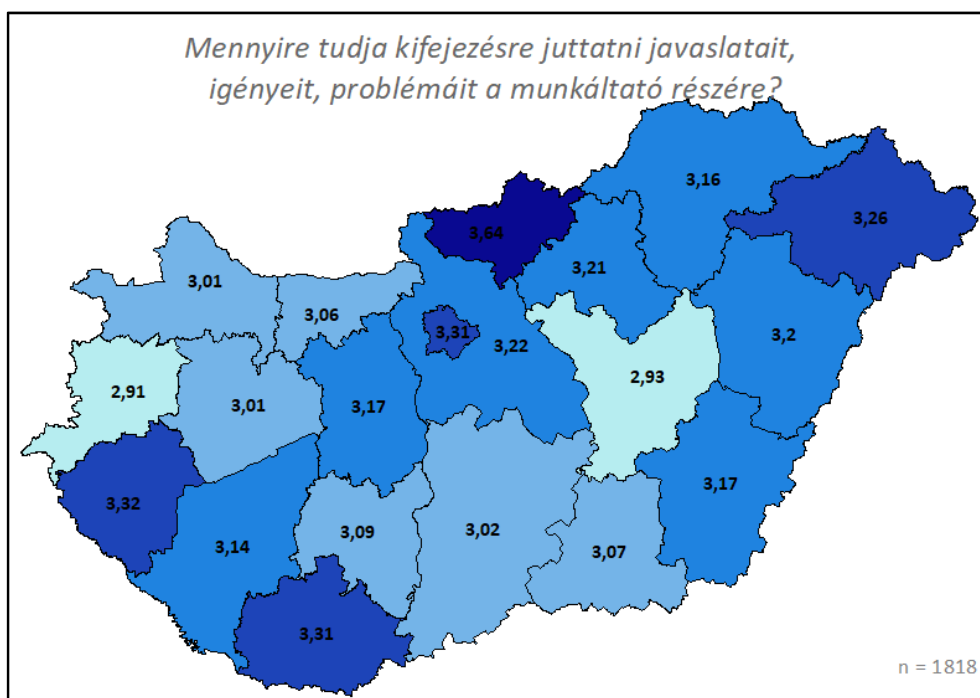
82. ábra: Javaslatoik kifejezésre juttatása – korcsoportok szerinti bontás

A településtípus szerinti bontásban nem rajzolódnak ki szignifikáns eltérések. Ahogy az a 83. ábrán is látható, az eloszlások eléggé hasonlóak, és a súlyozott átlagokban sem mutatkozik meg jelentős eltérés.

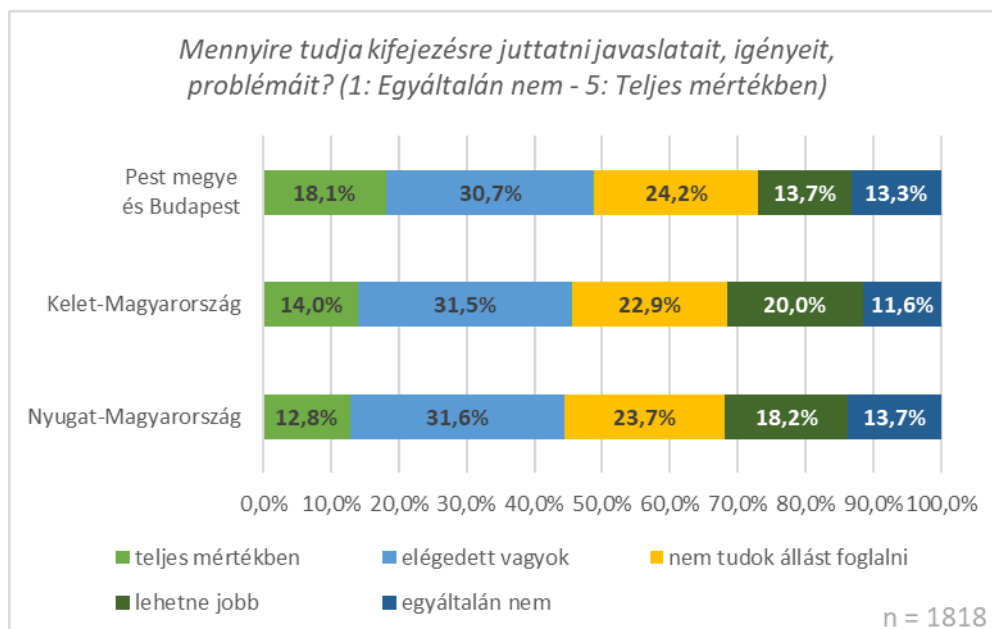
83. ábra: Javaslatoik kifejezésre juttatása – település típusa szerinti bontás

A korábbiakhoz hasonlóan szignifikáns különbségeket ebben a megyei bontásban sem láthatunk. A súlyozott átlagok, ahogy az az 84. ábrán is látható, Vas (2,91) és Jász-Nagykun-Szolnok (2,93) megyékben a legalacsonyabbak, míg Zala (3,32) és Nógrád (3,64) megyékben a legmagasabbak.

84. ábra: Javaslatok kifejezésre juttatása – megyei bontásban (súlyozott átlagok)

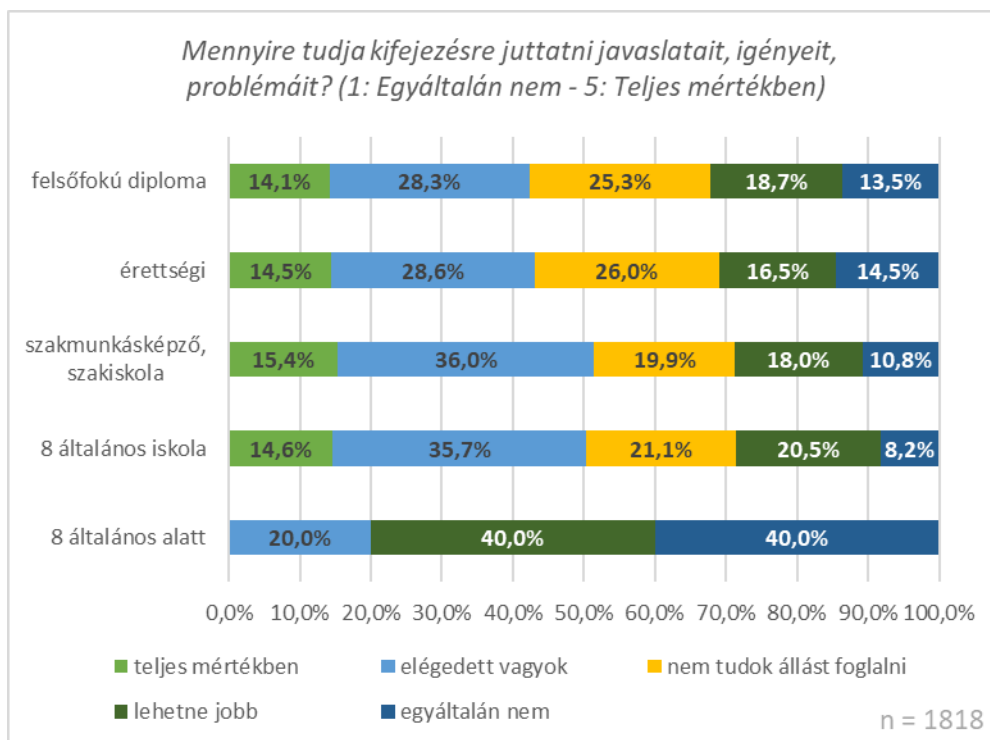
Ha a javaslatok kifejezésre juttatásának igényét szűkebb területi bontásban vizsgáljuk (85. ábra), szignifikáns különbségként megemlíthető, hogy a keleti régióban nagyobb arányban választották a lehetne jobb opciót (20%), mint a pest megyei, budapesti terület lakói (13,7%). A súlyozott átlagok itt sem mutatnak mérvadó különbséget.

85. ábra: Javaslatok kifejezésre juttatása – területi bontásban

Jelentős szignifikáns eltérések az iskolai végzettség szerinti bontásban (86. ábra) sem rajzolódnak ki, egyedül a szakmunkás, szakiskolai végzettséggel rendelkezők (36%) választották szignifikánsan nagyobb arányban az elégedett vagyok lehetőséget, mint az érettségivel rendelkezők (28,6%).

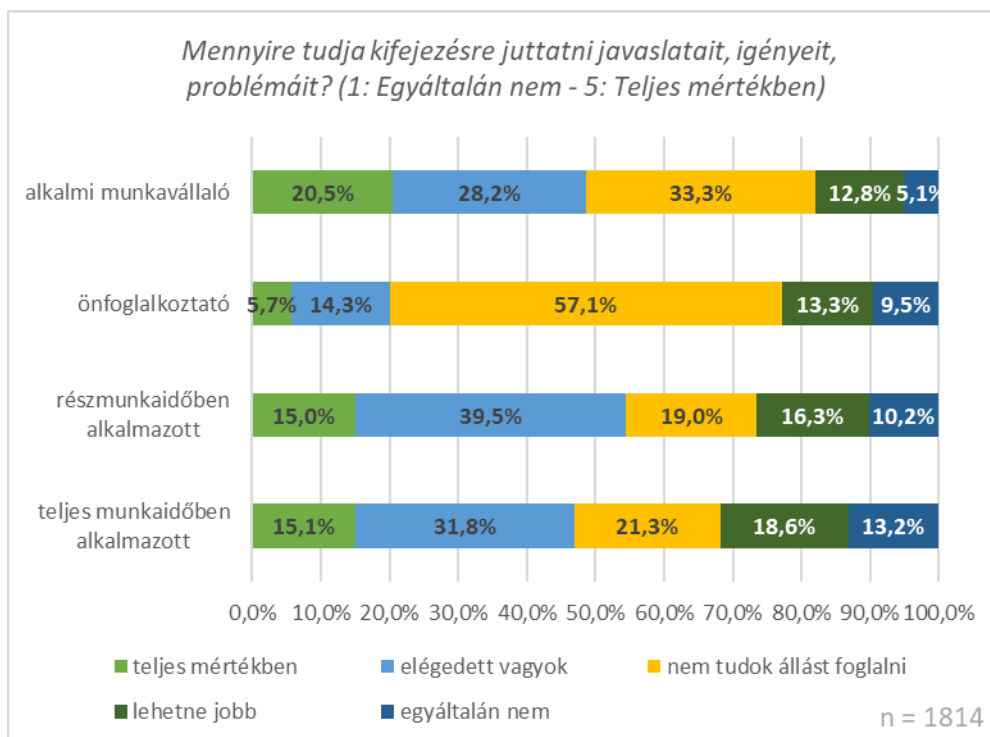
Azonban ha a súlyozott átlagokat vizsgáljuk, látható, hogy a 8 általánosnál alacsonyabb végzettséggel rendelkezők (2) jelentősen eltérnek a négy további csoporttól, ahol nincsenek éles különbségek (8 általános iskola 3,28; szakmunkásképző, szakiskola 3,27; érettségi 3,12; felsőfokú diploma 3,11).

86. ábra: Javaslatoik kifejezésre juttatása – végzettség szerinti bontás

A foglalkoztatási forma szerinti bontásban (87. ábra) látható, hogy az önfoglalkoztatóknál (teljes mértékben: 5,7%; elégedett: 14,3%) minden további csoport szignifikánsan nagyobb arányban választotta ezeket a lehetőségeket: teljes munkaidőben alkalmazottak 15,1% és 31,8%; részmunkaidősök 15% és 39,5% alkalmi munkavállalók 20,5% (másik érték nem szignifikáns).

A súlyozott átlagokat tekintve a legnagyobb különbség az önfoglalkoztatók 2,93-as és az alkalmi munkavállalók 3,46-os értékei között látható.

87. ábra: Javaslatoik kifejezésre juttatása – foglalkoztatási forma szerinti bontás

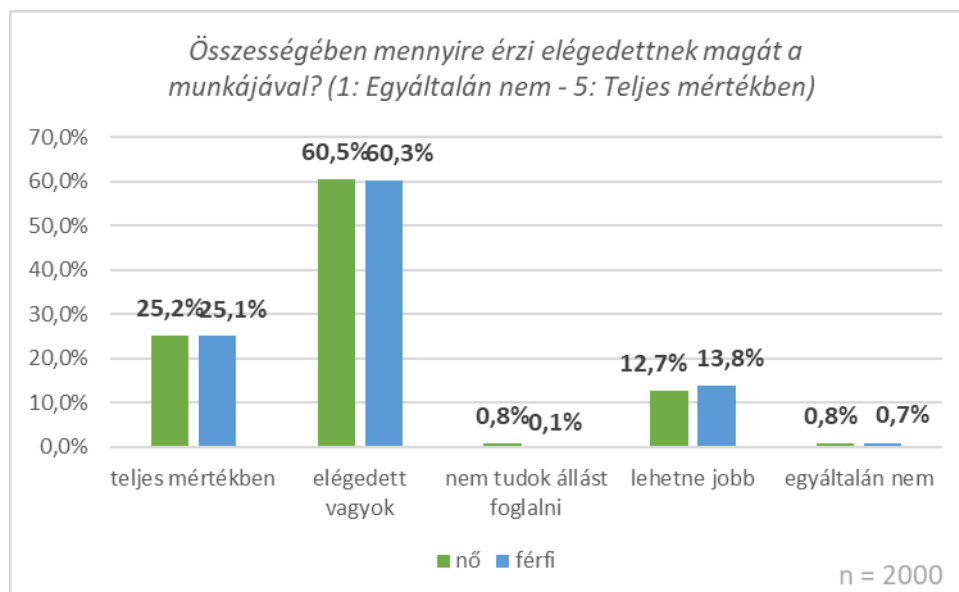
Összefoglalás

Abban a kérdésben, hogy a munkavállalóknak a szakszervezetten/munkavállalói képviselőkön keresztül mennyire van lehetőségük a javaslatokat, igényeket, problémákat kifejezésre juttatni, kevés szignifikáns összefüggést láthatunk. Amit viszont mindenképpen érdemes kiemelni, hogy ebben a kérdésben volt a legnagyobb a nem válaszolók, illetve azok aránya, akik ebben nem tudtak állást foglalni.

Megemlíthető, hogy kismértékben meghatározó a korcsoportos bontás: minél idősebb valaki, annál kevésbé érzi, hogy lenne lehetősége javaslatainak kifejezésre juttatására. Az iskolai végzettség esetében pedig kiemelhető, hogy azok, akik nem rendelkeznek 8 általánossal, jelentősen csekélyebb esélyt látnak erre, mint a többi csoport tagjai. Érdekes, hogy az önfoglalkoztatók is alacsonyabb esélyt látnak erre, de körükben a legnagyobb az aránya azoknak, akik – érthető okokból – nem tudtak állást foglalni ebben a kérdésben.

Összességében mennyire érzi elégedettnek magát a munkájával?

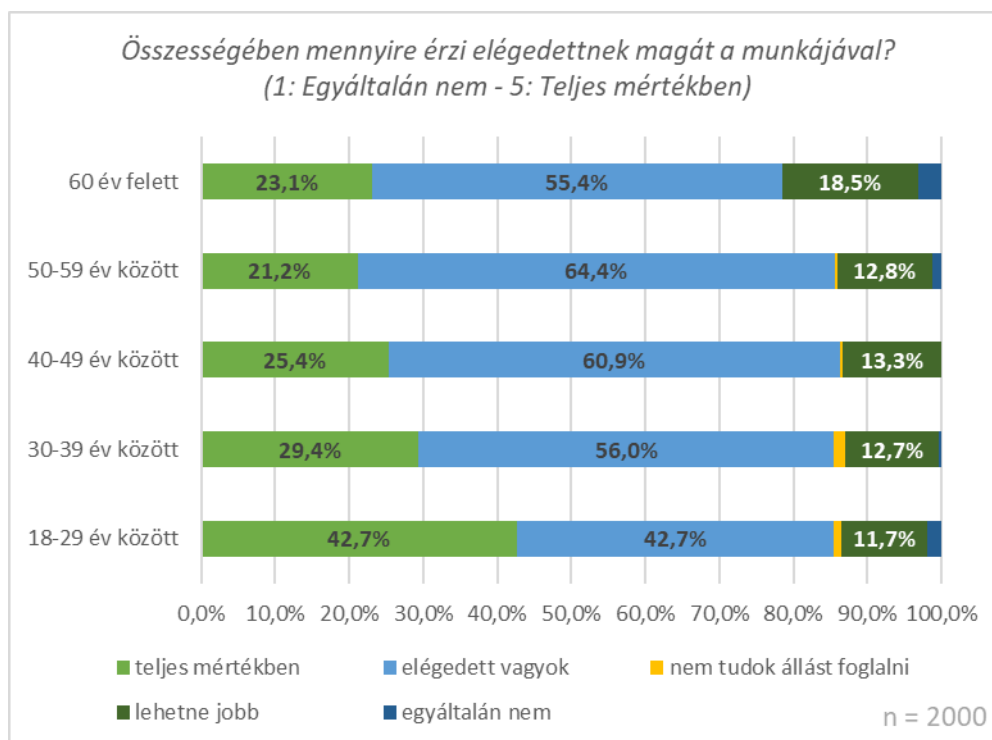
A munkával való elégedettség kérdésében a nemek szerinti bontás (88. ábra) nem mutat szignifikáns eltéréseket. A súlyozott átlagok is közel egyforma értéket adnak a férfiak és nők esetében.

88. ábra: Általános elégedettség – nemek szerinti bontás

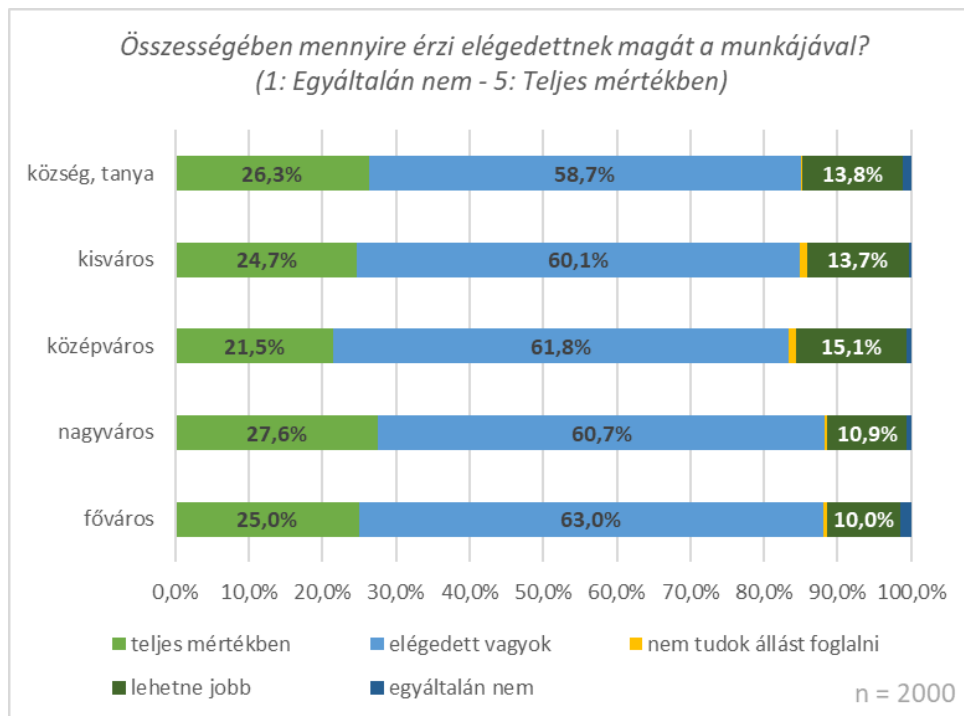
A korcsoportok szerinti bontásban (89. ábra) már láthatunk néhány szignifikáns különbséget. Az 50-59 év közötti (21,2%) korosztálynál mind a 18-29 évesek (42,7%), mind a 30-39 évesek (29,4%) szignifikánsan nagyobb arányban választották a teljes mértékben elégedett opciót. A legfiatalabbak aránya a 40-49 év közöttiekhez (25,4%) képest is szignifikáns.

A súlyozott átlagokon látható, hogy csekély mértékben ugyan, de minél fiatalabb valaki, összességében annál inkább elégedett a munkájával: 18-29 év között 4,13; 30-39 év között 4,02; 40-49 év között 3,98; 50-59 év között 3,91; 60 év felett 3,77.

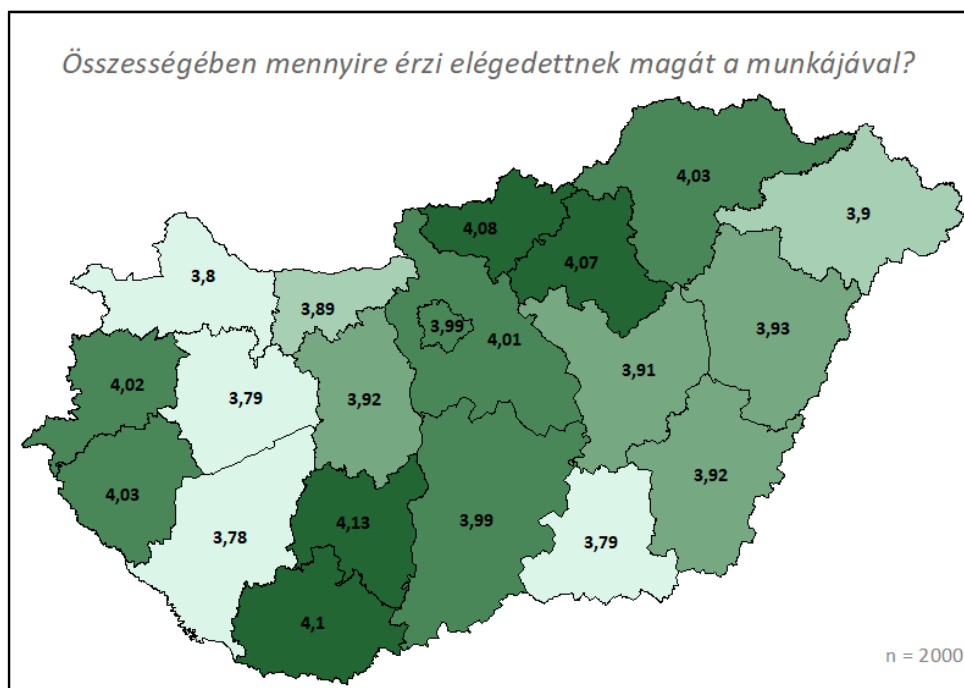
89. ábra: Általános elégedettség – korcsoportok szerinti bontás

A településtípus szerinti bontásban nem rajzolódnak ki szignifikáns különbségek, ahogy az a 90. ábrán is látható, az eloszlások nagyrészt hasonló képet mutatnak az egyes csoportoknál. A súlyozott átlagokban sem találhatunk jelentős eltérést.

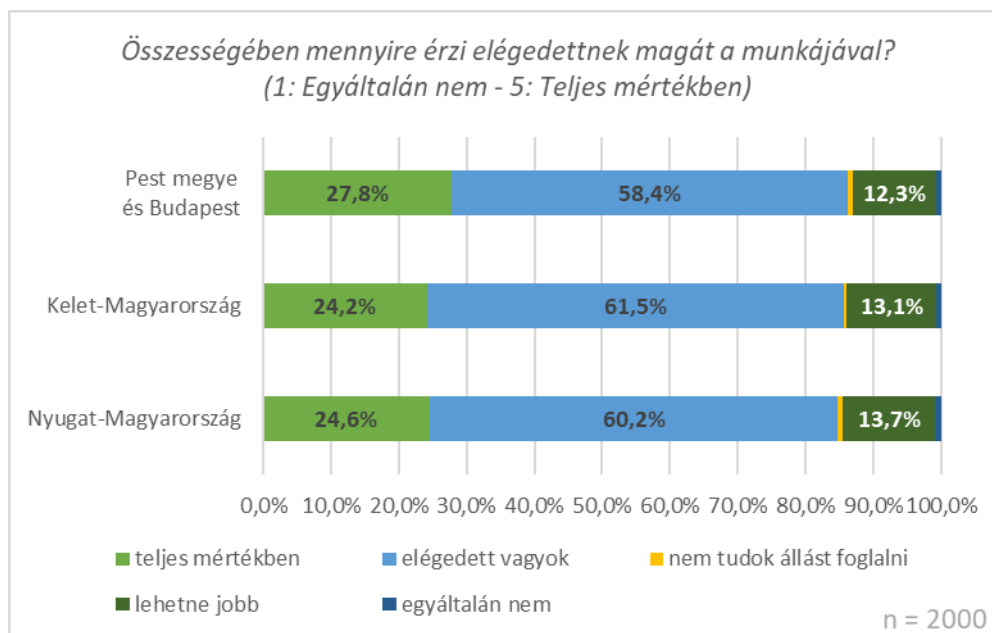
90. ábra: Általános elégedettség – település típusa szerinti bontás

A korábbiakhoz hasonlóan szignifikáns különbségeket ebben a megyei bontásban sem láthatunk. A súlyozott átlagok, ahogy az a 91. ábrán is látható, Veszprém (3,79) és Somogy (3,78) megyékben a legalacsonyabbak, míg Baranya (4,1) és Tolna (4,13) megyékben a legmagasabbak.

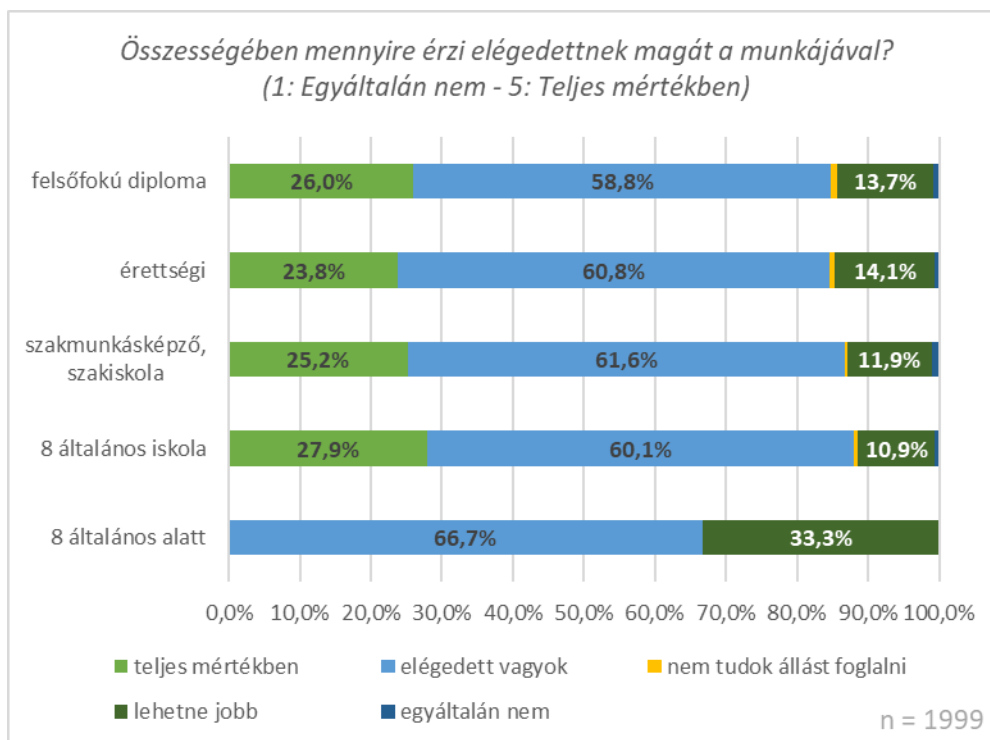
91. ábra: Általános elégedettség – megyei bontásban (súlyozott átlagok)

A munkával kapcsolatos általános elégedettség kérdésében a területi bontásban (92. ábra), sem láthatunk szignifikáns eltéréseket, és a súlyozott átlagok értékei is közel azonosak.

92. ábra: Általános elégedettség – területi bontásban

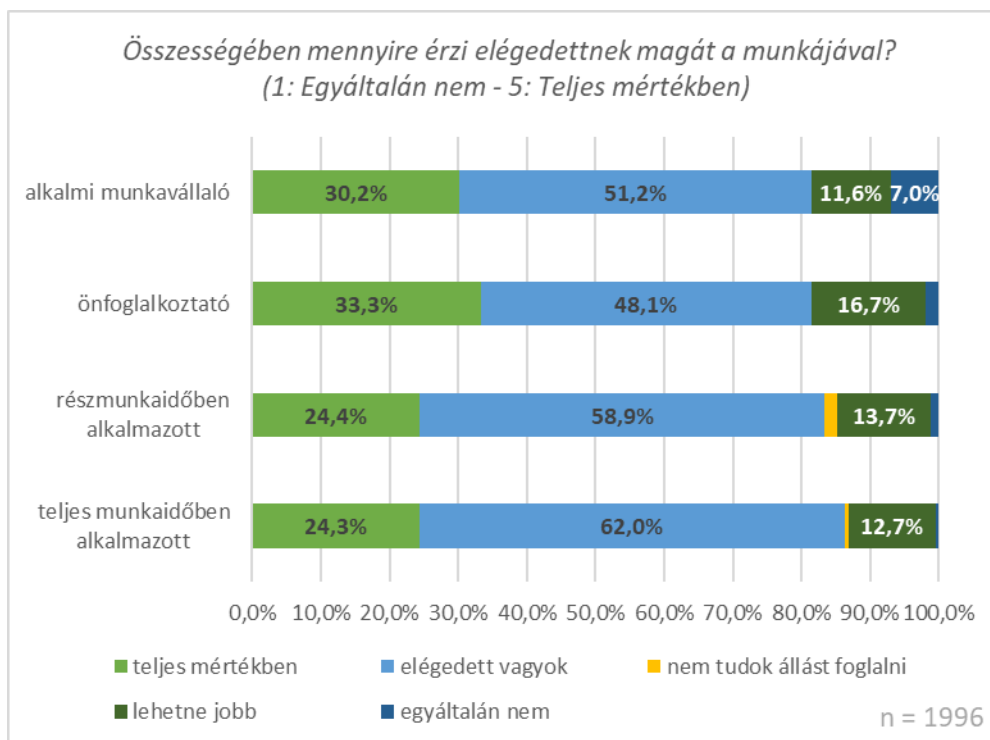
Szignifikáns különbségek az iskolai végzettség szerinti bontásban sem rajzolódnak ki, bár megemlíthető, ahogy az a 93. ábrán is látható, hogy a 8 általánosnál alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkezők közül senki sem jelölte a teljes mértékben elégedett válaszlehetőséget. Ez a különbség a súlyozott átlagokban is megmutatkozik, a legkevésbé iskolázott csoport átlaga jelentősen alacsonyabb (3,33) mint a többi, magasabb végzettséggel rendelkező csoport egymáshoz közelítő átlaga (3,93 – 4,04).

93. ábra: Általános elégedettség – végzettség szerinti bontás

A foglalkoztatási forma szerinti bontásban (94. ábra) szintén kevés szignifikáns különbség látható. A teljes munkaidőben dolgozók (62%) szignifikánsan nagyobb arányban választották az elégedett lehetőséget, mint az önfoglalkoztatók (48,1%) Az alkalmi munkavállalók (7%) azon csoportja, akik egyáltalán nem elégedettek, szignifikánsan magasabb arányúak a mintában, mint a teljes állásban dolgozók (0,4%).

A súlyozott átlagokban jelentős különbség nem látható.

94. ábra: Általános elégedettség – foglalkoztatási forma szerinti bontás

Összefoglaló

A munkával való általános, összességében mért elégedettség kapcsán is kevés szignifikáns különbséget láthatunk a minta vizsgálata során, de néhány dolgot érdemes lehet kiemelni.

Habár jelentős szignifikáns különbségeket nem láthatunk, a megkérdezettek kora mégis az a változó, ami láthatólag leginkább befolyásolja az elégedettséget a fent bemutatottak közül: minél fiatalabb valaki, annál inkább elégedett összességében a munkájával.

A legmagasabb iskolai végzettség szerinti bontás sem mutat szignifikáns eltérést, de érdemes kiemelni, hogy a 8 általánosnál alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkezők közül senki sem elégedett munkájával teljes mértékben.

Összességében úgy tűnik, hogy nem az elemzett demográfiai bontóváltozók azok, amik a munkával való általános elégedettség kérdésében elsődlegesen meghatározók lennének, ezért ezt a változót a többi kérdéssel is érdemes összevetni.

3. További összehasonlítások

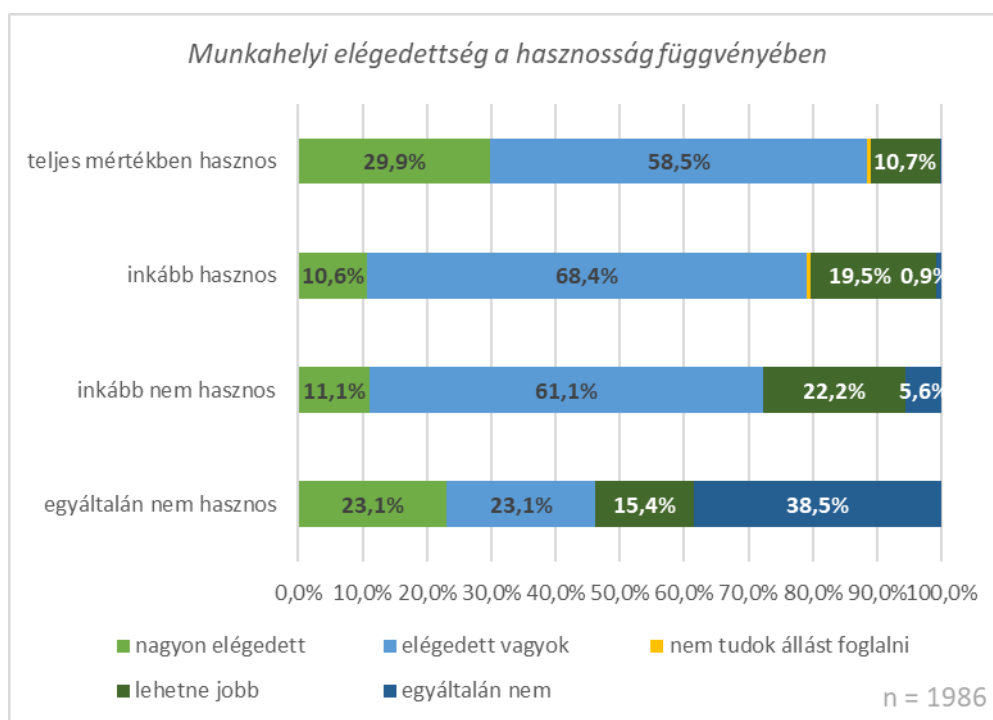
A kérdőív legutolsó, a munkahelyi általános elégedettségre vonatkozó kérdését a demográfiai adatok láthatóan kevésbé határozzák meg, mint a további, munkával kapcsolatos jellemzők. Az alábbi fejezetben ezt taglaljuk részletesen.

Kik a leginkább elégedettek?

Az, hogy a válaszadók mennyire értékelik hasznosnak a munkájukat és hogy összességében mennyire elégedettek azzal, számos összefüggést mutat (95. ábra).

Akik inkább elégedettek munkájukkal (68,4%), azok jellemzően inkább gondolják is hasznosnak, mint akik egyáltalán nem érzik annak (23,1%). Érdekes még, hogy azok, akik nagyon elégedettek és teljes mértékben hasznosnak találják munkájukat (29,9%), szignifikánsan többen vannak, még azoknál is, akik azt csak inkább hasznosnak jelölték (10,6%). Ezzel párhuzamosan még kiemelhető, hogy azok, akik egyáltalán nem elégedettek a munkájukkal, szignifikánsan nagyobb arányban választották azt is, hogy egyáltalán nem találják azt hasznosnak (38,5%), mint az amúgy azt hasznosnak érző csoportok (inkább hasznos: 0,9%; teljes mértékben hasznos 0,3%).

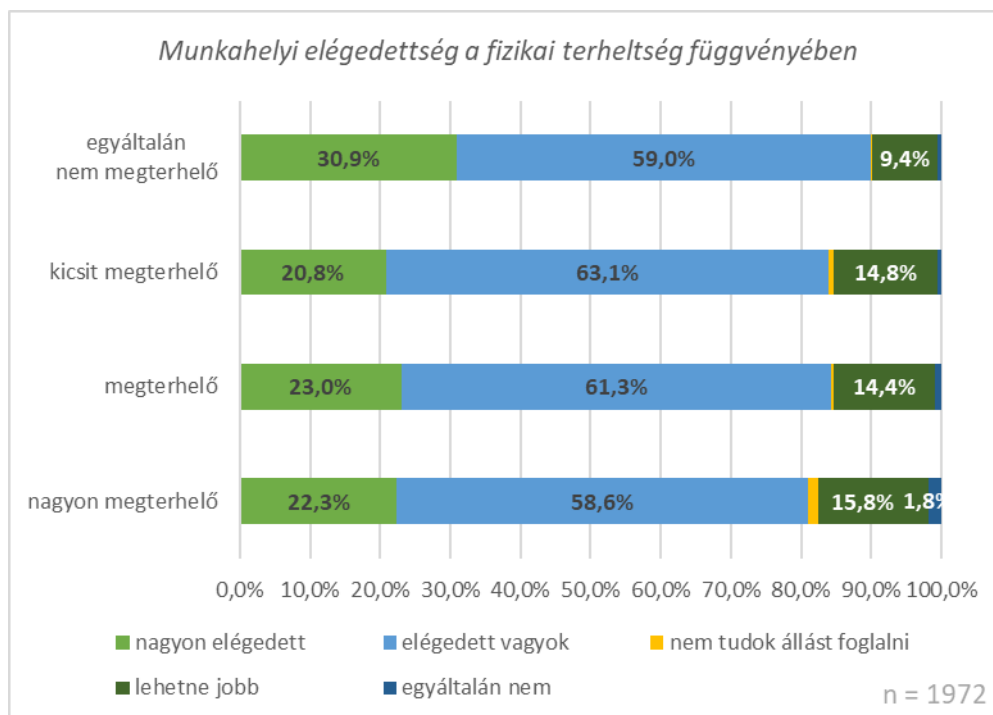
Ugyanezt az eredményt támasztják alá a hasznosságérzettel párhuzamosan növekvő súlyozott átlagok is: egyáltalán nem hasznos 2,77; inkább nem hasznos 3,50; inkább hasznos 3,68; teljes mértékben hasznos 4,07.

95. ábra: Általános elégedettség – a munka hasznossága szerint

Ha a munkával való általános elégedettség kérdését annak fizikai megterheltségével hasonlítjuk össze (96. ábra), kevesebb szignifikáns eltérést találhatunk. Ami kiemelhető, hogy azok, akik fizikailag egyáltalán nem érzik megterhelőnek munkájukat, szignifikánsan többen választották a nagyon elégedett opciót (30,9%), mint a kicsit megterhelő (20,8%) vagy a megterhelő (23%) munkát végzők.

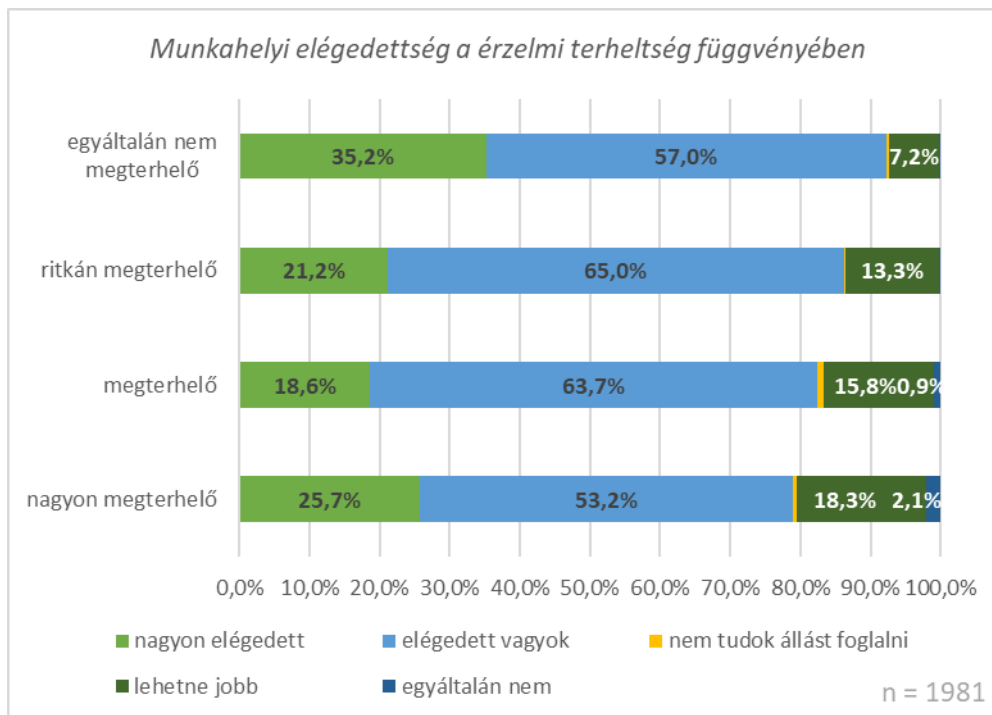
Ebben a kérdésben a súlyozott átlagok sem mutatnak olyan jelentős eltérést, mint a hasznosság esetében, de látható, némileg elégedettebbeknek tűnnek azok, akik kevésbé megterhelő munkát végeznek (nagyon megterhelő 3,84; egyáltalán nem megterhelő 4,10).

96. ábra: Általános elégedettség – fizikai terheltség szerinti bontásban

Amennyiben az általános elégedettség kérdését a munka érzelmi megterheltségével hasonlítjuk össze (97. ábra), több szignifikáns összefüggést is láthatunk. Kiemelkedő, hogy azok, akik összességében is nagyon elégedettek munkájukkal, szignifikánsan nagyobb számban választották azt a lehetőséget, hogy az érzelmileg egyáltalán nem megterhelő (35,2%), mint a többit (ritkán megterhelő: 21,2%; megterhelő 18,6%; nagyon megterhelő 25,7%). Ezzel párhuzamosan szignifikánsan többen érzik nagyon megterhelőnek (2,1%) munkájukat azok, akik összességében egyáltalán nem elégedettek, mint ritkán vagy egyáltalán nem megterhelőnek.

A súlyozott átlagokban ebben a kérdésben sem mutatkozik meg igazán kiemelkedő különbség, de azok itt is fokozatosan emelkednek, tehát némileg elégedettebbeknek tűnnek azok, akik érzelmileg kevésbé megterhelő munkát végeznek (nagyon megterhelő 3,82; egyáltalán nem megterhelő 4,20).

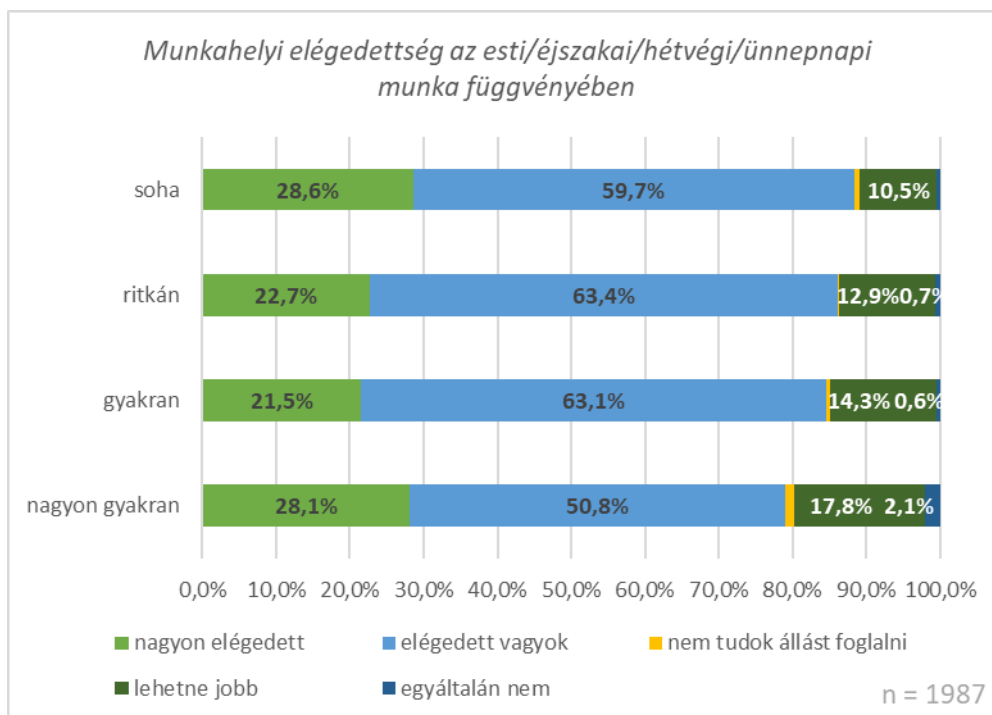

97. ábra: Általános elégedettség – érzelmi terheltség szerinti bontásban

Az előző elemzett kérdéseknél kevesebb összefüggést mutat, ha az általános elégedettséget az esti/éjszakai/hétfégi/ünnepnap munká gyakoriságához hasonlítjuk (98. ábra.). Megemlítendő szignifikáns különbség, hogy azok, akik nagyon elégedettek munkájukkal, szignifikánsan nagyobb arányban (28,6%) választották azt, hogy soha nem dolgoznak ezekben az időpontokban, mint az, hogy gyakran (21,5%), de érdekes módon ez a nagyon gyakran opcióval (28,1%) összehasonlításban már nem érvényesül.

Mindenesetre megemlíthető, hogy azok körében, akik munkájukról úgy nyilatkoztak, hogy lehetne jobb, illetve rossz, láthatóan nagyobb arányban vannak jelen mind a gyakori, mind a nagyon gyakori esti/éjszakai/hétfégi/ünnepnap munkát végzők körében.

Ha a súlyozott átlagokat vizsgáljuk, ugyan itt is növekvő tendenciát láthatunk, de jelentős eltérésekről nem beszélhetünk (nagyon gyakran 3,85; soha 4,04).

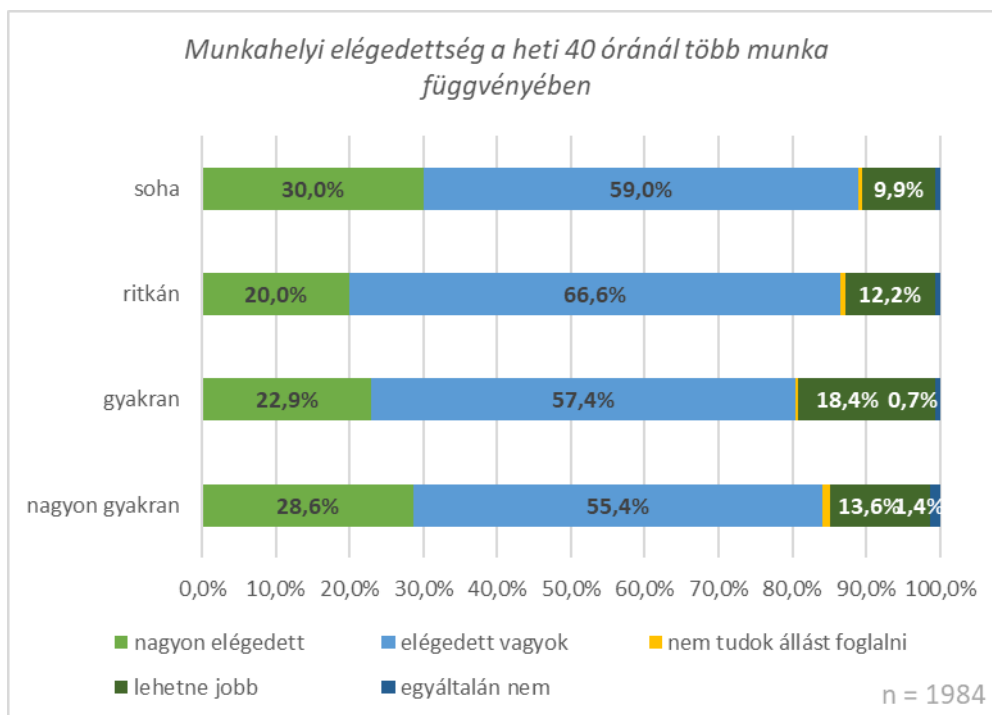

98. ábra: Általános elégedettség – az esti/éjszakai/hétfégi/ünnepnapi munka gyakorisága szerint

Ha a munkával való általános elégedettséget a heti 40 óránál több munka gyakoriságához hasonlítjuk (99. ábra), ez előző kérdéshez hasonlóan szintén kevés szignifikáns különbséget találhatunk.

Azok, akik nagyon elégedettek munkájukkal, szignifikánsan nagyobb arányban (30%) választották azt, hogy soha nem dolgoznak heti 40 óránál többet, mint az, hogy ritkán (20%). Azok, akik elégedettek, szignifikánsan nagyobb arányban választották azt, hogy ritkán (66,6%), mint azt, hogy gyakran (57,4%).

Ha a súlyozott átlagokat vizsgáljuk, itt még egyértelmű növekvő tendenciát sem láthatunk, és jelentős eltérésről sem beszélhetünk (nagyon gyakran 3,96; soha 4,08).

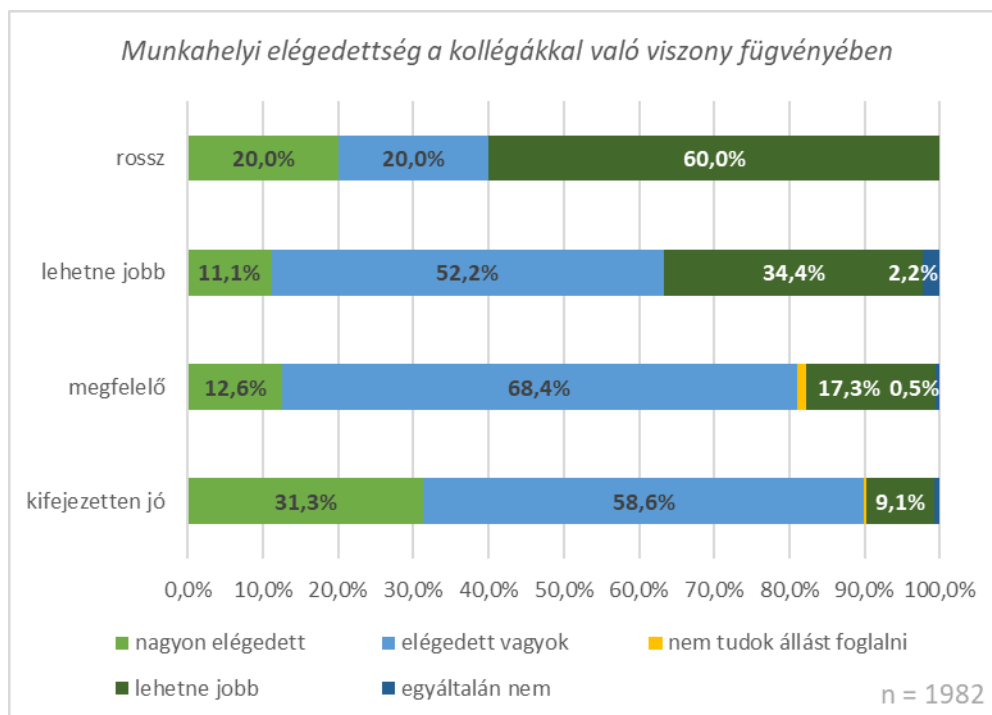

99. ábra: Általános elégedettség – heti 40 óra feletti munka szerinti bontásban

A kollégákkal való jó viszony azonban láthatóan kiemelkedő jelentőségű abból a szempontból, hogy összességében milyenek ítélik meg munkájukat a válaszadók (100. ábra).

Azok, akik úgy érzik, hogy a munkájuk lehetne jobb, szignifikánsan nagyobb arányban mondták azt, hogy rossz viszonyban vannak kollégáikkal (60%) mint hogy kifejezetten jó (9,1%), és ugyanez igaz arra a csekély számú kitöltőre is, akik egyáltalán nem tartják jónak a munkájukat (lehetne jobb 2,2%; kifejezetten jó 0,7%). Azok pedig, akik összességében nagyon elégedettek a munkájukkal, szignifikánsan nagyobb arányban választották azt a lehetőséget, hogy kifejezetten jó viszonyban vannak kollégáikkal (31,3%), mint azt, hogy megfelelő (12,6%) vagy azt, hogy lehetne jobb (11,1%).

A kollégákkal való jó viszony fontosságát támasztják alá a növekvő súlyozott átlagok is: rossz 3,00; lehetne jobb 3,36; megfelelő 3,75; kifejezetten jó 4,11.

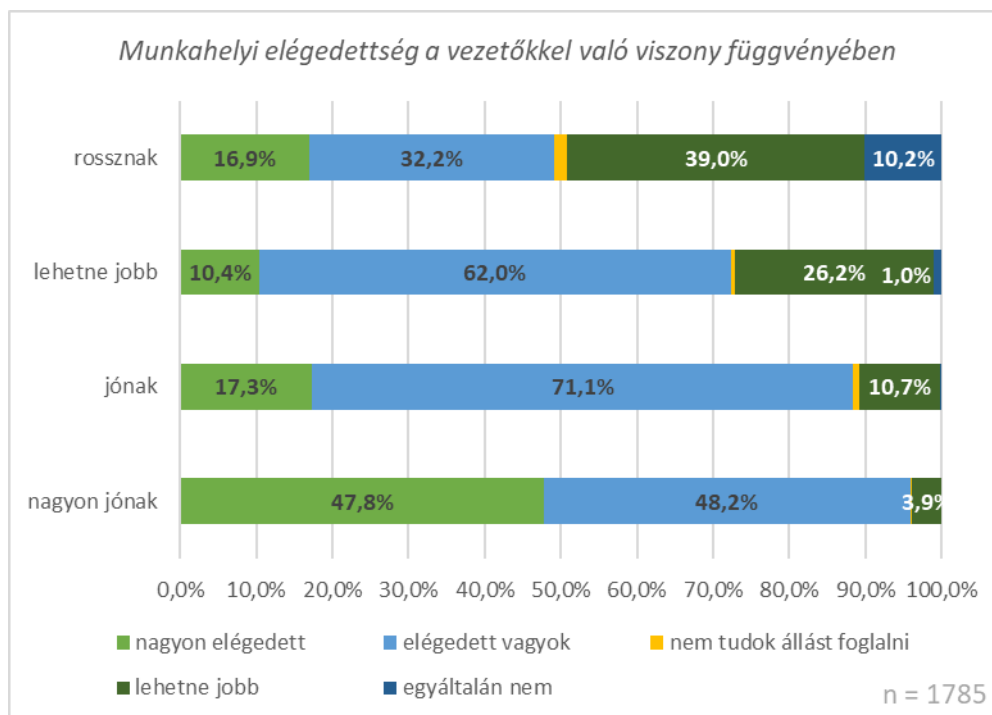

100. ábra: Általános elégedettség – kollégákkal való viszony szerinti bontásban

Ha az általános elégedettséget a vezetők magatartásának megítéléséhez hasonlítjuk, még határozottabb összefüggést láthatunk (101. ábra).

Akik nagyon elégedettek a munkájukkal, szignifikánsan nagyobb arányban találják a vezetők magatartását is nagyon jónak (47,8%) mint jónak (17,3%), nem jónak (10,4%) vagy rossznak (16,9%). Akik jónak értékelik a munkájukat, szignifikánsan nagyobb arányban találják a vezetők magatartását is jónak (71,1%) mint nem jónak (62%) vagy rossznak (32,2%). Akik összességében úgy gondolják, lehetne jobb a munkájuk, szignifikánsan nagyobb arányban választották azt, hogy vezetőik magatartása rossz (39%) vagy lehetne jobb (26,2%) mint azt, hogy jó (10,7%) vagy nagyon jó (3,9%). Akik pedig egyáltalán nem elégedettek a munkájukkal, szignifikánsan nagyobb arányban érzik vezetőjük magatartását is rossznak (10,2%).

A vezetők magatartásának fontosságát szintén határozottan alátámasztják a növekvő súlyozott átlagok is: rossz 3,07; lehetne jobb 3,55; megfelelő 3,95; kifejezetten jó 4,40.

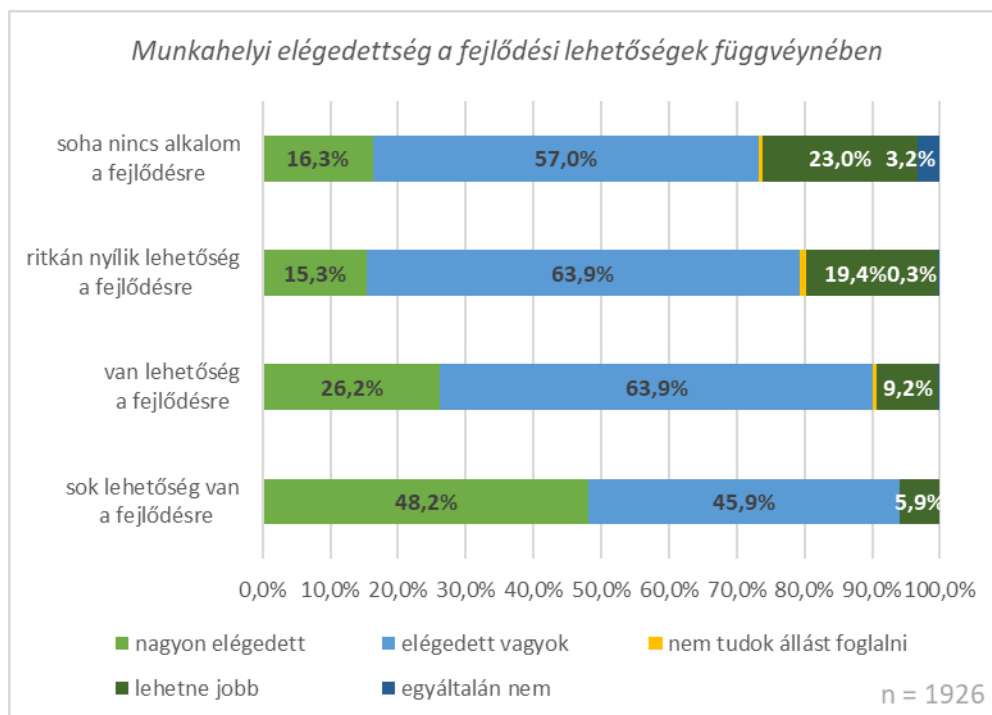

101. ábra: Általános elégedettség – vezetőikkel való viszony szerinti bontásban

Az, hogy van-e lehetőségük munkahelyükön a fejlődésre, szintén meghatározónak tűnik abból a szempontból, hogy mennyire elégedettek a válaszadók azzal általánosságban. (102. ábra)

Azok, akik nagyon elégedettek a munkájukkal, szignifikánsan nagyobb arányban érzik azt, hogy sok lehetőségük van a fejlődésre (48,2%), mint azt, hogy van (26,2%), ritkán nyílik (15,3%) vagy soha nincs alkalom (16,3%) arra. Azok, akik úgy érzik, munkájuk lehetne jobb, szignifikánsan nagyobb arányban választották mind azt, hogy soha nincs (23%), mind azt, hogy ritkán nyílik alkalmuk (19,4%) a fejlődésre, mint azt, hogy van (9,2%) vagy sok lehetőség van (5,9%). Azok körében, akik egyáltalán nem elégedettek a munkájukkal, szignifikánsan nagyobb azok aránya, akiknek soha nincs alkalmuk fejlődésre.

A fejlődési lehetőségek fontosságát a korábbiakhoz hasonlóan szintén alátámasztják a növekvő súlyozott átlagok is: soha nincs alkalom 3,60; ritkán nyílik lehetőség 3,74; van 4,07; sok lehetőség van a fejlődésre 4,36.

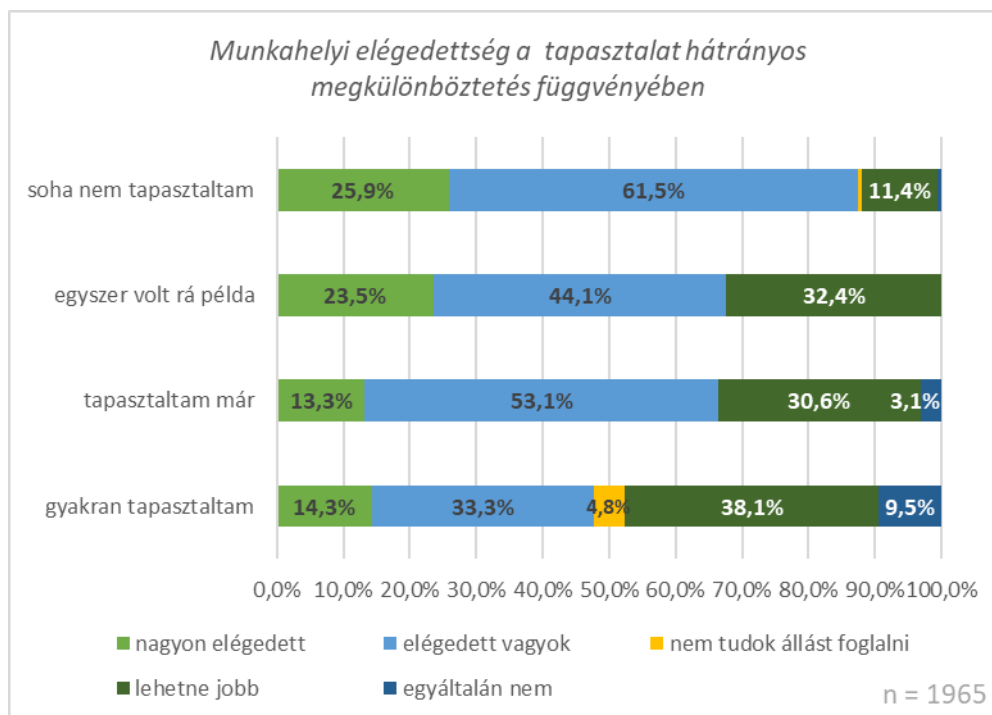

102. ábra: Általános elégedettség – fejlődési lehetőségek szerinti bontásban

Ha az általános elégedettséget a neme, származása, vallása, fogyatékosága, nemi orientációja vagy egyéb tulajdonsága miatt tapasztalt hátrányos megkülönböztetéssel vetjük össze (103. ábra), szintén felfedezhetünk néhány érdekes összefüggést. Bár meg kell említeni, hogy kiemelkedően alacsony azok aránya a válaszadók között, akik már szembesültek ilyennel.

Ennek ellenére látható, hogy mind azok körében, akik úgy gondolják, munkájuk lehetne jobb, illetve mind azoknál, akik egyáltalán nem elégedettek azzal, szignifikánsan nagyobb arányban vannak azok a csoportok, akik gyakran tapasztaltak hátrányos megkülönböztetést (38,1%; 9,5%).

Itt is megfigyelhető a súlyozott átlagok növekedése: gyakran tapasztalt 3,60; tapasztalt 3,74; egyszer volt rá példa 4,07; soha nem tapasztalt 4,36.

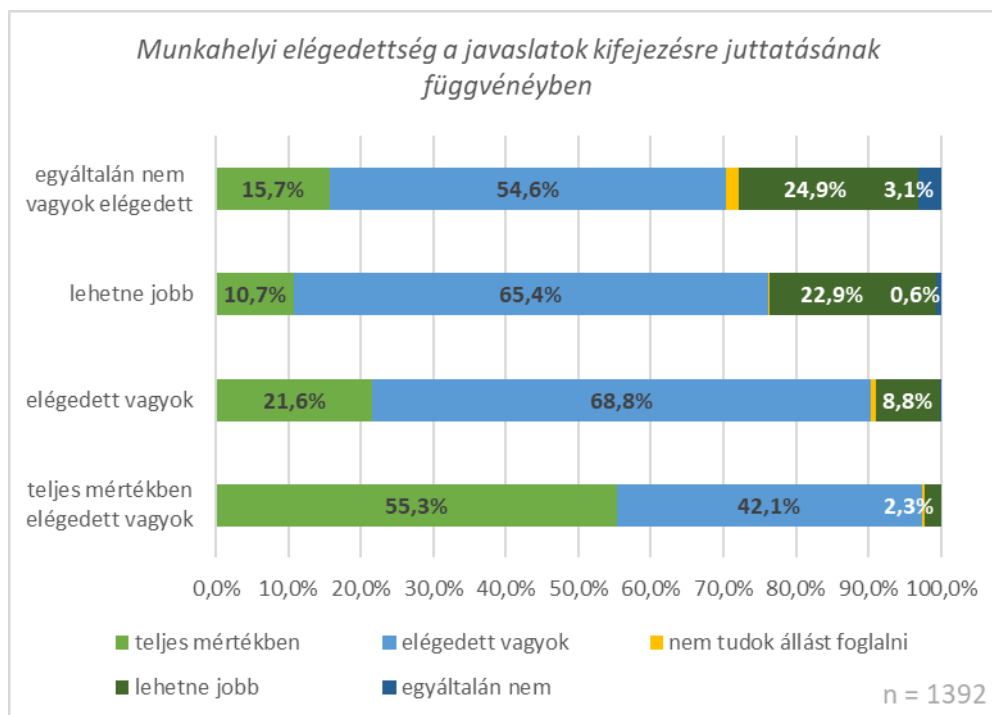

103. ábra: Általános elégedettség – fejlődési lehetőségek szerinti bontásban

Amennyiben az általános elégedettséget a javaslatok kifejezésre juttatásának lehetőségével hasonlítjuk össze, szintén láthatunk néhány összefüggést (104. ábra).

Azok, akik nagyon elégedettek a munkájukkal, szignifikánsan nagyobb arányban választották azt, hogy teljes mértékben elégedettek javaslataik kifejezésre juttatásával is (55,3%), mint hogy elégedettek azzal (21,6%), hogy lehetne jobb is (10,7%) vagy hogy nem elégedettek vele (15,7%). Ezzel párhuzamosan, akik egyáltalán nem elégedettek a munkájukkal, szignifikánsan nagyobb arányban elégedetlenek javaslataik kifejezésre juttatásának lehetőségével is (3,1%).

Ebben a kérdésben is látható a súlyozott átlagok növekedése: egyáltalán nem vagyok elégedett 3,55; lehetne jobb 3,63; elégedett vagyok 4,03; teljes mértékben elégedett vagyok 4,50.

104. ábra: Általános elégedettség – fejlődési lehetőségek szerinti bontásban

Összefoglaló

A demográfia jellemzőkkel ellentétben, az ebben a fejezetben vizsgált, **munka minőségével kapcsolatos kérdések láthatóan mind igen meghatározó szerepet kapnak abban, hogy a megkérdezettek mitől is elégedettek a munkájukkal.** A fejeztben szereplő, részletesen is kifejtett szignifikáns eltérések mellett a súlyozott átlagok közötti különbségek is alátámasztották ezeket az összefüggéseket (105. ábra).

A leginkább meghatározó három tényezőnek az alapján, hogy mekkora az adott kérdések esetében a különbség a legpozitívabb és legnegatívabb csoport között, **a vezetők jónak ítélt magatartása tűnik, ezt követi a munka hasznossága, majd a kollégákkal való jó viszony megléte.** Ezek mellett kiemelhető még a **hátrányos megkülönböztetéssel** való szembesülés, ami nem meglepő módon határozottan csökkenti a munkával való elégedettséget, illetve a **javaslatok kifejezésre juttatásának lehetősége,** ami természetesen növeli azt.

Ha összességében figyeljük az átlagokat, akkor a legkevésbé azok elégedettek a munkájukkal, akik *egyáltalán nem érzik azt hasznosnak, akik rossz viszonyban vannak kollégáikkal, és akik gyakran tapasztaltak hátrányos megkülönböztetést.* Leginkább pedig azok érzik hasznosnak azt, akik *teljes mértékben elégedettek javaslataik kifejezésre juttatásával, akik nagyon jónak ítélik vezetőik magatartását és akiknek sok lehetőségük van a fejlődésre.*

Mennyire érzi munkáját hasznosnak?	<i>egyáltalán nem hasznos</i>	<i>inkább nem hasznos</i>	<i>inkább hasznos</i>	<i>teljes mértékben hasznos</i>
	2,77	3,50	3,68	4,07
Mennyire megterhelő a munkája fizikailag?	<i>nagyon megterhelő</i>	<i>megterhelő</i>	<i>kicsit megterhelő</i>	<i>egyáltalán nem megterhelő</i>
	3,84	3,91	3,89	4,10
Önt érzelmileg mennyire terheli meg a munkája?	<i>nagyon megterhelő</i>	<i>megterhelő</i>	<i>ritkán megterhelő</i>	<i>egyáltalán nem megterhelő</i>
	3,82	3,83	3,94	4,20
Milyen gyakran dolgozik este/éjszaka/hétvégén/ünnepeken?	<i>nagyon gyakran</i>	<i>gyakran</i>	<i>ritkán</i>	<i>soha</i>
	3,85	3,91	3,94	4,06
Milyen gyakran dolgozik heti 40 óránál többet?	<i>nagyon gyakran</i>	<i>gyakran</i>	<i>ritkán</i>	<i>soha</i>
	3,96	3,83	3,93	4,08
Milyen a viszonya kollégáival, amennyiben vannak?	<i>rossz</i>	<i>lehetne jobb</i>	<i>megfelelő</i>	<i>kifejezetten jó</i>
	3,00	3,36	3,75	4,11
Milyennek értékeli a vezetők munkahelyi magatartását?	<i>rossznak</i>	<i>lehetne jobb</i>	<i>jónak</i>	<i>nagyon jónak</i>
	3,07	3,55	3,95	4,40
Önnek adottak e lehetőségei tanulni, fejlődni a munkahelyén?	<i>soha nincs alkalom a fejlődésre</i>	<i>ritkán nyílik lehetőség a fejlődésre</i>	<i>van lehetőség a fejlődésre</i>	<i>sok lehetőség van a fejlődésre</i>
	3,60	3,74	4,07	4,36
Tapasztalt-e hátrányos megkülönböztetést a munkahelyén neme, származása, vallása, fogyatékosága, nemi orientációja vagy egyéb tulajdonsága miatt?	<i>gyakran tapasztaltam</i>	<i>tapasztaltam már</i>	<i>egyszer volt rá példa</i>	<i>soha nem tapasztaltam</i>
	3,05	3,43	3,59	4,01
Mennyire gondolja úgy, hogy a szakszervezet/munkavállalói képviselők keresztül lehetősége van kifejezésre juttatni javaslatait...?	<i>egyáltalán nem vagyok elégedett</i>	<i>lehetne jobb</i>	<i>elégedett vagyok</i>	<i>teljes mértékben elégedett vagyok</i>
	3,55	3,63	4,03	4,50

105. ábra: Összességében mennyire érzi elégedettnek magát a munkájával? - átlagok

További érdekes összehasonlítások

Amennyiben az összes további, munkával kapcsolatos kérdést áttekintjük és egymással összehasonlítjuk, tehetünk néhány további érdekes megállapítást.

Azok, akik munkájukat egyáltalán nem, vagy inkább nem hasznosnak ítélték, szignifikánsan nagyobb arányban vannak rossz viszonyban kollégáikkal vagy érzik azt, hogy az lehetne jobb, mint amennyien azt megfelelőnek, vagy kifejezetten jónak találták. Akik vezetőjük magatartását rossznak ítélik, szignifikánsan nagyobb arányban gondolják munkájukat hasztlannak, vagy teljesen hasztlannak, mint hasznosnak vagy inkább hasznosnak.

Érdekes az is, hogy akik teljes mértékben hasznosnak érik munkájukat, azok a vezetők magatartását szignifikánsan nagyobb arányban érzik nagyon jónak, mint jónak, nem jónak, rossznak. Továbbá, akik teljes mértékben hasznosnak érzik a munkájukat, azok szignifikánsan nagyobb arányban érzik azt is, hogy sok lehetőségük van a fejlődésre, mint azt, hogy van, ritkán nyílik, vagy soha nem jut rá alkalom. Emellett pedig szignifikánsan nagyobb arányban teljes mértékben

elégedettek javaslataik kifejezésre juttatásával is, mint akik elégedettek, úgy érzik, hogy lehetne jobb, vagy kifejezetten elégedetlenek.

Azok, akik a munkájukat fizikailag nagyon megterhelőnek érzik, szignifikánsan nagyobb arányban érzik azt egyáltalán nem hasznosnak, mint inkább hasznosnak vagy teljes mértékben hasznosnak. A legérdekesebb eredmény, hogy azok, akik nagyon megterhelőnek érzik a munkájukat fizikailag, szignifikánsan nagyobb arányban érzik azt érzelmileg is nagyon megterhelőnek, mint megterhelőnek, ritkán vagy egyáltalán nem megterhelőnek. És természetesen ez fordítva is igaz, ha az érzelmi megterheltség szemszögéből vizsgáljuk.

Továbbá azok körében, akik nagyon megterhelőnek érzik a munkájukat, szignifikánsan nagyobb arányban vannak olyanok, akik inkább dolgoznak nagyon gyakran este/éjszaka/hétvégén/ünnepeken, illetve heti 40 óránál többet, mint akik csak gyakran, ritkán, vagy soha. Ugyanez igaz azokra is, akik érzelmileg érzik nagyon megterhelőnek a munkájukat: ők szignifikánsan nagyobb arányban dolgoznak nagyon gyakran mind extra műszakban, mind heti 40 óránál többet, mint akik csak gyakran, ritkán, vagy soha végeznek ilyen munkát. Ezzel párhuzamosan azok, akik egyáltalán nem találják megterhelőnek a munkájukat, szignifikánsan nagyobb arányban választották a soha opciót, mind a fizikai, mind az érzelmi megterheltség kapcsán.

Ez összességében azt is jelenti, hogy azok, aki nagyon gyakran dolgoznak este/éjszaka/hétvégén/ünnepeken, illetve heti 40 óránál többet, azok mind fizikailag, mind érzelmileg megterhelőbbnek érzik a munkájukat.

Azok, akik érzelmileg egyáltalán nem érzik megterhelőnek a munkájukat, szignifikánsan nagyobb arányban vannak kifejezetten jó viszonyban kollégáikkal, mint megfelelő, vagy nem jó kapcsolatban. Vezetőik magatartását ugyanígy szignifikánsan nagyobb arányban ítélik nagyon jónak, mint jónak, nem jónak vagy rossznak. Érdekes még azt is kiemelni, hogy ez a csoport szignifikánsan nagyobb arányban elégedett, illetve teljesen elégedett javaslatainak kifejezésre juttatásával, mint nem vagy egyáltalán nem elégedett.

Megemlíthető még, hogy, nem meglepő módon, az este/éjszaka/hétvégén/ünnepeken végzett munka és a heti 40 óránál több munkaóra is összefügg egymással: akikre gyakran jellemző az egyik, azokra gyakran jellemző a másik is.

Érdekes továbbá, hogy azok, akik nagyon gyakran dolgoznak extra műszakokban, szignifikánsan nagyobb arányban találják a vezetőik magatartását rossznak, mint jónak vagy nagyon jónak. Azok pedig, akik soha nem dolgoznak 40 óránál többet, szignifikánsan nagyobb arányban tartják a vezetőik viselkedését nagyon jónak, mint jónak vagy nem jónak.

Kiemelhető még az is, hogy azok, akik soha nem dolgoznak extra műszakokban, és azok, akik soha nem túlórásznak, szignifikánsan többen érzik azt, hogy soha nincs alkalmuk fejlődésre, mint hogy van, vagy sok van. Azok pedig, akik nagyon gyakran túlórásznak, szignifikánsan nagyobb

arányban érzik, hogy sok lehetőségük van fejlődni, mint azt, hogy van, ritkán nyílik vagy nincs rá lehetőségük.

Ezen felül megemlíthető az is, hogy akik soha nem dolgoznak extra műszakokban, és azok, akik soha nem túlóráznak szignifikánsan nagyobb arányban teljes mértékben elégedettek javaslataik kifejezésre juttatásával, mint nem vagy egyáltalán nem.

A kollégákkal való jó viszony és a vezetők magatartásának megítélése is összefüggést mutat: akik kifejezetten jónak ítélik kollégájukkal való viszonyukat, azok szignifikánsan nagyobb arányban tartják nagyon jónak a vezetőik magatartását, és természetesen ez fordítva is igaz.

Továbbá kiemelhető, hogy azok, akik nagyon jó viszonyban vannak a kollégáikkal, illetve kifejezetten jónak tartják a vezetőik magatartását, szignifikánsan nagyobb arányban gondolják úgy, hogy sok fejlődési lehetőségük van, mint hogy ritkán vagy soha nem nyílna erre lehetőségük. Ehhez hasonlóan igaz az is, hogy szignifikánsan nagyobb arányban teljes mértékben elégedettek javaslataik kifejezésre juttatásával, mint amennyien elégedettek, azt gondolják, lehetne jobb, vagy kifejezetten elégedetlenek.

Azt is fontos látni, hogy mind azok, akik tapasztaltak, mind azok, akik gyakran tapasztaltak hátrányos megkülönböztetést, szignifikánsan nagyobb arányban érzik teljesen hasztalannak munkájukat, mint inkább vagy teljes mértékben hasznosnak. Továbbá szignifikánsan nagyobb arányban érzik azt, hogy a kollégáikkal való viszonyuk lehetne jobb, mint hogy az most megfelelő vagy jó, és ugyanez igaz vezetőik magatartásának megítélésére is. Továbbá ezek a válaszadók szignifikánsan nagyobb arányban elégedettek javaslataik kifejezésére juttatásának lehetőségeivel, mint amennyire elégedetlenek.

Összefoglaló

Melyik alap demográfiai jellemző a meghatározó?

A kutatási jelentésben elemzett, munkahellyel kapcsolatos kérdéseket első körben a demográfiai változókkal összefüggésben vizsgáltuk, ahol néhány érdekes, szignifikáns eltérést fedeztünk fel. A lakhely bizonyult a legkevésbé meghatározónak, a nem és a korosztály kapcsán már kiolvasható néhány összefüggés, de elsősorban az iskolai végzettség és a foglalkoztatás formája van kapcsolatban a további munkával kapcsolatos kérdésekkel.

A nagyvárosban élők némileg hasznosabbnak gondolják a munkájukat, általában a tanyán, kistelepeken élők munkája megterhelőbb fizikailag, a főváros lakói némileg alacsonyabb arányban dolgoznak extra műszakban, viszont kismértékben jellemzőbb rájuk a túlórázás.

A férfiak nagyobb arányban végeznek fizikailag megterhelő munkát, mint a nők, ezzel ellentétben elmondható, hogy érzelmileg a nők látják megterhelőbbnek munkájukat. A férfiak aránya

magasabb mind az esti/éjszakai/hétfégi/ünnepnapi extra műszakos munkavégzésben, illetve a heti 40 óránál többet dolgozó túlórázók között. Emellett, ez talán nem meglepő, a nőket kismértékben jobban érinti a munkahelyi diszkrimináció.

A legfiatalabb korosztály jellemzően kevésbé érzi fizikailag megterhelőnek a munkáját, mint a legidősebbek. Érdekes, hogy a 18-29 közötti fiatalok némileg hasznosabbnak gondolják munkájukat és kismértékben jellemzőbb rájuk a túlórázás. Szintén talán nem meglepő módon, az idősebb korosztály körében gyakrabban tapasztalnak hátrányos megkülönböztetést. Összességében érdekes, hogy minél idősebb valaki, jellemzően annál kevésbé érzi, hogy lenne lehetősége javaslatainak kifejezésre juttatására; és minél fiatalabb valaki, általában annál jobb viszonyt ápol vezetőivel, illetve annál inkább elégedett összességében is a munkájával.

A felsőfokú végzettséggel rendelkezők szignifikánsan kevésbé végeznek fizikailag megterhelő munkát, mint a többi válaszadó; a leginkább megterhelő munkát a szakmunkás, szakiskolai végzettséggel rendelkezők végzik, ezzel szemben nagyobb arányban érzik azt érzelmileg leterhelőnek. A felsőfokú iskolai végzettséggel rendelkezők emellett némileg alacsonyabb arányban dolgoznak extra műszakban.

Érdekes még, hogy a magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők hasznosabbnak ítélik meg a munkájukat. Az iskolai végzettség befolyásolja a fejlődés lehetőségét: úgy tűnik minél magasabb végzettséggel rendelkezik valaki, annál inkább van lehetősége előre lépni, és annál kevésbé érzi, hogy soha nem lesz erre esélye. Megemlíthető még, hogy a mintában a 8 általánosnál alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkezők közül senki sem elégedett munkájával teljes mértékben.

A teljes munkaidőben foglalkoztatottak és az önfoglalkoztatók hasznosabbnak érzik a munkájukat, ezzel párhuzamosan nagyobb arányban gondolják azt érzelmileg megterhelőnek. A foglalkoztatottsági forma a fejlődés szempontjából is meghatározó: eszerint a legtöbb lehetőséget az önfoglalkoztatók látják maguk előtt, őket pedig a teljes állásban dolgozók követik.

Az önfoglalkoztatók láthatóan speciális csoportot jelentenek a mintában: minden más formánál jellemzőbben dolgoznak a nem klasszikusnak számító extra munkaórákban (este, hétfégen, ünnepnapokon) és gyakrabban vállalnak heti 40 óránál több munkát. Emellett, nem meglepő módon, a többi foglalkoztatási forma csoportjaihoz képest nagy arányban nem rendelkeznek kollégákkal, cserébe, akik rendelkeznek, azok jobb viszonyt ápolnak azokkal. Érdekes azonban, hogy ezzel párhuzamosan kisebb arányban rendelkeznek vezetőkkel is, de akik mégis, azok az előzővel ellentétben némileg rosszabb viszonyban vannak velük.

Néhány érdekes következtetés

A jelentés második felében a munkával kapcsolatos kérdések egymással való összehasonlítása, összefüggések feltérképezése került a középpontba, kiemelten a munkával való

általános elégedettség mögött álló változók feltérképezése. A demográfia jellemzőkkel ellentétben ezek a kérdések mind igen meghatározó szerepet kapnak ebben.

Akik hasznosnak gondolják a munkájukat, nagyobb arányban ítélik meg jobbnak vezetőik magatartását, elégedettebbek javaslataik kifejezésre juttatásával és látnak sok lehetőséget a fejlődésre. Ezzel szemben, akik tapasztaltak hátrányos megkülönböztetést, azok nagyobb arányban érzik a munkájukat teljesen hasztalannak.

Azok, akik érzelmileg és fizikailag megterhelőbbnek érzik a munkájukat, nagyobb arányban dolgoznak extra műszakokban és többen vannak a túlórázók között is. Érdekes eredmény, hogy akik nagyon megterhelőnek gondolják a munkájukat fizikailag, nagyobb arányban érzik azt érzelmileg is annak.

Akik nagyon jó viszonyban vannak kollégáikkal, illetve kifejezetten jónak tartják vezetőik magatartását, nagyobb arányban gondolják úgy, hogy sok fejlődési lehetőségük van és elégedettek javaslataik kifejezésre juttatásával is.

Kik elégedettek?

Az utolsó fejezetben külön hangsúlyt kapott a munkával való általános elégedettség összehasonlítása a további, munkával kapcsolatos kérdésekkel.

A vezetők jónak ítélt magatartása, a munka hasznossága és a kollégákkal való jó viszony tűnnek az elsősorban meghatározó tényezőnek a munkával kapcsolatos általános elégedettséggel összefüggésben. Emellett fontos, hogy a hátrányos megkülönböztetéssel szembesülők kevésbé, míg a javaslatai kifejezésre juttatásában sikerrel járók elégedettebbek munkájukkal.

Összességében a legkevésbé azok elégedettek munkájukkal, akik egyáltalán nem érzik azt hasznosnak, akik rossz viszonyban vannak kollégáikkal, és akik gyakran tapasztaltak hátrányos megkülönböztetést. Leginkább pedig azok érzik hasznosnak azt, akik teljes mértékben elégedettek javaslataik kifejezésre juttatásával, akik nagyon jónak ítélik vezetőik magatartását és akiknek sok lehetőségük van a fejlődésre.